

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 7 september 2009*§ 3 Interpellation om hyressättning för gruppboende (nr 2009:10)*

Anförande nr 1

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag ber att få hänvisa till utdelat interpellations-svar.

Anförande nr 2

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Den 17 mars i år uppmärksammade lokaltidningen Mitt i konsekvenserna av den borgerliga alliansens politik beträffande gruppboende för cirka 800 personer med funktionshinder i staden. Enligt beslutet ska samtliga betala hyra för gemensamma utrymmen från och med den 1 januari i år. Detta har skapat stora problem för såväl den enskilde som för anhöriga.

Paul i Farsta-Sköndal får en hyreshöjning med 39 procent. Han och hans pappa säger: Vi vill inte använda de gemensamma hyresutrymmena. Jag undrar: Får han göra så? Hur är det med valfriheten? Får han välja bort detta? Hur går det till?

Henrik i Rinkeby-Kista var arg när han kom hem den 17 mars för att han fick veta att han inte får ha jobbet kvar på dagcentrets tidning Pennan, som den heter, på grund av brist på resurser. Han måste lämna över till andra som vill prova. Henriks mamma Karin var arg av en helt annan orsak. Sonen riskerar nämligen inom kort att få en rejält höjd hyra. Hon säger: Det är orättvist att spara på den här gruppen, som redan har så lite, medan de som har mest har fått skattesänkningar. Karin förväntar sig liksom andra ett svar som mildrar hennes och sonens bekymmer på riktigt. Jag undrar: Vad föredrar socialborgarrådet – skattesänkningar eller ett drägligt liv för Henrik värt namnet?

Patrik i Spånga-Tensta fick en hyreshöjning med cirka 1 000 kronor i månaden. Den nya hyran gäller retroaktivt från och med den 1 januari. I mars skulle han utöver den vanliga hyran betala 3 000 kronor till. Det är pengar han inte har. Är det så man ska behandla sköra medmänniskor i Stockholms stad år 2009?

Anförande nr 3

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Många som bor i gruppboenden lever under existensminimum. LSS-kommittén skrev när den lade fram sitt betänkande att på vissa håll räknas gemensamma utrymmen in i hyran, som då blir så hög att den boende måste ansöka om försörjningsstöd för att klara sig. Hyran är betydligt högre för personer med LSS-bostäder än för dem som har motsvarande bostäder på den reguljära bostadsmarknaden och överstiger med råge den inkomst de boende får i sjuk- och aktivitetsersättning.

Politiker runt om i landet har bland annat föreslagit höjda sjukersättningar eller höjda ersättningar i bostadstillägget. Detta är givetvis välkommet för den som har en tunn plånbok, men det löser inte problemen. Problemet kvarstår oavsett biståndsnivåer, inte minst för den som har egna tillgångar genom arv eller genom att närstående har satt in en sparbuffert i ett försök att trygga LSS-personens framtid. Dessa LSS-personer kommer inte i fråga för bostadsrelaterade ersättningar utöver beviljade bostadsbidrag förrän deras egna tillgångar har tagits i anspråk för att täcka det underskott som de får varje månad. De kommer på så sätt att bedömas på samma sätt som socialbidragstagare.

De andra boende inom socialtjänsten, som det hänvisas till i svaret, kan förhoppningsvis påverka sin situation i framtiden och sin boendefråga. Därför känns det fel att göra den jämförelsen. Det går inte att jämföra LSS-personers livssituation med den som det hänvisas till i svaret, nämligen andra boende inom socialtjänsten. Det är så det står. De här LSS-personerna kommer under hela sitt liv att vistas inom sina fyra väggar och med det gemensamhetsutrymme som kanske kommer att kosta dem så mycket att de inte får råd att lämna sin bostad för andra aktiviteter, som de kanske själva framöver får betala.

Nu är turerna när det gäller den nya LSS inte klara ännu. Men det förefaller märkligt att Stockholms stad lägger sig i framkanten när det handlar om att ta ut kostnader för gemensamhetsutrymmen. Det talas i svaret om att LSS-personer tidigare har fått rabatt. Men är ordet rabatt det rätta? Det låter som en liten gräddfil i förhållande till andra boende inom socialtjänsten, som det står i svaret. Gemensamhetsutrymmet är för många av dessa LSS-personer den enda plats där de kan få träffa andra personer med liknande omständigheter.

Anförande nr 4

K a r i n R å g s j ö (v): Ulf! Att vara funktionshindrad innebär att man ovillkorligen halkar efter i sin ekonomi, helt enkelt. Det kan man se i alla utredningar. Vi har fått många signaler efter det här, bland annat från föreningen Autism. Den här hyreshöjningen, som pendlar mellan 1 000 och 2 000 kronor, innebär att man hjälplöst åker utför en ekonomisk backe. Det fanns ett val när ni gjorde det här. I regeringsrätten 2005 sade man så här: När ett LSS-boende har formen av ett hyresförhållande föreligger inte heller något hinder mot att kommuner i förhandlingar om hyresnivån beträffande LSS-boendet har som utgångspunkt att hyressättningen bör påverkas av det värde tillgången till gemensamhetsutrymmen utgör för bostaden.

Ni hade alltså ett val; ni kunde ha avstått från hyreshöjningen. Jag har svårt att förstå varför ni inte gjorde det. Om jag som hyresgäst eller andra som bor i allmännyttan hade fått en 20–30-procentig hyreshöjning hade det blivit folkstorm. Här har ni slagit till mot en liten grupp som har väldigt svag röst i sammanhanget. Ni har inte heller lyssnat på någon av organisationerna.

Jag vill fråga dig: Varför valde ni att slå till med den här typen av hyreshöjning för denna lilla grupp? Stockholm, som är en relativt rik stad, hade väl klarat av det hela om den här gruppen hade haft samma nivå på sina hyror? Man kan tänka sig själv

hur det är att sitta där med 5 000–6 000 kronor i månaden och sedan få denna hyreshöjning. Det är ett hårt slag mot personer, specifikt för unga funktionshindrade som på olika sätt har svårt att försörja sig.

Jag vill fråga dig en gång till: Varför valde ni att lägga denna hyreshöjning på den här ganska lilla gruppen i stället för att bara låta dessa människor ha den relativt lilla peng de har? Nu får de stå där med 1 000–2 000 kronor mindre i månaden.

Anförande nr 5

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Som jag tycker att alla de tre tidigare talarna väl antyder är det inte alltid alldeles enkelt att balansera exakt när det gäller kombinationen av likabehandling, nationella domstolsbeslut och enskilda människo-öden. Ändå är det vår uppgift nästan varje dag i socialtjänsten att göra detta på ett omdömesgillt och lagligt sätt.

Karin Rågsjö läser helt korrekt utdraget ur vad regeringsrätten har sagt. Men hon läser inte fortsättningen i mitt ganska utförliga svar: För majoriteten av de berörda människorna kompenseras hyreshöjningen med höjt bostadsbidrag, bostadstillägg eller bostadstillägg för handikappade, så kallat KBH. Det innebär att hyreshöjningen för den enskilda sällan blir mer än 10 procent av den totala höjningen, det vill säga 130 kronor i månaden. Vi har gjort den samlade bedömningen att detta är ett rimligt pris att betala för en likabehandling, där de här boendena mer behandlas som andra boenden inom socialtjänsten som har betalat för gemensamhetsutrymmen. Vi har inte varit tvingade till det, precis som Karin säger, men vi har gjort det därför att det är en rimlig åtgärd att vidta för att utöka likabehandlingen. Det är också något som är förenligt med den lagstiftning och det utslag från regeringsrätten som vi hade.

Det här svaret har jag försökt ge tre gånger, tror jag, under den senaste tiden i fullmäktige. Jag förstår att man kan tycka annorlunda. Det är mycket legitimt att ha motsatt uppfattning. Jag har varje gång redogjort för våra bevekelsegrunder och för vårt beslut, och det står fast.

Anförande nr 6

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Ulf Kristersson säger i sitt svar att för majoriteten av de berörda personerna kompenseras hyreshöjningen med höjt bostadsbidrag och bostadstillägg eller bostadstillägg för handikappade.

För det första vet varken du, jag eller någon annan hur de olika bidragen påverkar den enskildes hyreshöjning eftersom deras ansökningar kommer att prövas individuellt.

För det andra: Om vi utgår från att hyreshöjningen i realiteten är obetydlig, som du antyder men som jag tycker är helt fel – varför har ni då skapat så stor oro hos de här människorna och deras anhöriga?

För det tredje: Om vi utgår från att hyreshöjningen ligger på 10 procent – tycker du inte då att det är mycket pengar för de här människorna? De flesta har redan dålig ekonomi.

Ni har hela tiden påstått att ni är motståndare till onödig byråkrati. Varför har ni då satt i gång en byråkratisk stor apparat som skrämde de här människorna som har funktionshinder och likaså deras anhöriga? Med facit i handen och om jag ska tro på ditt svar är det fortfarande skattebetalarna som kommer att stå för kostnaderna. Varför uppdrog ni åt personalen i de olika stadsdelarna att slösa tid på något som över huvud taget inte ger intäkter till staden? Den personalgrupp som jag hade kontakt med under förra veckan upplever att systemet är mycket krångligt. Deras frågor var fram till i onsdags i förra veckan icke besvarade från stadsledningskontoret. Är det så vi ska ha det i Stockholms stad, Ulf Kristersson, eller åtminstone i socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden?

§ 4 Interpellation om Relationsvåldscentrum (RVC) (nr 2009:16)

Anförande nr 7

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Även här vill jag be att få hänvisa till det utdelade interpellationssvaret.

Anförande nr 8

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Låt mig gå tillbaka till onsdagen den 6 maj. Då inledde socialborgarrådet en konferens i Hässelby slott med över 100 deltagare från olika myndigheter, olika kommuner samt olika stadsdelar från Stockholms stad. Konferensen anordnades i huvudsak av den personal som jobbar just med Relationsvåldscentrum. Socialborgarrådet lovordade projektet och antydde att det absolut är något som är nödvändigt och något som Stockholms stad ska värna.

I dag har jag ett svar på min interpellation. I den ställde jag två frågor. Den ena är: Hur ser du på RSV:s framtid? Den andra är: Är du beredd att tillskjuta pengar från Stockholm centralt till projektet? Jag upplever inte att jag har fått något svar över huvud taget, vare sig på det ena eller det andra. Jag ställer mina frågor återigen, och lite annorlunda.

Kommer Relationsvåldscentrum att finnas kvar? Om svaret är ja – på vilket sätt eller i vilken form kommer det att finnas? Kommer samtliga anställda, som är fyra i dag, att vara kvar eller kommer personalstyrkan att se ut på ett helt annorlunda sätt?

På den andra frågan får jag inte heller något svar. Den gäller centrala medel som ska skjutas till projektet. Jag tolkar svaret så att staden centralt inte kommer att bidra med något över huvud taget, utan man kommer att hänvisa till länsstyrelsen och till Solna, Sundbyberg och Ekerö kommuner och lita till dem samt till övriga fyra stadsdelar som har varit delaktiga i detta tidigare.

Jag frågar än en gång: Finns det resurser som ska tillskjutas projektet om de ovan tidigare nämnda kommunerna och stadsdelarna inte skjuter till de resurser som behövs för att bibehålla Relationsvåldscentrum i samma form som det har i dag?

Anförande nr 9

K a r i n R å g s j ö (v): Ulf! Det här är en prioriterad fråga i staden – våld mot kvinnor och relationsvåld. Verksamheten har varit lyckosam och fungerat väl. Abdo ställer relevanta frågor i sin interpellation. Problemet för mig blir att nu har man återigen från Stockholms stad sökt pengar från länsstyrelsen. Det är väl i och för sig bra; det har vi väl alla oavsett majoritet gjort. Men problemet är att den här typen av projekt står och faller med de här pengarna. Det måste finnas en uppbackning från staden när man drar i gång sådana här projekt. Man kan inte bara säga: Oj, nu får vi inga pengar från länsstyrelsen längre! Det borde finnas något slags intention från början. Man borde säga: Det här är en verksamhet som har fungerat väldigt väl och som vi vill behålla i Stockholm och som vi kan tänka oss att delfinansiera.

Ni hänvisar till stadsdelarna. Vad jag vet är den ekonomiska situationen i stadsdelarna kanske inte sådan att de kan hoppa in i den här typen av projekt. Så ser den ekonomiska verkligheten ut i stadsdelarna. Om man inte får pengar från länsstyrelsen utan står där utan att veta vad man ska göra med detta fina arbete och denna verksamhet som är så bra blir det problem. Om ni inte får loss pengarna i den här prioriterade frågan kan det i värsta fall vara så att verksamheten får läggas ned. Då är det pengar i sjön.

Anförande nr 10

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag tror att det hela har varit solitt när det gäller den övergripande frågan om uppbackningen från staden i politisk och moralisk bemärkelse när det handlar om våld i nära relationer. Så har det varit sedan lång tid tillbaka och över flera majoritetsgränser. Detta är en viktig fråga. Den bedrivs med hög prioritet i alla våra stadsdelar. Det är en sak.

En helt annan sak är att projekt har sina för- och nackdelar. Som Karin så riktigt påpekar har vi alla varit med om att ansöka om projektpengar för olika saker när vi vill testa någonting, ofta i samarbete mellan staden centralt, stadsdelar, länsstyrelse och i det här fallet också polisen. Så undersöker vi om någonting fungerar. Det är ofta ett bra sätt att dels testa någonting, dels få finansiering för någonting som man inte kan bära helt ensam. Det innehåller dock nästan alltid definitionsmässigt risken att pengarna kommer att ta slut. Det hela måste utvärderas, och man måste själv bestämma sig för om det finns lokala eller centrala pengar att använda för detta i fortsättningen. Bara den som har outtömliga resurser kan då låtsas som att ett försök och en testperiod inte är en testperiod och att ett projekt inte är ett projekt. Så fungerar det inte i verkligheten.

Ansvaret ligger där det ska ligga. Vi har en organisatorisk uppdelning där alla individärenden – också viktiga individärenden som handlar om våld i nära relationer – ligger där de ska ligga på lokal socialtjänst. I det här fallet är det lokal socialtjänst i samarbete med polisen. Vi pratar om lokal socialtjänst i Solna, i Sumpen, på Ekerö, i Bromma, Hässelby, Rinkeby och Spånga-Tensta. Där ska det ligga. Det är inte så att staden centralt bara kan överta ansvaret för ett antal av dessa saker och säga att just de här frågorna tycker vi att vi ska sköta i stället. Det funkar inte på det sättet, och det ska inte heller fungera på det sättet. Vi har fullt ut ansvariga stadsdelsnämnder för allt lokalt socialtjänstarbete med mindre än att fullmäktige uttryckligen har bestämt motsatsen. Det finns några sådana uttryckliga undantag, men det här ingår inte i de undantagen.

En annan sak är att vi har mycket stabs- och stödresurser när det gäller att skapa gemensamma förutsättningar i riktlinjer i samarbeten. Jag utesluter inte alls att vi ska vara fortsatt engagerade i dessa samarbeten. Men individansvaret för verksamheten – trots att det handlar om så viktiga saker som våld i nära relationer – kvarligger på de respektive stadsdelarna på respektive kommun. Det är alldeles glasklart, och det är också det svar som ni har fått på interpellationen.

Anförande nr 11

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Det svar som jag får av dig, Ulf Kristersson, betyder alltså att projektet absolut inte kommer att finnas kvar i sin nuvarande form.

Den 26 augusti träffade ledningsgruppen i socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen berörda kommuner samt stadsdelar. Jag utgår från att du är lika väl informerad som jag om vad man har sagt från deras sida, nämligen att var och en av dem kommer att bidra med enbart 150 000 kronor. Det betyder att man kommer att få nästan halva finansieringen. Dagens fyra anställda som jobbar med projektet kommer att halveras till två stycken, vilket kommer att påverka kvaliteten. De här personerna kommer inte att kunna följa med kvinnor till domstolar och andra myndigheter på samma sätt som de har gjort fram till i dag. Projektledaren kommer att försvinna. Med andra ord: Det man har sagt till dem tidigare om att verksamheten kommer att permanentas stämmer inte. Den kommer absolut inte att finnas kvar eller leva vidare under lång tid. Det är synd att sådana bra verksamheter försvinner från staden utan att få någon riktig hjälp över huvud taget från stadens centrala sida.

§ 5 Interpellation om energieffektivisering med EPC, Energy Performance Contracting (nr 2009:19)

Anförande nr 12

Borgarráðet A l v e n d a l (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 13

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande! Det finns få projekt i Stockholms stad som har en så stor möjlighet att spara så mycket skattepengar som just dem som gäller frågan om att minska stadens energibehov. Det här är fortsättningen på ett arbete som började redan under förra mandatperioden och som fick mer konkreta former under den här mandatperioden. Vi skulle starta ett så kallat energibesparingsprojekt.

Jag är förvånad över att jag har fått så dåliga svar på de frågor som jag har ställt. Fråga två, tre och fyra, som har helt olika karaktär, besvarar man på precis samma sätt – med tre rader och ganska allmängiltigt.

Att projektet försenas beror delvis på att jurister från olika håll och olika parter har haft olika uppfattningar. Men med tanke på att det här handlar om så mycket pengar tycker jag att det är förvånande att man inte har klarat ut de juridiska skiljaktigheterna på ett snabbt sätt så att man har kunnat gå vidare. Det är också anmärkningsvärt om ett 50-tal kommuner i landet plus Landstingsfastigheter och andra skulle ha helt fel när det gäller upphandlingen av EPC, som projektet kallas.

Nu väljer man att driva det här i egen regi, och det är helt okej för oss – bara man kommer i gång någon gång med det här viktiga arbetet. Det har nu förhalats i ett års tid på grund av de här missarna. Frågan om varför man satsar så lite pengar och så få projekt i form av fastigheter som man ska energieffektivisera har jag inte heller fått svar på. Svaret lyder att flera stora byggnader är under försäljning eller att det pågår förhandlingar om hur man ska hantera de här fastigheterna. Det är riktigt och det är sant. Men det arbetet pågår ju ständigt i fastighetsnämnden. Vi har ständigt fastigheter som ska säljas eller köpas. Där måste man ha en beredskap och ändå kunna få in ett antal andra fastigheter. Nu ligger också hela inventeringsarbetet väldigt försenat när det gäller vilka fastigheter som i första hand ska energieffektiviseras. Vi är inte ens färdiga med fastighetsdeklarationerna, som faktiskt skulle ha varit klara för över ett år sedan.

Anförande nr 14

Borgarráðet A l v e n d a l (m): Herr ordförande och Martin Michel! Du har som sagt ställt ett antal frågor som i sin form är ganska likartade, men du har formulerat dig på olika sätt i fem olika frågor – därav det faktum att svaren naturligtvis harmoniserar med varandra. Det vore ju väldigt märkligt om jag svarade olika på samma frågor som du har ställt.

Jag håller med dig om att energieffektiviseringen i stadens fastighetsbestånd är ett av de viktigaste och mest effektiva sätt vi har för att komma åt vår energianvändning. Det är därför vi under den här mandatperioden har en majoritet som är väldigt ambitiös på området.

Vi är många som var entusiastiska inför det så kallade EPC-projektet när det drogs i gång. Det är ju en bra affärsidé att arbeta med en konsult som i efterhand får betalt, det vill säga någon typ av success fee. Man får helt enkelt betalt utifrån hur väl man lyckas med sitt uppdrag. Detta är ett jättebra sätt, framför allt för skattebetalarna, att kunna köpa en sådan tjänst.

Sedan visar det sig att det inte alltid blir som man har tänkt sig och som man har hoppats, utan här finns vissa juridiska spörsmål som är problemet. När Sveriges ledande jurister på området säger till oss i Stockholms stad att detta förmodligen inte är i enlighet med vad vi får göra enligt lagen om offentlig upphandling tycker inte jag att det är okej och ansvarsfullt att som Sveriges största kommun och en av Sveriges största uppdragsgivare balansera på lagens ramar. Då har vi sagt att vi vill spela säkert. Vi vill inte att den här stora energieffektiviseringsprocessen på något sätt ska hamna i någon juridisk tvist. Vi vill gå fram och fortsätta att göra energieffektiviseringar på ett lagligt sätt.

Och ärligt talat, Martin Michel – visst är det slutresultatet som är det viktigaste och inte exakt vilket företag, vilken upphandlingsmetod eller vilket arbetssätt vi försöker åstadkomma detta genom.

Det är klart att det inte handlar om fastigheter som står inför försäljningar, som du påstod att det stod i svaret. När det handlar om stora ombyggnationer och renoveringar är det faktiskt inte försvarbart att först gå in med stora investeringar för att spara energi och sedan göra stora ombyggnationer och renoveringar där de miljoner som investerades i det första skedet är helt och hållet bortkastade när detta görs. Det är därför dessa ärenden är uttagna i detta första skede.

Anförande nr 15

J o n a s E k l u n d (mp): Det anses nu från vissa jurister, SKL och juristerna inom staden, att den här modellen inte stämmer med lagen om offentlig upphandling. Då är min fråga: Hur kommer det sig att den borgerliga majoriteten inte såg till att reda ut det ordentligt med juristerna i stadshuset innan man började på den här vägen? Nu är det tydligen så att staden har kommit in i en tvist med entreprenören och har ett krav på 10 miljoner kronor på sig om nu domstolen skulle komma fram till att det här strider mot lagen om offentlig upphandling.

Varför klarades inte det här ut redan till att börja med? Och är det inte så att man är försiktig i överkant här? Det finns ju ändå åtskilliga kommuner och landsting i Sverige, bland andra Solna och Uppsala som är stora kommuner, som kör den här modellen. De har inte haft juridiska problem och det hela har inte ifrågasatts. Är man inte försiktig i överkant när man i det här sena läget kommer på att det möjligtvis inte stämmer med LOU? Det här är ju också någonting som förekommer i andra länder i EU, och upphandlingsreglerna är i allt väsentligt likadana i hela EU.

Hur det än ligger till har det kommit väldigt sent och väldigt olägligt från den borgerliga majoritetens sida när man menar att det här skulle vara olämpligt. Det borde man i så fall ha kommit på för mer än ett år sedan.

Anförande nr 16

K a r i n W a n n g å r d (s): Från Socialdemokraternas sida vill jag bara nämna att vi inte anser att ni på ett fullvärdigt sätt har behandlat ärendet så snabbt som ni kan göra och som ni har möjlighet att göra. Det är varken ekonomiskt eller miljömässigt försvarbart att försena ärendet.

Vi vet att jorden håller på att gå under. Vi vet att vi behöver bromsmedicin för att vi fortfarande ska kunna leva på vår jord i tusen år till. Det här är *en* bromsmedicin för vår jord – att faktiskt kunna gå vidare med dessa effektiviseringar när det gäller miljön. Vi kan ju bara titta i den här fantastiska byggnaden och se hur många lågenergilampor vi har på plats. Det borde vara en tanke för majoriteten att skynda på och åtminstone gå vidare i vårt eget hus med miljöeffektiviseringar.

Ni skyller på juridiken. Det är ännu mer spännande. Den har ju inte stoppat er förut. Den har inte stoppat er när ni tar ut överutdelningar från stadens bostadsbolag. Den har inte stoppat er när ni säljer förskolor till underpris. Där går det med en rasande hastighet. Men så fort det gäller miljön blir det stopp. Då måste man lyssna, och då måste man tänka efter. Vad är problemet när det gäller både att gå vidare och att få ett prejudikat i detta ärende? Bifall till interpellanten!

Anförande nr 17

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande! Kristina utgår ifrån att SLK:s och Kommunförbundets jurister har rätt. Men det har ju aldrig prövats vem som har rätt i frågan. Det tycker jag är lite märkligt. Med tanke på det jag sade tidigare om att det här är en så jättestor ekonomisk fråga borde det ha utretts snabbt.

Jag håller med om att det är slutresultatet som är viktigast. Vi har nationella miljömål som vi ska leva upp till. Ännu är det tveksamt om vi kommer att klara det fram till 2012 med tanke på att vi har sinkat det här i ett års tid.

Anförande nr 18

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Det är spännande att ha en opposition i Stockholms stadshus som skriker efter att vi ska utmana de svenska lagarna och testa om de verkligen håller. I andra fall brukar vi bli beskyllda för att inte hålla oss inom lagens ramar. Jag kommer ihåg en debatt här i kommunfullmäktige strax före sommaren då ni mer eller mindre kallade mig för brottsling eftersom jag inte gjorde som det stod i lagen när det gäller arrendelagen och liknande. Det är jättespännande att höra hur ni skiftar era debattinlägg med tanke på vilken fråga det handlar om.

Jag har i alla fall samma inställning i den här frågan som vi har haft i ombildningsfrågor i staden, i olika typer av skattefrågor och i utdelningsfrågor: Vi gör bara det som vi verkligen vet är lagligt. Det är helt riktigt att andra kommuner har prövat det

här affärsupplägget. Det är också därför, precis som en tidigare talare var inne på, som staden faktiskt trodde att det här skulle vara möjligt. I efterhand har vi sedan fått starka indikationer från Sveriges främsta jurister på att det inte är helt säkert att detta klarar en laglig prövning.

Ska vi i stället för att göra energieffektiviseringar verkligen ägna kraft åt att processa i olika domstolar om huruvida vi har rätt eller inte? Jag tycker att det är mycket bättre att vi ser till att resultatet blir det som vi vill uppnå, men att vi gör det på ett lagligt sätt.

Det är nästan löjligt att stå och påpeka att jorden går under om vi inte gör det här i enlighet med EPC-uppdraget med tanke på att ni under förra mandatperioden hade fler fastigheter att energieffektivisera än vad vi har nu – och ni gjorde ingenting i den delen över huvud taget. Då förde vi inte ens diskussionen om ifall EPC var ett möjligt upplägg eller inte. Det är därför vi nu sätter in krafttag för att göra en miljardinvestering i energieffektivisering i stadens fastigheter.

Ni behöver inte vara oroliga. Vi kommer att genomföra den energieffektivisering som vi har redovisat att vi ska göra. Vi kommer att ta ställning till ett ärende i fastighetsnämnden som är mer ambitiöst än det som tidigare var utgångspunkten när det bara handlade om arbetsmetoden EPC. Det här blir en väldigt spännande debatt, och det går inte att låta bli att misstänka att ledamöter för Miljöpartiet och Socialdemokraterna har aktier i det aktuella företaget. Eller varför är ni så måna om att just det här företaget ska få göra energieffektiviseringar i stället för att måna om energieffektiviseringen som sådan?

Anförande nr 19

J o n a s E k l u n d (mp): Det var spännande att höra att den borgerliga majoriteten bara gör precis det som man vet är lagligt. Då har ni väl verkligen varit i fullständig villfarelse om vad som är lagligt och inte när det gäller till exempel avknoppning av förskolor och politiskt fastställande av betyg för lågstadiebarn. Det har ju upphävts i domstol.

När det gäller det här projektet finns det enligt lagen om offentlig upphandling åtskilliga möjligheter att begära prövning i domstol för leverantörer som inte har blivit utvalda. Men det är det ingen som har gjort i det här fallet. Ändå har majoriteten plötsligt kommit på att vi måste avbryta det här, med risk för att dra på staden skadeståndskrav på 10 miljoner kronor. Det är inte precis en tillfredsställande hantering, måste man säga. Det här borde ni ha rätt ut innan ni började – om ni ansåg att det var olagligt eller inte.

Anförande nr 20

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande! Jag är helt överens med Kristina Alvendal om att det gemensamma målet att energieffektivisera så många av stadens fastigheter som möjligt – helst alla – naturligtvis är viktigast av allt. Men det måste ske nu! Arbetet borde ha kommit i gång redan för länge sedan. Nu står det mest bara stilla. Det sker fortfarande vissa inventeringar av det fastighetsbestånd som återstår. Det är också fastighetsdeklarationer som inte är färdiga, vilket jag var inne på

tidigare. Det är det arbete som pågår just nu. Dessutom ville inte heller fastighetsförvaltningen välja den större satsningen för Energicentrum, som skulle ha varit en viktig pusselbit i att hjälpa fastighetsförvaltningen att komma i gång med arbetet och forcera det eftersom vi ligger så långt efter.

Det ska också bli intressant att se hur många av de tidigare kommunerna, över 50 stycken, Landstingsfastigheter och så vidare som kommer att stämmas eller att ställas inför domstolar. Då får vi se vart det leder.

I övrigt tycker jag att när sakargumenten tryter blir det bara dumheter.

Anförande nr 21

K a r i n W a n n g å r d (s): Jag blir lite fascinerad av fru Alvendals retorik. Hon har en tendens att lägga ord i munnen på en som man inte har sagt. Alla kan lägga sin värdering i detta att jorden håller på att gå under. Min uppfattning är att om vi inte gör någonting när det gäller miljöförbättringar så kommer inte jorden att utvecklas så positivt som vi vill. Detta är en liten, liten del i hur vi kan förbättra miljön i Stockholm.

Jag äger inga aktier i det här bolaget och inte i några andra bolag heller, vad jag känner till. Däremot äger jag en del av jorden. Jag hoppas att ni alla här inne känner att de miljöbesparingar och miljöåtgärder som vi kan genomföra är en liten bit av den bromsmedicin som jorden behöver för att överleva. Därför anser jag att vi ska gå fortare fram i detta ärende.

Anförande nr 22

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande och fullmäktige! Det är därför vi gör en historisk investering i energieffektiviseringar. Vi lägger i storleksordningen 1 miljard kronor på våra fastigheter i Stockholms stad, delvis av skattebetalarnas pengar. Men framför allt sker det i och med att vi gör stora besparingar genom att vi nu energieffektiviserar. Om vi tittar på miljonprogramsområdena räknar vi med att den investering som vi gör där kommer att minska energiförbrukningen med över 70 procent. Detta är positivt både för jorden och för ekonomin, och det är en av anledningarna till att vi gör de här stora investeringarna.

Vi ska komma ihåg att det jobb som är gjort i det första steget i EPC har vi användning för. Det är inte så att vi nu spolar tillbaka bandet och får börja om från början. Det arbete som är gjort och som har påbörjats ambitiöst fortsätter nu. Vi har inte på något sätt tappat tid eller låtit bli att göra investeringar för att spara energi under de år som har pågått. Det här handlar bara om att vi går från att ha använt en metod för hur man på ett bra sätt kan spara energi till att identifiera det med en annan metod.

Jag kan hålla med om att det ibland är trubbigt att vi har lagen om offentlig upphandling, men jag tycker ändå att det är rimligt att kräva att det hela går rätt till. Ni skulle ha haft åsikter om inte den här majoriteten rättade sig efter lagar och regler. Då skulle ni ha haft väldigt upprörda stämningar. Därför tycker jag ändå att det är rimligt att vi håller oss inom lagens gräns.

Fastighetskontoret gör saker nu som inte någonsin har gjorts tidigare i staden. Vi anställer nu för första gången en energiexpert på fastighetskontoret. Det är kompetens som vi inte har haft tidigare. Experten får till uppdrag att verkligen vara den kompetenta beställaren när det gäller vilka insatser som ska göras och vilka effektiviseringar som ger bäst effekt. Det är inte till exempel solfångare och solceller som är den bästa energieffektiviseringen, utan här handlar det om att spara energi. Det tror jag är långt mycket bättre än Miljöpartiets förslag på de här områdena.

Anförande nr 23

J o n a s E k l u n d (mp): Det är fascinerande att höra Kristina Alvendal tala om den här satsningen som en framgång när staden i stort sett inte har kommit någon vart med energieffektiviseringsprocessen efter tre år. Den borgerliga majoriteten lanserade ju så stolt efter förra valet att den skulle genomföra detta. Detta borde redan ha kommit i gång. Den borgerliga majoriteten borde ha bestämt sig för och ordentligt undersökt vad man anser är lagligt och olagligt i den här vägen innan hela projektet sattes i gång.

Anförande nr 24

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Trots att jag knappt har någon röst kan jag inte låta bli att upprepa det som borgarrådet Alvendal redan har sagt. Det är inte alls så att vi inte har gjort någonting under mandatperioden. Det har skett ganska mycket; vi har jobbat med många saker på bred front till skillnad från vad som hände under förra mandatperioden.

Om man lyssnar på företrädare för oppositionen skulle man kunna tro att de inledde något fantastiskt under förra mandatperioden som vi nu har stoppat. Sanningen är att de inte gjorde ett dugg under förra mandatperioden, och det är därför de är lite störda nu. Vi gör massor med saker på området medan de själva inte fick ändan ur vagnen när de hade makten.

§ 6 Interpellation om stadens agerande med anledning av trafikverkens förslag att nedprioritera spårsatsningar i Stockholmsregionen (nr 2009:20)

Anförande nr 25

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 26

J a n V a l e s k o g (s): Jag får tacka för svaret, och jag kan kort repetera de frågor som jag har ställt.

Hur tänker staden agera så att tunnelbaneutbyggnaden till Norra Station kan genomföras? Tänker staden agera så att statliga resurser finns till hela Mälarbanan genom Barkarby–Tomtebodavägen? Hur tänker staden agera så att Snabbspårväg syd och tvärbana till universitetet kan genomföras? Vad händer med Spårväg city-projektet? Kommer den borgerliga majoriteten i staden att välja att prioritera kommunala medel till Spårväg city framför de två här nämnda projekten? Slutligen: Är den borgerliga majoriteten beredd att driva frågan om en ändrad princip gentemot regeringen så att trängselavgifterna också ska tillåtas gå till kollektivtrafiksatsningar?

Jag tackade för svaret alldeles nyss, men jag tycker fortfarande att det saknas svar på ett par centrala frågeställningar. Frågorna är helt enkelt dessa:

Nummer 1: Kommer ni att bygga tunnelbana till Norra Station eller inte? Jag får svaret av borgarrådet Hamilton att det ska prioriteras i nästa planperiod, efter 2021. Men av borgarrådet Nordin får jag ett annat svar på en interpellation om Norra Stationsområdet som också ligger här i fullmäktige, nämligen att en tunnelbanelösning skulle innebära oförsvarligt höga kostnader. Jag undrar vad det är som gäller – är det finansborgarrådets utdrag från landstinget om att det är för dyrt eller hans principiella uttalande i ABC tillsammans med finanslandstingsrådet om att det aldrig mer ska byggas någon tunnelbana i Stockholm? Trafikborgarrådet och finansborgarrådet har i två olika interpellationssvar helt olika uppfattningar. Det är otroligt att en kommunledning kan gå ut med två olika uppfattningar i en sådan central fråga.

Jag kan också konstatera att den borgerliga kommunledningen helt har gett upp försöken att förhandla fram en ökning av anslagen gentemot regeringen fast den här nationella planen öppnar för det. I planen står nämligen att en ökning av anslagen med 15 procent innebär att staten eller trafikverken nu är beredda att finansiera tunnelbana till Norra Stationsområdet. Men den möjligheten har ni inte alls försökt ta. Det finns inte ett enda utspel som försöker förmå regeringen att öka ambitionerna så att tunnelbana till Norra Stationsområdet kommer med. Det är passivt och svagt. Det verkar som att regeringen har satt både munkorg och strypkoppel på Stockholmsmoderaterna.

Jag förstår av svaret att Mälarbanan inte prioriteras. Detta leder tyvärr till att stora investeringar i Citybanan inte kommer att kunna nyttiggöras. Jag konstaterar också att borgarrådet nu är beredd att lägga nästan 3 miljarder av stadens och landstingets pengar till Spårväg city fast antalet resande där är ungefär en tredjedel jämfört med

vart och ett av projekten Spårväg syd och spårväg på fyrans busslinje och även med projektet för tunnelbana till Norra Stationsområdet. I vart och ett av de tre projekten som i dag har strukits men som prioriterades i Stockholmsöverenskommelsen skulle omkring 60 000 personer per dag resa på spårvägarna. På Spårväg city beräknas mellan 15 000 och 20 000 personer resa per dag på sträckan Centralen–Djurgården.

Experter och tjänstemän på trafikkontoret och tjänstemän på landstinget och även leverantörer som Bombardier tycker att den här prioriteringen är huvudlös. När ni nu är beredda att enbart anslagsfinansiera detta är det bara att hålla med. Det hade kanske varit ett annat läge om det hade gått att lånefinansiera. Jag tycker att detta tyvärr visar att prestige, dåligt omdöme och makt är en farlig kombination. Hanteringen av spårprojekten visar på detta.

Min andra fråga till borgarrådet är: Hur kan det vara mer samhällsekonomiskt motiverat att lägga nästan 3 miljarder kronor på ett spårprojekt – Spårväg city – som bara har ungefär en tredjedel av resenärerna jämfört med de andra? Finns det över huvud taget någon samhällsekonomisk analys?

Anförande nr 27

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Interpellanten Valeskog blandar hej vilt mellan landstingets budget och trafikverkens förslag till trafiköverenskommelser. Tvärbana city finns över huvud taget inte med i trafikverkens förslag eller i länsstyrelsens förslag till länsplan.

Men när det gäller just det som interpellanten säger om att vi har ett passivt och svagt agerande om man tittar på hur länsplanen ser ut kan jag bara konstatera följande. Om Jan Valeskog tycker att 100 miljarder kronor till infrastrukturinvesteringar i Stockholms län är ett tecken på ett passivt och svagt agerande kan jag i så fall säga: Okej, då kanske vi har varit lite passiva och svaga. Men egentligen tycker jag att en investeringsram som ligger på 100 miljarder kronor är någonting helt unikt.

Det som jag tycker vore intressant att höra är vilka projekt inom ramen för detta som Jan Valeskog är beredd att prioritera bort med tanke på att du står här och talar för ett antal olika investeringar i infrastrukturprojekt som inte finns med i planen. Vilka ska du ta bort, Jan Valeskog?

Anförande nr 28

J a n V a l e s k o g (s): Som tur är representerar jag Socialdemokraterna. I den budget som vårt parti har lagt fram i riksdagen finns dels ett antal, 3–4, miljarder till högre anslag, dels, och framför allt, 40 miljarder mer som vi är beredda att lånefinansiera. Det finns alltså mer pengar till infrastruktur i det socialdemokratiska alternativet i riksdagen till att börja med.

Men det här handlar om hur vi prioriterar resurserna. Jag kan säga att väginvesteringarna är utomordentliga. Jag tycker att de är alldeles utmärkta på de flesta punkter. Men när det gäller spåren driver man frågan på det sätt att vi har en Stockholmsöverenskommelse och i första hand pratar om det som jag tog upp först, nämligen en

tunnelbanelinje till Norra Station. Borgarråden ger då olika svar. Borgarrådet Hamilton säger att detta kommer efter 2021 medan borgarrådet Nordin säger något helt annat, nämligen att detta har dåliga förutsättningar att klara sig ekonomiskt med hänvisning till landstinget. Detta är helt olika synsätt, och jag tycker inte att en kommunledning kan ha två olika budskap i en sådan fråga. Det är den ena kritiken.

Den andra handlar just om Spårväg city. Jag är fullt medveten om att den inte finns med i finansplanen. Om det hade varit så hade det åtminstone funnits statliga pengar. Då hade man i alla fall haft någon glädje av detta. Men när man nu ska anslagsfinansiera Spårväg city för nästan 3 miljarder är det exakt lika mycket som tunnelbanan till Norra Station kostar, som Spårväg syd kostar och som en spårvagn på fyrans busslinje kostar. De sträckorna har omkring 60 000 personer per dag, som jag sade. Men nu är ni beredda att lägga de här tre miljarderna på Spårväg city, som har 15 000–20 000 personer per dag mellan Centralen och Djurgården. Detta görs utan samhällsekonomisk analys. Alla de andra projekten har samhällsekonomiska analyser, men ni har inte gjort någon sådan för detta. Det är ju framför allt stadens, men även landstingets, pengar som ni prioriterar på detta huvudlösa sätt. Alla experter skakar bara på huvudet åt detta. Det handlar om prestige när ni driver detta. Nu har jag förstått att man ska bygga några hundra meter för ett antal hundra miljoner bara av prestigeskäl och för att visa sin kraft.

Det är trist när man agerar på det viset, inte minst när vi har möjlighet att som stockholmare agera gentemot staten. När det gäller tunnelbana till Norra Station finns det ju ett alternativ på plus 15 procent som i den nationella planen skulle innebära att man skulle få pengar redan nu till Norra Stations tunnelbana. Men där duckar ni, och gör ingenting åt regering och riksdag.

Anförande nr 29

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det måste kännas väldigt skönt att kunna röra sig med hur mycket pengar som helst, Jan Valeskog, och inte behöva ta ansvar för att det finns en viss summa pengar som är avsatt utan kunna säga: Vi i opposition behöver inte bry oss om detta.

Om du måste göra en prioritering inom den här ramen vore det riktigt intressant att höra vilka projekt det är inom den ram som finns i länsplanen som måste bort. Ni måste ändå yttra er över detta. Ni har fått det på remiss. Du sitter med som representant i 16-gruppen. Ni har en åsikt om detta. Vad är det för projekt som ska plockas bort? Det är väldigt intressant att veta det.

Om du ska diskutera budgeten för Spårväg City är det fel forum här, för det är landstinget som har den budgeten. Det är inte Stockholms stad som ska finansiera det, utan det är landstinget, alltså SL. Det är fel forum, Jan Valeskog.

Dessutom återigen: Det här är den största infrastrukturplan som någonsin har presenterats. Det finns presenterat inom länsplanen, både plus 15 procent och minus 15 procent, inom ramen för det. Blir det mer pengar framöver finns det den nationella planen. Till exempel ligger planen för tunnelbana till Norra Station om det blir mer pengar.

Det finns inga motsättningar mellan finansborgarrådet och mig i den här frågan. Vi bara konstaterar att såsom utbyggnadsprocessen ser ut för Norra Stationsområdet finns det inget behov av att bygga en tunnelbana inom den tidsperiod som planen gäller. Däremot finns det beredskap att bygga framöver om det skulle visa sig att det behövs.

Vi får mycket intressanta spårsatningar inom ramen för det här. Hela paketet har handlat om ett pussel mellan nationella pengar, läns pengar, regionala pengar och kommunala medfinansiering. Detta fantastiska läggspel har lett till att vi får en unik satsning på 100 miljarder kronor inom Stockholms län, och det tycker jag är helt fantastiskt. Det har aldrig någon socialdemokratisk majoritet kunnat åstadkomma.

Det vore väldigt intressant, Jan Valeskog, att få höra vilka av de projekt som finns med i den här planen är det som ni vill plocka bort för att i stället ta in de olika projekt som går upp till ungefär 10 miljarder kronor som du själv pläderar för.

Anförande nr 30

J a n V a l e s k o g (s): Vi socialdemokrater har i riksdagen den uppfattningen att man också ska kunna lånefinansiera infrastruktur. Där har den borgerliga regeringen sagt nej till OPS-lösningar, lånefinansiering av det, medan vi har ungefär 40 miljarder som är lånefinansierat. Det är klart att det behövs mer pengar. Det är ett faktum att vi har högre ambitioner på den punkten, varav mer naturligtvis ska gå till kollektivtrafiken. Vår kritik handlar om spårsatningar. På vägsidan tycker vi absolut att det ser bra ut, men på spårsidan är det stora brister. Det finns vissa brister kring de projekt som jag har nämnt.

Det fanns uppenbarligen anledning att ställa interpellationen när olika borgarrådet säger i ABC: Ingen mer tunnelbana ska någonsin byggas. Sedan ser vi här att visst, efter 2021 ska det minsann byggas. Det spretar verkligen. Jag får interpellationssvar samma dag i handen. Vi får ta en debatt med finansborgarrådet om det vid ett senare tillfälle, nästa gång kanske.

Angående Norra Station: Om man nu tror att hela projektet blir kraftigt försenat, som ni verkar tro, får kritikerna, Landstinget i Solna, rätt. Projektet kommer att dra ut på tiden och är inte aktuellt den närmaste tiden. Det innebär att vi ändå måste göra under perioden fram till 2020 stora förberedelsearbeten för tunnelbana. Var finns de pengarna någonstans? Det finns inga pengar för det, om jag har rätt. Nu verkar också stadens representanter tro att det här kommer att dra ut på tiden, och det är i så fall trist att behöva konstatera.

När det gäller Spårväg City verkar det, förvånansvärt nog, som att borgarrådet inte vet hur finansieringen ser ut. Helt sant är att landstinget finansierar själva spåren, men de stora kostnaderna, kanske de största, på över 1 miljard ligger på byggandet kring Sergels Torg och förstärkningarna. Det är staden som förväntas stå för en stor del av detta. Jag antar att det blir förhandlingar. Men även oavsett hur fördelningen exakt ser ut mellan staden och landstinget är det närmare 3 miljarder vi pratar om för en bana som transporterar 15 000—20 000 personer per dag mellan Centralen och Djurgården, medan alla de andra projekten handlar om 60 000 personer per dag – till

Norra Station, Spårväg Syd eller en spårvagn utmed 4: ans busslinje. Det är vad det handlar om.

Ni har inte gjort någon samhällsekonomisk analys av Spårväg City. Det är en skandal att ni av prestigeskäl driver det här projektet på det här sättet. Vi kan se bakåt i historien med olika majoriteter hur det har skett så här, och det har aldrig varit lyckligt och bra. Jag hoppas att någon åtminstone kan se till att fakta kommer på bordet innan beslutet fattas.

Anförande nr 31

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Först skulle jag vilja göra en liten korrigering. Det kanske är en missuppfattning hos Jan Valeskog, och det är att Spårväg City ska gå från Djurgården till Centralen. Så är det inte. Den är tänkt gå från nordvästra Kungsholmen till Norra Djurgårdsstaden, vilken är en lite längre sträcka. Då kanske kostnaden blir lite mer i rätt perspektiv.

Du verkar veta mycket mer om hur penningfördelningen kommer att se ut mellan landstinget och staden än vad det ansvariga borgarrådet gör, vilket jag tycker är rätt intressant med tanke på att det är långt ifrån klart hur detta komma se ut. Det pågår just nu diskussioner om detta. Men du utgår från att staden kommer att pröjsa en massa pengar, och det tycker jag inte att man ska utgå ifrån.

Sedan kan jag också konstatera att i det samlade förslaget till infrastruktursatsningar ligger 100 miljarder kronor. Att Citybanan byggs, som är en fantastisk spårsatsning för inte bara Stockholm utan för hela landet, är bara borta! Den räknas över huvud taget inte i det här sammanhanget. Det faktum att det kommer att gå massa bussar på förbifarten och på vägar, kollektivtrafikfält finns inlagt i planerna, är bara borta! Att vi ska bygga fyra spår ut till Barkarby och förlänga tvärbanan vid Ulvsunda och Bålsta och titta på tvärsparbanan Kista räknas inte! Det är bara tunnelbana till Norra Station som är det intressanta för er.

Faktum kvarstår: 100 miljarder kronor är en enorm helt unik satsning på infrastrukturen i Stockholms län. Ni har aldrig någonsin kunnat komma i närheten av någonting liknande från de röda och gröna partierna. Jag är väldigt stolt över att vi har drivit de här frågorna så långt. Om det är passivitet att fixa 100 miljarder kronor, så be my guest. Jag är i varje fall stolt över det resultat som vi har åstadkommit, och det kommer att innebära en enorm förbättring av hela infrastrukturen och kollektivtrafiken i Stockholm under en överskådlig framtid, och det är vi banne mig mycket förtjänta av.

*§ 9 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Nyproduktion i allmännyttan*

Anförande nr 32

T o m a s R u d i n (s): Fru ordförande! Frågan gäller alltså vad stadsbyggnadsborgarrådet har för funderingar kring det faktum att våra allmännyttiga bostadsbolag inte når upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen för nyproduktionen. Siffror som har presenterats visar klart och tydligt att man varken för 2007 eller för 2008 kommer upp till de mål som sattes upp. Nu har man lämnat in prognos för perioden, och det visar sig att av de på det hela taget kommer 6 000 lägenheter som var tänkta att byggas bara 5 000 kommer att byggas.

Det allmännyttiga bolag som presterar nyproduktion i takt med de mål som är fastställda är Familjebostäder, som tycks klara målen. Både Svenska Bostäder och Stockholmshem har kraftiga underskott i förhållande till vad som var planerat. Det är underligt att båda har planmonopol och äger bolagen. Jag vill höra borgarrådets kommentarer till detta.

Anförande nr 33

Borgarrådet L a r s s o n (m): Du inledde med att ställa frågan till stadsbyggnadsborgarrådet, och stadsbyggnadsborgarrådet står inte i talarstolen, men jag ska ändå göra mitt bästa att svara som bostadsbolagsborgarråd.

Utvecklingen i Stockholm är sådan att vi ser allt fler flytta hit. Den utmaning vi har framför oss är att se till att det på olika sätt byggs och byggs mycket i staden. Så har det också gjorts under många år. Vi kan konstatera, och jag noterar att du nämner just Familjebostäder, att Familjebostäder bygger mer än någonsin. Du behöver gå tillbaka till tidigt 80-tal för att se något bolag inom kommunen som har byggt så pass mycket som man nu bygger. Det är 1 235 lägenheter i produktion just nu. Vi ser framför oss att vi ska nå upp till målen.

Vi är inne i ett läge där byggmarknaden och byggsektorn har svårigheter. Då är det väldigt viktigt att staden om möjligt kan växla upp ytterligare i just bostadsbolagen och se till att bolagen får nya utmaningar, och det uppdraget föreligger. Självklart kan det göras mer. Från vår sida trycker vi gärna fram ytterligare markanvisningar och sådant som gör att bolagen kan få mer produktion. Men sådana siffror som vi nu ser har vi inte sett vid ett enskilt bolag sedan tidigt 80-tal. Det tycker jag att vi ska vara stolta över.

Anförande nr 34

T o m a s R u d i n (s): Jag tycker inte att man kan vara stolt. Om vi sätter upp ett mål tillsammans på att 6 000 lägenheter ska byggas av de av oss gemensamt ägda bolagen och 1 000 av dessa inte blir byggda, måste man ändå konstatera att det finns ett problem i systemet. Vi har planmonopol, vi äger bolagen, har majoriteten i dessa

bolag, och ändå missar bolagen målet med 1 000 lägenheter. Var sjätte planerad lägenhet blir inte byggd. Det kan man inte vara stolt över.

Jag tycker att Familjebostäder har klarat sitt pensum på ett bra sätt, det är inget tal om saken, det kan jag instämma i utifrån de siffror som presenterats. Men Svenska Bostäder missar med 1 100, litet drygt, och Stockholmshemmet med drygt 200 lägenheter, vilket med tanke på målet totalt gör att 980 lägenheter inte blir byggda av 6 000 lägenheter. Det tycker jag är ett oacceptabelt resultat.

Anförande nr 35

Borgarrådet L a r s s o n (m): Möjligen är det i din värld så att det bara är kommunen som ska bygga hyresrätter. Så är det inte för min del. För vår del har vi sagt att av de 15 000 lägenheter som är målet under mandatperioden är 6 000 hyresrätter. Det är ett viktigt mål. Det är bra att ha ett antal olika byggprojekt i gång.

Av de 6 000 hyresrätter som byggs är det en hel del som byggs privat. Vi kommer att uppnå de mål som vi har ställt upp för mandatperioden. Det innefattar hyresrätter både i privat och i kommunal regi. Vi har ändå ett antal bolag som vi använder oss av, och i det stimulanspaket som vi nu diskuterar för att ta vid när andra inte mäktar med just nu gäller det att öka takten ytterligare.

Anförande nr 36

T o m a s R u d i n (s): Som du själv konstaterade i tidigare inlägg kommer det att vara svårt att i den här konjunkturen klara den bostadsbyggnation som vi vill ha. Det är då vi använder de allmännyttiga bolagen till att kompensera för det. Där har kommunfullmäktige fastställt mål för vart och ett av de här bolagen. Det är de målen jag talar om.

Stockholmsholm skulle enligt kommunfullmäktige bygga 1 500 lägenheter under perioden. De missar sitt mål enligt egna siffror med 200 lägenheter. Svenska Bostäder skulle enligt kommunfullmäktiges beslut bygga 3 000 nya lägenheter, och de missar enligt sina egna beräkningar med 1 163 lägenheter. Det enda som klarar kommunfullmäktiges mål är Familjebostäder.

Ni har majoriteten i båda bolagen. Ni har vårt stöd för bostadsbyggnadspolitiken, vi har planmonopol, vi har pengarna. Vad är problemet? Är det ett ledningsproblem att lägenheterna inte blir byggda? Eller är det ett byråkratiskt problem? Ett problem är det i alla fall att de inte blir byggda. Det går inte att kompensera det med att någon annan bygger åt oss. 1 000 lägenheter blir inte byggda av de 6 000 planerade.

Anförande nr 37

Borgarrådet L a r s s o n (m): Men titta på perioden som helhet – hur många hyresrätter som har markanvisats, hur många projekt som ändå har kommit i gång. Det är viktigt att man tar det med i beräkningarna. Om våra kommunala bolag i en högkonjunktur bygger mer än vad som är nödvändigt därför att marknaden själv, de privata bolagen, är beredd att gå in och bygga hyresrätter då tycker jag att man är ute på fel väg. Men sedan ett år tillbaka ser marknaden sådan ut att man har ett antal

problem inom byggsektorn. Där kan vi ta vid och se till att öka takten i våra bolag så att vi når de siffror som du presenterar. Men det kräver att varje bolag inventerar alla tänkbara möjligheter att få till stånd ett antal projekt som annars inte skulle komma i gång.

Jag tycker att vi är på god väg, och jag är helt förvissad om att vi kommer att nå de mål som vi har.

Fråga nr 2. Trängselavgifter till Förbifart Stockholm

Anförande nr 38

Å s a R o m s o n (mp): Fru ordförande! Den senaste debatten efter regeringens beslut om tillåtlighet av förbifarten fick, hoppas jag, finansborgarrådets kolleger att omvärdera huruvida de kan använda förbifarten som sitt stora miljöprojekt. Men det är inte miljön i samband med förbifarten som jag tänker debattera just nu därför att jag förutsätter att vi återkommer till den debatten flera gånger i fullmäktige.

Det som föranleder frågor är beslutsprocessen kring finansieringen av förbifarten, framför allt kopplat till trängselavgifterna. Som Sten Nordin vet var trängselavgifternas acceptans hos stockholmarna en väldigt känslig process. Det försök som utgjorde det beslutsunderlag som stockholmarna hade när man gick till folkomröstning, mot er vilja, om detta byggde på att intäkterna gick till kollektivtrafiken. Det var en förstärkning av kollektivtrafiken under försöksperioden. Det var också utmejslat i materialet vilka fördelningspolitiska konsekvenser det får beroende på hur man lägger intäkterna.

Min fråga är helt enkelt om det är rimligt att Sten Nordin lovar att 30—40 års intäkter från trängselavgifterna efter stockholmarnas beslut ska gå till en väg som bara motiverar ännu mer biltrafik och inte leder till kollektivtrafikförbättringar.

Anförande nr 39

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Tack, Åsa Romson, för frågan; det känns nästan som i gamla tider att få diskutera förbifarten och trängselavgifter. Först ber jag att få korrigera på en punkt: Vi motsatte oss inte folkomröstningen. Man kan titta i arkiven och hitta en motion där jag var en av undertecknarna till att vi skulle ha en folkomröstning om trängselavgifterna.

Vad vi har gjort är att vi från hela regionens sida har tagit fram ett förslag till regeringen om 100 miljarder till trafiksatsningar där trängselavgifterna ingår som en del av den viktiga medfinansieringen från regionens sida. Det är inte bara jag som har lovat något, utan här är jag som finansborgarråd och kommunstyrelsen, Stockholms läns landsting och Kommunförbundet för Stockholms län som står bakom detta. Alla organ tar upp detta till behandling. Det är inget förflutet löfte från min sida, utan det kommer i högsta grad från regionen.

Jag tycker, fru ordförande, att Åsa Romson egentligen borde glädjas åt – jag vet att Åsa Romson motsätter sig Förbifart Stockholm, och den frågan diskuterar jag hemskt

gärna vid kommande fullmäktige – innehållet i paketet. Det innehåller väldigt mycket satsningar på spår- och kollektivtrafik. Hade vi inte, och det spelar ingen roll vilken regering vi haft, från regionens sida varit beredda att ställa upp med så här mycket hade det nog varit svårt, med tanke på att landet är stort och behoven är många, att klara hem alla de spårsatsningar som vi har i regionen och som ryms i paketet. Det är det som har varit vår idé med det hela.

Stockholms stad har avsatt i tidigare bokslut 1,4 miljarder till förbifarten. Dem flyttar vi nu till tvärspärvägen.

Anförande nr 40

Å s a R o m s o n (mp): Man kan ha många synpunkter på i vilket organ och i vilken process man ska besluta om sådana saker som handlar om vart 30—40 års intäkter från trängselavgifter ska gå till. Det är möjligt att Sten Nordin tycker att det rätta är beslutet i kommunstyrelsen, som är ett icke transparent organ jämfört med fullmäktige, och den regionala överenskommelsen där det var en majoritet som körde över en minoritet i förhandlingarna.

Poängen och kritiken här gäller snarare att ni i det här trafikpaketet har väldigt tydligt pekat ut att trängselavgifterna är det som betalar förbifarten. Det betyder att det är finansieringen som är hela förutsättningen för att ett sådant här utbyggnadsprojekt med spårvägar och annan infrastruktur blir av. Det vet du säkerligen som finansborgarråd. Du kan ha jättemycket politiska visioner och ta fram konkreta planer, men finns det inte pengar blir ingenting gjort.

Frågan är helt enkelt om just trängselavgiftspengarna ska gå till förbifarten med tanke på att det är att omvärdera hela poängen med trängselavgiftsintäkterna. Det är en politisk åtgärd.

Anförande nr 41

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Först när det gäller minoritet och majoritet: Det bästa är att ha så breda överenskommelser som möjligt, inte minst i trafik- och infrastrukturfrågor. Sedan blir man inte alltid överens i slutändan, och då måste rimligen majoriteten få avgöra. Om Åsa Romson skulle lyckas stoppa förbifarten är det minoriteten som kör över majoriteten. Det skulle jag tycka vara mer bekymmersamt.

Jag är inte ute efter att köra över någon, utan jag tycker att det är bra att komma till så breda lösningar som möjligt. För att använda trängselavgifterna till infrastruktur, som vi så långt kan vara överens om att vi ska göra, måste man låsa upp dem för en lång tid framöver. Det handlar om så stora investeringar att det inte finns någon möjlighet att kontinuerligt ompröva vad man använder trängselavgifterna till, som jag ser det, vilket användningsområde man än skulle ha. Det handlar om långa åtaganden. Det är det vi måste ha därför att planeringen är på så lång sikt för att klara infrastrukturen.

Anförande nr 42

Åsa Romson (mp): Efter det att vi haft debatter om trängselavgifterna och vad vi har för politiska incitament till en förbättrad stadsmiljö, en förstärkt kollektivtrafik och en bättre trafiksituation i Stockholm tycker jag att det är makalöst hur ni kan bestämma att 30—40 år av trängselavgifterna långsiktigt ska bindas upp till kanske det mest trafikgenererande och klimatförstörande projekt som Stockholmsregionen någonsin har sett. Vi kan diskutera det projektet. Men att ni dessutom använder öronmärkta pengar, trängselavgifter, till det projektet och väljer att inte använda dem till att förstärka spårsatsningar riskerar att det här 100-miljardspaketet blir ofinansierat.

Det finns miljarder av ofinansierade spårsatsningar i det här paketet. Du hade varit varmt välkommen att redovisa dem för fullmäktige, och då hade vi kunnat säga härifrån och föra fram stockholmarnas röst om vad de tycker att trängselavgifterna ska användas till. De hade använt trängselavgifterna hellre till kollektivtrafiken, att först bygga den än bygga Förbifart Stockholm.

Anförande nr 43

Borgarrådet Nordin (m): Mitt synsätt är att både förbifarten och spårsatsningen behövs. Det är där vi skiljer oss åt. Förbifarten är livsviktig för att den här regionen helt enkelt inte ska klyvas i en södra del och en norra del där det är väldigt olika fördelat med arbetsplatser, utbildningsresurser och andra saker. Det är därför vi behöver förbifarten. På förbifarten ska det gå väldigt mycket kollektivtrafik, fast inte på spår utan på hjul, nämligen busslinjer. Det kommer att öppna för en rad snabbusslinjer, som Åsa Romson borde välkomna, som förbättrar kollektivtrafiken från söder till norr och från norr till söder.

När man säger att vi ska skopa ut förbifarten sviker man rätt många människor i den här regionen som inte bor centralt i kärnan och kan promenera till jobbet eller har lätt att ta sig till jobbet.

Men vi satsar också stort på spåren. Dem tror jag mer på än Åsa Romsons tilltänkta koalitionskamrater tycks göra. Med tanke på tonläget i den här salen har vi fler vänner när det gäller spårsatsningar på vår sida.

Fråga nr 3. Besparingar på hemlösa

Anförande nr 44

Karin Rågsjö (v): Enheten för hemlösa handlar min fråga om, en verksamhet som under det här året har fått 30 procent fler brukare. Vi pratar om 30 procent fler hemlösa. Enheten arbetar med att höja kvaliteten på sitt arbete, med mycket bra resultat, arbetar enligt socialtjänstlagen, enligt de riktlinjer som ni själva i majoriteten har fastlagt. De fick förra veckan höra igen, det har de fått höra hela året, att de ska spara ytterligare. Den här gången ska de spara en miljon i månaden. Det var sista droppen för enheten. Det här har du ansvar för, Ulf KristerSSon. Det är inte verksamheten som ska bära det här, utan det här är ett politiskt ansvar, tycker jag och vi.

Jag undrar: Vad kommer att hända om man genomför det här sparförslaget? När det gäller exempelvis lågtröskelboende är det uppenbart att folk inte kommer att kunna bo kvar på lågtröskelställena, utan de kommer att hamna på härbärgena.

Vad ska du göra åt det här, Ulf?

Anförande nr 45

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det enkla svaret är, som Karin mycket väl vet, att det inte finns några besparingskrav. Det finns inga besparingsförslag. Det finns än mindre några beslut om besparingar. Det är det enkla svaret.

Det mer komplexa svaret för den som bryr sig mer om innehållet i frågan är att enheten för hemlösa, för er som inte deltar i vårt interna fikonspråk, alltså är den 15:e stadsdelen. Vi har 14 stadsdelsnämnder som bär ansvar för människor som har allvarliga sociala problem. Få saker kvalar så mycket in bland de problemen som just hemlöshet. Det är 14 stadsdelsnämnder som har det operativa ansvaret och gör det alldeles utomordentligt bra.

De människor som av olika skäl saknar stadsdelsanknytning hamnar hos enheten för hemlösa. Det är människor som ibland på goda grunder finns där, människor som bokstavligt kommer utifrån och landar i Stockholm – från Kiruna eller Smygehuk – eller människor som inte på flera år har haft någon egen kontakt med socialtjänsten i sin stadsdel. Då har vi ett gemensamt stadsdelsövergripande ansvar för dem.

Vad Karin också vet är att hemlösheten i Stockholm inte ökar. Den minskar, visserligen mycket litet, och det är ingenting som jag brukar skryta med eller slå mig för bröstet för, men det är en långsam minskning. Det går åt rätt håll. Få frågor engagerar mig personligen så mycket som den här frågan.

Däremot har kostnaderna för enheten för hemlösa ökat ganska rejält. Det är ett underskott där som antagligen har mycket legitima orsaker, till exempel dyrare enskilda insatser för varje person. Men det finns också mer problematiska orsaker: att fler människor tenderar att falla igenom skyddsnätet lokalt och då hamna på enheten. Varje person som hamnar på enheten för hemlösa är egentligen ett misslyckande för vårt arbete lokalt i socialtjänsten. Självklart tänker vi inte negligera det. Självklart kommer vi att se över hur arbetet funkar också på enheten för hemlösa.

Anförande nr 46

K a r i n R å g s j ö (v): Härbärgena har varit totalt fulla, och man har fått lägga in extra bäddar sedan januari. Vad tolkar du det som? Att hemlösheten minskar? Det gör inte jag.

Ska vi göra någonting åt hemlösheten tycker jag du gör helt fel. Enheten har fått sparförslag efter sparförslag från majoriteten. Det här har hänt. De har hört att de ska spara en miljon i månaden. Det är inget som jag hittar på. Så här säger den nya chefen Gillis Hammar: Enheten för hemlösa är budgetöverskridande. Man kan också

säga att enheten för hemlösa har fått 35 procent fler brukare. Vad gör man då inom en verksamhet?

Det finns en stor risk att vi får en hemlöshet som eskalerar. Det finns en stor risk att de som finns på lågtröskelboenden slängs ut och hamnar på härbärgen. De som inte kan betala slängs, har jag hört, ut på gatan.

Vi har en situation i Stockholm när det gäller hemlöshet som inte är gynnsam, Ulf KristerSSon. Och jag undrar: Vad tänker du göra åt den?

Anförande nr 47

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Allvarliga problem blir inte mindre allvarliga för att man överdriver och far med osanning. Hemlösheten i Stockholm ökar inte. Vi mäter den extremt noga, vi mäter den varje år. Den ökar inte, den minskar långsamt. Det är inga stora tal att tala om, men den minskar. Den grundläggande strategi vi har för att fånga upp människor på väg in i hemlöshet och hjälpa människor ut ur hemlöshet in i eget boende fungerar. Men här, mina vänner, finns inga snabba segrar.

Det är ett misslyckande att människor hamnar mellan stolarna så att de får igenom alla våra trygghetssystem och tvingas gå till enheten för hemlösa. Då har vi misslyckats. Det ligger inget egenvärde att drygt 800 individer ska vara stadsdelslösa i Stockholm och hamna vid enheten för hemlösa – tvärtom. Att en ny chef noterar ganska stora underskott och diskuterar vad man kan göra åt dem är självklart. Det vore tjänstefel att inte göra det. Varje chef bryr sig om så enkelt som pengar i en så viktig sak som vår välfärd.

Anförande nr 48

K a r i n R å g s j ö (v): Du har en fantastisk retorik ibland, men det är fortfarande så att hemlösheten ökar. Det är fortfarande så att härbärgena har varit överfyllda sedan i januari. Det har vi sett i varenda rapport. Vad handlar det om i så fall?

Det handlar också om att man på enheten för hemlösa har höjt kvaliteten. Det tycker vi är väldigt bra så att de som kommer ut inte faller igenom. Det handlar också om att stadsdelarna slänger ut folk på grund av sin extremt dåliga ekonomi, Ulf KristerSSon, och den sociala budgeten för hela staden. De slänger ut dem tillbaka till enheten för hemlösa.

Vi har en allvarlig situation när det gäller hemlösheten, och jag trodde väl inte att majoriteten, alliansen, skulle lägga en besparing på just hemlösa. Ni har valt den linjen. Ni väljer att sänka skatten, och de som får betala är de mest utsatta i Stockholm. Ni slår mot en enhet som har haft ett väldigt bra resultat, hög kvalitet på sitt arbete. Den personal som varje månad har fått höra att de ska spara mår dåligt. Det är beklämmande, tycker jag.

Anförande nr 49

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Du råkar faktiskt ha lite rätt på en liten punkt, om jag ska vara lite generös. Det är när du antyder att det finns en risk för stadsdelen att vilja övervältra kostnaden på enheten och för enheten att övervältra kostnaden på stadsdelen. Den risken finns, det vet vi, det vill säga att någon annan ska bära ansvaret för det. Det finns en tendens att vilja att någon annan betalar. Det är inte bra. Vi kommer i ett läge där fungerande sociala kontakter och insatser avbryts och personer måste byta handläggare, måste byta kontakten med socialtjänsten. Det ska vi undvika. Det centrala är att man inte ska övervältra kostnaderna lokalt. Den lokala stadsdelen ska inte övervältra kostnaderna och ansvar för människor på den centrala enheten.

Däremot har du helt fel när det gäller tak-över-huvudet-garantin. Vi uppfyller till hundra procent löftet om garantin. Alla människor som vill får en plats för natten på ett av våra akutboenden och härbärgen. Ibland är det ganska trångt, men alltid uppfyller vi det löftet.

Fråga nr 4. Studentbostäder och bostäder för unga

Anförande nr 50

T e r e s L i n d b e r g (s): I Stockholm har vi 125 000 invånare som är mellan 20 och 30 år. 80 000 studenter har vi i Stockholm varje år. Totalt finns det 12 000 studentbostäder. Man kan väl säga att de inte räcker så där väldigt långt när det gäller bostäder till de unga och studenterna.

Staden själv har genom Svenska Bostäder knappt 700 lägenheter. Under mandatperioden har inga nya studentlägenheter tillkommit. I stället har man gjort sig av med 500 studentlägenheter. Fortfarande finns förvisso dessa 12 000. Kötiden till studentlägenheterna är hos den största innehavaren, alltså SSSB:s, studentorganisationens, egna lägenheter, någonstans mellan tio och tolv månader. För stadens studentlägenheter är det cirka två år.

Min fråga är: Vad görs för att komma till rätta med det här problemet? Vart ska jag vända mig om jag vill informera mig om vad som händer på området?

Anledningen till att jag ställer den till finansborgarrådet är att frågan spänner över flera rotlar och olika områden. Vi har inte varit särskilt imponerade över samordningen mellan de olika rotlarna och borgarråden. Det är alltså därför jag ställer frågan till finansborgarrådet.

Anförande nr 51

Borgarrådet N o r d i n (m): Vi har ju den ordningen att det är borgarrådet Joakim Larsson som har hand av studentbostäderna. Jag svarar också gärna på frågor om studentbostäder, men det är Joakim som jobbar med detaljerna. Jag vet inte vad Teres inte är imponerad över. Vad gjorde du själv under förra perioden? Det kan man fråga till att börja med.

Studentbostadsfrågan är väldigt viktig, och den är, man ska vara ärlig, väldigt svår därför att den är konjunkturrell. Vi har haft perioder då vi har haft studentbostäder som stått tomma i Stockholm, som vi inte lyckats hyra ut. Vi har nu en situation då många strömmar till universiteten, och naturligtvis ökar efterfrågan kraftigt. Vad vi nu gör är att vi jobbar otroligt aktivt, inte minst borgarrådet Larsson, för att hitta snabba lösningar. Det är det som gäller nu, att hitta snabba lösningar så att vi snabbt får fram studentbostäder. Sedan får vi titta på det långsiktiga behovet, och då kommer vi in på till exempel markanvisningar och sådant.

Men nu gäller det att hitta snabba lösningar. Vi håller på att göra om ett tomt servicehus till studentbostäder och den typen av aktiviteter. Vi försöker hitta markplättar att sätta upp paviljonger av den typ som vi hade i Hammarby Sjöstad under några år och som var väldigt uppskattade studentbostäder. Det är sådant vi måste jobba med nu i den akuta situation som har uppstått.

Anförande nr 52

T e r e s L i n d b e r g (s): Det som saknas på området är ett helhetsperspektiv, att studentbostäder och bostäder för unga som ska ut på bostadsmarknaden faktiskt hänger ihop. Det är inte alltför ovanligt att man i dag skriver in sig på universitetet för att få tillgång till en studentlägenhet. Det är den enda chans man har. Det är därför er politik inte hänger ihop. Vi har sett oerhörda brister när det gäller markanvisningar till hyresrätten.

Tomas Rudin frågade just bostadsbolagsborgarrådet om varför bolagen inte ens klarar egna mål. Det hänger ihop med markanvisningar. Det är er politik och samordning som inte har fungerat. Där står ungdomarna. Det finns inget utbud. De hyresrätter som finns försvinner också i en rasande takt i bostadsrätter, och unga människor är i praktiken chanslösa. De har inte kontanter för att kunna köpa sig en lägenhet eller fasta jobb för att kunna få ett lån för att köpa en lägenhet.

Anförande nr 53

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag vet inte på vilket sätt Teres Lindberg presenterade en idé till ett helhetsgrepp mer än den vanliga litanian över ert missnöje med bostadspolitikern.

Det är trots allt så, fru ordförande, att vi i Stockholms stad har lyckats i rådande finanskris och lågkonjunktur, som ju i mycket har påverkat bostadsbyggandet i hela landet, så till vida att var tredje påbörjad lägenhet i hela Sverige är en lägenhet i Stockholms stad, inte i Stockholms län utan Stockholms stad. Vi har alltså jobbat väldigt proaktivt för att hålla uppe byggandet även under lågkonjunkturen.

Jag tror att ungdomars behov av lägenheter när de kommer ut på arbetsmarknaden är en sak som är viktig, och där har vi nu markanvisat. Omkring hälften av markanvisningar gäller hyresrätter. Vi sänkte tomtgäldsavgiften för hyresrätter och gjorde andra stimulansåtgärder. Sedan måste vi jobba hårt med studentbostäder, vilket också görs.

Anförande nr 54

T e r e s L i n d b e r g (s): Det som är så tråkigt är att det kanske ska vara lågkonjunktur för att man ska inse problemen med den förda politiken. Det känns ändå lite beklämmande att du säger att vi inte har några idéer. Det sista jag gjorde som ordförande för Svenska Bostäder under förra mandatperioden var att ta första spadtaget för studentbostäder vid Roslagstull. Vi omvandlade Skatteskrapan till studentbostäder. I ett enda slag ordnade vi 500 nya studentbostäder.

Faktum är att andelen som byggs under första halvåret i år är bara 65 procent av vad som byggdes första halvåret förra året. Det är klart att det har hänt en hel del. Jag tror inte att de åtgärder som vidtas är tillräckliga.

Men det är vidare så att du inte vet vart du ska vända dig och var du ska informera dig om vad som görs på det här området därför att det är så himla spretigt. Ingen vet vem som är ansvarig för att se till att unga får bostäder. Jag vet inte vart jag ska vända mig för att få en studentlägenhet därför att det är så himla rörigt. Det går inte att hitta information på till exempel stadens hemsida om detta.

Anförande nr 55

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! För att ta det sista först: Vi jobbar nu med att samordna mellan de olika aktörerna för att det ska bli lättare för studenter att söka bostäder hos alla olika aktörer. Här finns Stockholms stad, SSSB och så vidare. Dessa ska nu samverka för att se till att studentlägenheter inte ska stå tomma i en bristsituation på grund av bristande information. Det görs i allra högsta grad. Det är säkert att informationen kan bli bättre, det är sådant som kan utvecklas.

Jag var ansvarig för bostadsbolagen 1998—2002, och då gav vi uppdraget till Svenska Bostäder att börja bygga och förvalta studentbostäder. Det var ett tillägg till Svenska Bostäders bostadspolitiska uppdrag. Då startade vi arbetet där staden skulle vara med. Så är det säkert i framtiden också. Vi vill vara en bra universitetsstad, och då gäller det att ha studentbostäder, så där är vi överens.

Fråga nr. 5 Koncernstyrelsen

Anförande nr 56

A n n M a r i E n g e l (v): Det händer väldigt mycket i vår stad. Om det är bra eller dåligt har vi lite olika åsikter om, och det är just det som är vår demokratiska rätt att ha de här åsikterna. Vi vill kunna fråga, vi vill diskutera, vi vill föreslå, vi vill tillstyrka och vi vill avslå. Det har blivit lite sämre med det på senaste året. Det finns färre möjligheter till inflytande, och nu har vi åter fått ett meddelande om att koncernstyrelsens nästa möte blir inställt. Det föreligger inget behov, sägs det.

Man blir lite förvånad, för jag tycker att det finns väldigt mycket som vi skulle behöva prata om i våra bostadsbolag, hamnen och annat som har hänt. Finns det verkligen ingenting i hela vår koncern och alla våra bolag som du tycker behöver diskuteras av förtroendevalda?

Anförande nr 57

Borgarráðet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jo, Ann Mari Engel, det gör det alldeles säkert. Nu inställs nästa koncernstyrelsemöte in därför att man från koncernledningens sida säger att man inte hade några beslutsärenden att ta upp då. Det brukar inte alltid vara helt populärt att kalla till sammanträden när man inte har beslutsärenden, för då får man också kritik. Därför ställdes alltså det här sammanträdet in. Det ska inte ses som uttryck för att vi inte vill diskutera allmänna viktiga frågor, för vi har jättemycket att diskutera.

Nästa koncernstyrelsemöte blir den 19 oktober, och det kommer att äga rum, Ann Mari Engel, det lovar jag.

Anförande nr 58

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tackar för det, men jag ser det här som ett led i ett lite större problem i staden, att vi får allt färre tillfällen till inflytande. Det är många saker som beslutas utanför de demokratiskt valdas insyn. Det fattas beslut på tjänstemannanivå, och vi får information väldigt sent – det har vi haft uppe tidigare. Jag vill uppmärksamma att vi beklagar att det blir så här, eftersom det underminerar våra möjligheter att diskutera för staden viktiga frågor.

Anförande nr 59

Borgarráðet N o r d i n (m): I den verklighetsbeskrivningen känner jag inte igen mig. Det är klart att alla viktiga beslut kring till exempel koncernen fattas ytterst här i kommunfullmäktige. De är kommunfullmäktige som är koncernens uppdragsgivare och ägare. Nog finns det tillfällen att diskutera. Men jag kan förstå att man som opposition kan sakna just ett sammanträde om man inte får tillfälle att ställa frågor som man hade räknat med att göra. Jag har all respekt för den synpunkten, och det får vi ha med oss framöver när det uppstår situationer där man från tjänstemännens sida vill ha beslutsärenden. Då får vi bedöma situationen huruvida man ska ha ett möte ändå, om det finns speciella frågor eller information att ge. Det tar jag med mig.

Anförande nr 60

A n n M a r i E n g e l (v): Det kanske inte i första hand är tjänstemännen som avgöra. Det jag menar är att det kanske hamnar för mycket beslutandemakt där. Men det är politikerna som ska avgöra om de vill ta upp frågorna till beslut. Det finns många ekonomiska frågor kring staden, den ekonomiska krisen och många andra aktuella frågor kring bostadsbolagen som medborgarna vill att vi ska framföra i koncernen. Så jag vill framföra att jag tycker att detta minskar våra demokratiska möjligheter. Men jag hoppas att vi får möjlighet att ta upp dem på följande möte.

Anförande nr 61

Borgarráðet N o r d i n (m): Jodå, politikerna avgör. Däremot konstaterade man att det inte fanns några beslutsärenden, och jag har varit med om att ha ett sammanträde där det är ont om beslutsärenden. Då får man också kritik.

Fråga nr 6. Försöks- och träningslägenheter

Anförande nr 62

A b d o G o r i y a (s): Under december förra året undertecknades ett avtal mellan Stockholms stad och privata fastighetsägare om att de ska lämna ifrån sig 100 lägenheter som är avsedda som försöks- och träningslägenheter. Avtalet undertecknades, som jag förstår, av Sten Nordin som finansborgarråd. Fram till den 16 augusti har Bostadsförmedlingen inte fått en enda lägenhet av privata fastighetsägare. Det har gått nästan nio månader, och som sagt har inte en enda lägenhet lämnats in till Bostadsförmedlingen.

När kommer vi att få veta att de här lägenheterna kommer att lämnas?

Anförande nr 63

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det här var en spännande frågestund. Först blev jag kallad stadsbyggnadsborgarråd. Sedan får finansborgarrådet ta hand om bostadsbologsfrågan. Det gjorde han alldeles utmärkt, och nu ska jag svara på en fråga om kanske i huvudsak är socialborgarrådets uppgift.

Det avtal som träffades mellan fastighetsägarna skulle gälla i 18 månader. Som du säger är det nio månader som har förflötit. Mig veterligt är det ett av de större bolagen som har aviserat att man ska leverera 20 lägenheter, vet ej riktigt när. Jag är inte helt uppdaterad på frågan, men det är väldigt viktigt att våra fastighetsägare också inom den privata sektorn är med och tar sitt ansvar. Det ser vi i allt högre grad när vi diskuterar med dem om utvecklingsprojekt runt om i Stockholm, när vi ser nya stadsdelar växa fram. Alla har ett stort intresse av att fråga vad vi tror att staden kommer att behöva och vad medborgarna kommer att behöva. Det här är ett samarbete som jag tycker fungerar ganska så bra.

Som sagt återstår det några månader av avtalet, och det blir väl upp till bevis.

Anförande nr 64

A b d o G o r i y a (s): Jag ska kommentera det första du tog upp. Skälet till att jag vill ta upp frågan med någon annan är socialborgarrådet är att han tidigare i massmedier har sagt att man har förmedlat 18 lägenheter i form av försöks- och träningslägenheter. När vi ställer frågan till Bostadsförmedlingens personal får vi höra att det är noll.

Jag har ställt den här frågan två gånger tidigare i socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, och jag fick samma svar. Men med facit i handen är det fortfarande noll.

Jag ställer åter frågan: Tycker inte du att det är märkligt att när nio månader har gått finns det fortfarande inte en enda lägenhet inlämnad till Bostadsförmedlingen?

Anförande nr 65

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det är inte särskilt konstigt därför att det sker en hel del förmedling utanför Bostadsförmedlingen, Abdo Goriya. Det är inte så att allt förmedlas via Bostadsförmedlingen även om Bostadsförmedlingen i dag har en betydligt bättre förmedlingsstruktur än vad man hade för många år sedan. Det är åtminstone ett bolag som har levererat, men låt oss se vad som levereras under de 18 månader som avtalet gäller. Sedan får vi återkomma med den diskussion som Abdo Goriya vill ha med lite olika borgarråd.

Anförande nr 66

A b d o G o r i y a (s): Jag blir riktigt förbannad. Det jag inte tycker om är att man slänger ur sig saker och ting som man över huvud taget inte har någon grund till.

Bostadsförmedlingen har blivit lovad av Fastighetsägarna utifrån det avtal som skrevs mellan bland annat Sten Nordin och Fastighetsägarna att dessa ska lämna ifrån sig 100 lägenheter. Bostadsförmedlingen säger klart att man fram till den 16 augusti inte fått en enda lägenhet. Den enda lägenheten, om det stämmer, som förmedlats utanför Bostadsförmedlingen är en Wallenstamlägenhet. Stå inte här och släng ur dig saker och ting som inte stämmer!

Anförande nr 67

Borgarrådet L a r s s o n (m): Nu tog Abdo Goriya i så att han hoppade från talarstolen. Såvitt jag vet är det, och jag inledde med det, ganska lämpligt att Abdo Goriya ställer frågan till det borgarråd som hanterar frågan. Det tycker att presidiet ska diskutera med Abdo Goriya så att rätt borgarråd som har de senaste uppgifterna står här och svarar på hans frågor. Det var det första.

För det andra är vi mitt i den period som avtalet gäller. Det återstår en halvtid, och jag tror att det kommer att ske en hel del. Låt oss se vad som kommer att hända under den period som är kvar.

Fråga nr 7. Depåer för tvärbana i Västerort

Anförande nr 68

K a r i n H a n q v i s t (s): Det pågår mycket aktivitet i västra Stockholm i områdena Johannesfred och Ulvsunda, det med anledning av tvärbans nya dragning. Naturligtvis är människorna i de här områdena väldigt glada för att de får en förbättrad kollektivtrafik och att det här kanske glömda området kanske kan växa och blomstra i framtiden.

Det finns naturligtvis hinder och en hel del problem som måste lösas på vägen. Nu pågår planeringen för en depå för SL i det här området. Vi hade ca 150 personer på vår stadsdelsnämnd för någon vecka som var mycket bekymrade över att det föreslås att den ska ligga i kvarteret Magneten. Jag uppfattade det i fullmäktige här innan

sommaren att det finns en enighet om att den inte ska ligga i Magneteten, utan att det finns andra förslag.

Nu undrar jag vad borgarrådet anser om det. Man diskuterar fortfarande placering i Magneteten där ute.

Anförande nr 69

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Fru ordförande! Jag är inte förvånad att det var så många som var på ert stadsdelsnämndsmöte eftersom det här är en fråga som berör väldigt många i området. Vi var helt eniga i denna församling och också i stadsbyggnadsnämnden när vi diskuterade detta att det är en väldigt problematisk placering och att den inte är optimal.

Det pågår just nu en utredning där man tittar på minst två andra placeringar. Det är alltid så när det gäller spårvagnsdepåerna som ju egentligen, precis om du sade, är ett angenämt problem, det vill säga att vi får en väldigt stor satsning på spårbunden kollektivtrafik som har saknats i området, att ingen vill ha spårvagnsdepåerna.

Jag tycker inte att den här placeringen är optimal, och vi har bett kontoren i staden att tillsammans med SL se om det finns andra lösningar som kan passa bättre.

Anförande nr 70

K a r i n H a n q v i s t (s): Det tycker jag låter glädjande, och jag hoppas att i alla fall några som bor i Johannesfred och Ulvsunda lyssnar på debatten. De är fortfarande väldigt tveksamma och osäkra på vad som händer.

För några dagar sedan gick SL ut med en information på nätet om en affisch som ska placeras i området. Där informeras det om att det kommer att sprängas på Ekbacksvägen, och det är alla på det klara med, för det ska vara nya parkeringsplatser där. Men så står det i slutet att man ska riva förrådsbyggnader på Magneteten 6 och 8. Då blir naturligtvis folk oroliga. Varför sätter man i gång med att riva där när det ännu inte är taget något beslut om en depå?

Det här tycker jag är lite dubbla budskap för de boende, och jag skulle vara väldigt glad om politikerna satte ned foten här. Som tidigare sades är det vi som bestämmer, det är inte tjänstemännen.

Vad säger du när man från SL går ut och meddelar det här?

Anförande nr 71

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det pågår just nu en detaljplaneprocess, och det finns ett förslag om en depå på den här platsen. Det är i samband med det här förslaget, där man har haft hela den demokratiska gången med utställning och samråd, som stadsbyggnadsnämnden har sagt att det inte är optimalt.

SL har underhand fört förhandlingar med staden om dels den här depån, dels avvecklingen av depån i Alvik, som också är ett viktigt område i vår stadsutveckling

och kan bidra till en livfull stadsmiljö. Där blir vi av med en depå för att i stället få bostäder och verksamheter.

SL har samtidigt som detta pågått köpt upp fastigheter runt omkring. Om SL vill på förhand riva byggnader är det ingenting som staden kan säga någonting om, men detaljplaneprocessen för den här depån är inte avgjord är.

Anförande nr 72

K a r i n H a n q v i s t (s): Det låter ändå hoppfullt. En enig nämnd i Bromma har faktiskt kommit med ett förslag om en annan placering som vi tycker är optimal, som du säger, och det är det vi kallar för den gamla FOA-tomten, norr om Norrbyvägen i närheten av Bauhaus och City Gross om ni känner till geografien där ute. Där finns redan ett berggrum. Jag tycker att det vore klokast och ekonomiskt mest fördelaktigt att stoppa de här diskussionerna om Magneten och i stället inrikta sig på att planera på det här området. Det skulle vara mycket tillfredsställande. De som bor i Ulvsunda och Johannesfred blir ännu gladare om de slipper ha depån 20 meter från sina bostäder.

Anförande nr 73

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag är jätteglad att Karin Hanqvist ställde den här frågan. Det här visar på komplexiteten i den växande staden. Staden växer, det är många som vill bo i Stockholm. Vi vill också ha en bra kollektivtrafik, och det finns naturligtvis baksidor på den kollektivtrafiken. Vagnar eller bussar ska ju stå någonstans. Det blir oftast inte speciellt spännande arkitektur med sådana här garage och depåer. Oavsett var det framtida garaget kommer att ligga behöver vi bygga på ett mer spännande sätt därför att någon alltid kommer att ha det i sin närhet.

Den tomt som du tar upp är en av de alternativa varianter som vi tittar på. Det finns massor av invändningar även när det gäller den tomt. Det här är hela tiden ett läggspel, men jag hoppas att vi i den här församlingen ska kunna komma fram med ett förslag som är det minst dåliga.

Fråga nr 8. Aspuddsbadet

Anförande nr 74

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande! Jag har ställt tre mycket enkla frågor till borgarrådet Madeleine Sjöstedt. Det gäller framför allt på vilket sätt staden har agerat för att hitta köpare av Aspuddsbadet. Har Aspuddens badhus fått en förfrågan? Och hur många nya barnstugeplatser blir det i och med nybyggnationen av en förskola på tomten där Aspuddens badhus i dag är beläget?

Anledningen och bakgrunden till detta är den diskussion som pågår om Aspuddsbadets framtid. Om ett par veckor kommer det tydligen upp ett ärende i exploateringsnämnden där man ska fatta ett eventuellt beslut om rivning av ett badhus som har funnits i en stadsdel sedan 1919. Det som är intressant är att det har skett en hel del utredningar av badet under några år. För varje utredning som kommer ökar

kostnaderna. Först var det 5 miljoner, sedan var det 8 miljoner och nu blev det helt plötsligt 14 miljoner. För att blidka opinionen säger sedan borgarrådet att det ska byggas en barnstuga på tomten för att man ska tillskapa fler barnomsorgsplatser.

Anförande nr 75

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Historien om Aspuddens badhus har pågått mycket länge. Det finns en badhusförening som har hand om badhuset och har åtagit sig att sköta underhåll av badhuset. Så har det varit under ungefär 25 år. Det har visat sig att underhållet av badhuset är kraftigt eftersatt, varför idrottsnämnden redan 2007 efter att ha undersökt vad det skulle kosta att renovera badet insåg att detta inte kommer att gå i lås utan sade upp avtalet med badhusföreningen.

Badhusföreningen inkom med en skrivelse och sade att den visst kunde ta hand om badet och renovera det i maj 2008. Den fick svar i augusti 2008 av idrottsnämnden. I januari 2009 fattade vi beslut och sade upp badhusföreningen därför att vi inte hade hittat någon lösning på frågan. Då fortsatte badhusföreningen att hävda att den visst kunde ta hand om renoveringen. Idrottsförvaltningen gick då ut och gjorde ännu en undersökning hos en helt oberoende konsult av vad det skulle kosta att renovera badet. Då kom priset på 14 miljoner kronor.

Badhusföreningen har sedan haft samtal med både idrottsförvaltningen och roteln om de här pengarna, och säger att det enligt deras beräkningar inte ska kosta så mycket. Föreningen har inte förklarat sig villig att bekosta hyran för badet med den här kostnaden. Det gör att vi måste komma till ett beslut i idrottsnämnden. Vi kommer därför att om två veckor besluta att badet ska rivas. Det gör vi helt enkelt därför att vi måste hushålla med skattebetalarnas pengar. Om man har ansvar i Stockholms stad måste man se till någonting där de många kan få användning för pengarna mot de få. Det här är ett mycket litet bad – 17 meter långt.

Jag noterade att Socialdemokraterna var helt med på tagen i början i idrottsnämnden, så länge det handlade om sakpolitik. Men när det började handla om strategiska val i stället för om själva badet var de tvungna att ändra sig. Detta är svaret på dina frågor.

Anförande nr 76

M a l t e S i g e m a l m (s): Det är möjligtvis ett litet bad till ytan, men det har 20 000 besök varje år. Badet drivs helt ideellt av föreningen. Det som jag är mest irriterad över är detta att föreningen har försökt få kontakt med borgarrådet för att diskutera den affärsplan som föreningen har tagit fram. Men man har inte fått något gehör för detta; föreningen har inte fått träffa idrottsborgarrådet och prata om de här frågorna. Det har alltid skötts av andra personer. I föreningen är man irriterad över att man inte har fått den chansen.

För att blidka opinionen i stadsdelarna och för att fokusera bort från frågan om ifall man ska riva badhuset eller inte säger man nu att det i stället ska tillskapas fler barnstugeplatser på tomten om badhuset rivs. Det väcker en fråga hos mig. Det kommer inte att bli några fler barnstugeplatser om man river huset. Tanken är att man ska flytta en barnstuga och bygga en ny på den tomt där badhuset finns i dag. Det blir alltså inga nya platser.

Anförande nr 77

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Då var väl det en jättedålig strategi. Detta kanske bevisar att det inte var någon strategi, utan att det faktiskt kommer att byggas en barnstuga på denna tomt. Det kan jag inte göra något vare sig för eller emot; det kommer att byggas en barnstuga där. Det finns ett behov från stadsdelsnämnden och exploateringskontoret, och det kanske är klädsamt om man berättar vad som kommer att göras på tomten när badhuset ska rivas.

Det är djupt olyckligt att vi har hamnat i den här situationen. Men jag kan bara säga att det har pågått diskussioner under två års tid mellan såväl rotel som förvaltning med badhusföreningen. Man har tittat på alla möjligheter att lösa det här. Personligen är jag ingen affärsutvecklingskonsult. Jag skulle gärna önska att jag vore det, men detta gör att mitt personliga deltagande i att ta fram en affärsplan är helt ointressant i sammanhanget. Det handlar om en bedömning av realismen i de förslag som har tagits fram. Jag kan bara konstatera att pengarna från badhusföreningen inte räckte till, och då måste vi tyvärr komma och fatta ett beslut. Jag vet att alla politiker som har ansvar någon gång måste tvingas att ta detta ansvar. Det är det vi gör här och nu.

Anförande nr 78

M a l t e S i g e m a l m (s): Slutsatsen av detta är att det har funnits en affärsplan ganska länge, men ingenting av de utredningar som har gjorts och det arbete som har lagts ned från badhusföreningens sida har funnits med i de beslutsunderlag som har presenterats för de ledamöter som har varit med och fattat beslut om badhuset. Det har hela tiden varit den utredning som staden själv har gjort som man har gått på. Inget annat har presenterats.

Därför menar jag att det handlar om att rädda sitt eget skinn från opinionen när man ställer badhuset mot nya barnstugeplatser. Men det kommer inte att tillskapas några nya barnstugeplatser i stadsdelen i och med att man tänker flytta en barnstuga från ett ställe och bygga en ny på den plats där badhuset i dag finns. Det är om inte ren och skär lögn så åtminstone inte riktigt med sanningen överensstämmande att säga att det tillskapas fler barnstugeplatser i stadsdelen om man nu ska fatta ett beslut om rivning av badhuset. Det handlar bara om att man flyttar x antal barnstugeplatser från ett område till en nybyggnation.

Anförande nr 79

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Om detta vet varken Malte Sigemalm eller jag någonting, för det har inte fattats några beslut i stadsdelsnämnden ännu om vilka barn som ska gå på den nya barnstugan. Framtiden kommer att få utvisa om det kommer att vara nytillkomna platser eller om denna förskola kommer att ersätta någon annan. Faktum är att det kommer att byggas en förskola på tomten. Det är tråkigt att vi kom fram till det här slutet på historien, men det var tyvärr nödvändigt.

§ 16 Världens mest tillgängliga huvudstad 2010 – uppföljning av tillgänglighetsprojektet (utl. 2009:99)

Anförande nr 80

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag ska försöka kraxa fram det här; dessvärre tror jag inte att jag kommer att ha så stor delaktighet i debatten.

Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Jag tycker att det här är ett glädjande ärende. Det visar på ett imponerande arbete som har utförts i staden under de senaste tio åren. 1,2 miljarder kronor har avsatts för att verkligen jobba mycket målmedvetet med att öka tillgängligheten i Stockholm. Bara i år har över 150 övergångsställen bytts ut mot Stockholmsmodellen, där kantstenarna sänks. 50 busshållplatser har byggts om. 200 rännalar har bytts ut mot en tillgänglig modell utan kanter. Soffor har gjorts mer anpassade, utan armstöd. Trappor i ytterstadsmiljön har förbättrats utifrån tillgänglighetsperspektiv. Offentliga toaletter har förbättrats.

Många av stadens förvaltningar och bolag jobbar med tillgänglighetsfrågorna på ett helt annat sätt än vad man gjorde för bara ett antal år sedan. Projektet Värdig entré, som jobbar med att se till att man i stadens olika offentliga instanser får tillgänglighet för funktionshandikappade, är också ett viktigt projekt.

Det är en mängd olika förvaltningar som jobbar systematiskt. Inte minst stadsbyggnadskontoret har ett helt annat tillgänglighetsperspektiv i dag i sina planeringar än det hade tidigare. Man kan alltid ha uppfattningar och önskemål om att man ska göra mycket mer på detta område. Jag tror att det här är ett område där man aldrig blir helt färdig. Hela tiden förändras omvärlden, och vi måste ständigt jobba med tillgänglighetsperspektivet i stadens planering. Därmed kan man inte heller säga att arbetet ska avslutas 2010, utan det är självklart att man kommer att fortsätta att jobba med frågorna även framöver. Så sent som i fredags var det ett möte där man diskuterade hur vi ska jobba vidare med frågorna inom staden.

Det som är viktigt och som har hänt i och med att vi i den dåvarande borgerliga majoriteten fattade det här förutseende beslutet 1999 är att man också har fått in ett helt annat tänkande när det gäller bemötandet i olika delar av stadens verksamheter, men också i olika delar av privata verksamheter. Inte minst Sankt Julianpriset har inneburit att det finns en helt annan medvetenhet också hos många andra aktörer – affärsinnehavare, hotell, restauranger och sådant i Stockholm. De har visat att de är mycket intresserade av att hjälpa till i arbetet.

Det finns alltid målkonflikter när man jobbar med den här typen av frågor. Vissa tycker att man ska göra vissa saker medan andra tycker att det innebär hinder i deras möjligheter att komma fram i staden. Det här är någonting som vi hela tiden måste jobba med. Vi måste göra avvägningar mellan de olika synpunkterna.

Ett projekt som jag tycker är jättespännande är det som trafikkontoret jobbar med och som vi kommer att presentera mer i detalj i samband med ITS-konferensen, som kommer att äga rum på Stockholmsmässan om två veckor. Det är E-Adept, som är ett

navigeringsstöd för synskadade. Det handlar om en projektering för ett digitalt gångvägnät där man också kan få information och planera sina utflykter på stan i förväg. Man kan få information om ifall det finns uteserveringar, om det pågår gatuarbeten och så vidare. Detta är ett fantastiskt hjälpmedel som staden har utvecklat och som jag tror kommer att få stor betydelse inte bara för stockholmare utan för många andra runt om i hela världen när det gäller att öka tillgängligheten för många synskadade. Jag tycker att det är jättekul att vi på detta sätt kan visa att den it-kompetens som finns i Stockholms stad och hos Stockholms företagare också kan hjälpa till på det här området.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 81

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Självfallet är det underbart att arbetet går framåt. Vi har naturligtvis ingenting emot detta. Men den som har följt dels pressen i frågan, dels de protokoll som upprättas av handikappråden känner trots allt en viss oro. Därför väcker vi i Miljöpartiet nu en motion där vi menar att man med tanke på de löften som har getts inför år 2010 helt enkelt måste hasta på arbetet lite bättre. Det krävs ett slags opinion, som naturligtvis måste bedrivas av dem som är berörda, det vill säga staden, ut till alla de privata entreprenörer som finns. Det är lite deprimerande att läsa i pressen att ett av de nyaste lyxhotellen i Stockholm definitivt inte är tillgängligt för de handikappade.

Vi anser därför att man ska ge ett uppdrag till nämnder och till stadshuskoncernens bolag som innebär att lokalerna måste tillgänglighetsanpassas. Stadsbilden och exteriören är självfallet jätteviktiga, som Ulla Hamilton påpekade. Men vi måste också in i byggnaderna.

Det behövs en revidering av Stockholms stads handikappolitiska program. Det måste kompletteras med delmål för tillgänglighetsarbetet. Vi menar att ansvaret för det här måste ligga centralt, det vill säga på kommunstyrelsen. Det är där arbetet ska drivas.

När man läser vad de olika handikappråden skriver förstår man att kunskaperna ofta inte förs vidare. Nya bibliotek har glasväggar som gör att de synskadade inte kan ta sig fram därför att de helt enkelt kan krocka med en vägg, och det är ju inte så trevligt. Hörselslingor saknas i många lokaler. De lokaler som staden ansvarar för har helt enkelt inte den utrustning som en stad som går ut med ett löfte att bli världens mest tillgängliga stad måste ha för att kunna leva upp till detta. Jag anser alltså att det här måste skyndas på. Vi måste föra ut kunskapen till alla nämnder och till stadshuskoncernens bolag.

Anförande nr 82

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Låt mig börja med att säga att det har skett stora framgångar när det gäller tillgänglighetsarbetet i Stockholms stad sedan 1999 fram till i dag. Det är därför vi inleder vår reservation med att godkänna borgarrådets förslag i huvudsak.

Därmed är det inte sagt att Stockholms stad under 2010 kommer att vara den mest tillgängliga staden i världen. Det är något som bekräftas av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Det står så här: Trots detta, det vill säga alla förbättringar som tidigare har skett, kommer det inte att vara möjligt att säkert hävda att Stockholm är världens mest tillgängliga huvudstad år 2010.

Kommunstyrelsens handikappråd pekar på en rad brister som man borde ha tagit hänsyn till tidigare. Bland annat skulle man redan från början ha fastställt vilka kriterier man skulle jobba efter – detta för att kunna komma i gång snabbare. Rådet hade, som föregående talare sade, velat se projektet direkt under kommunstyrelsen för att underlätta arbetet och sprida kunskap inom Stockholms stad. Det är en synpunkt som jag tycker är mycket relevant.

Tillgänglighetsarbetet omfattar inte bara den fysiska miljön utan även bemötandet och tillgång till information på rätt sätt och i rätt form. Avslutningsvis vill jag säga att det är mycket som har gjorts, men det är lika mycket som är kvar.

Bifall till den gemensamma reservationen från s, v och mp!

Anförande nr 83

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det här är en gedigen satsning som har pågått i många år nu. Glädjande nog är vi eniga om den, och fortsätter också att vara det. Det handlar om att förbättra tillgängligheten och att ha en tillgänglig stad. Det finns reda pengar och ett tydligt organisatoriskt ansvar för satsningen.

Trots denna positiva samlade bild kan man alltid ha synpunkter på exakt var, hur, på vilket sätt och när saker ska göras. Det är delvis goda synpunkter som oppositionen också har och som man ska ta del av.

Tillgänglighet är inte bara fysisk tillgänglighet utan också, som vi har varit inne på här tidigare, begriplig information och till exempel hörselslinga. Det finns vidare begrepp om vi ska prata om världens mest tillgängliga stad, även om det fysiska är ett tydligt sätt som vi har jobbat hårt på.

Jag tycker att det här är någonting som tydligt ingår i Vision 2030, det vill säga att Stockholm ska vara en stad i världsklass. Som jag ser det är det varje verksamhets uppgift att sätta sig ned och fundera på ett antal olika saker. Bland annat ska man fundera på på vilket sätt vårt arbete och vårt sätt att jobba bidrar till att Stockholm blir en tillgänglig stad i ett vitt begrepp. Hur ska det bli konkret?

Det här är ett förhållningssätt. Vi har reda pengar i detta. Men allt är inte bara pengar. Stockholm blev nyligen utsedd till The Intelligent Community of the year 2009. När det gäller kriterierna för detta är min personliga uppfattning att de ligger mycket i linje med Vision 2030. Man ger också en del råd om vad som är framgångskriterier för att kunna vara en bra stad.

Ett sådant är att man lyfter upp goda exempel. Sankt Julianpriset är en sådan aktivitet man har för att visa omvärlden bra exempel. Man säger: Gör så här ni också! Ta del

av det! En annan punkt att peka på som är viktig är att ha gott ledarskap. Jag tycker att borgarrådet visade detta alldeles nyss genom att uttala tydliga ambitioner om att det här fortsätter. Det här slutar inte 2010, utan det är ett ständigt pågående arbete som vi kommer att jobba med.

Jag tycker att det är viktigt att se till att frågan får en bredare ansats. Man ska fortsätta med grunden, det fysiska, och bredda frågan så att alla jobbar vidare på detta. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 84

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Mycket har gjorts, och mycket är kvar att göra; det är vi alla överens om. Mycket kan fortsättningsvis också göras i stor gemensam målsättning. Men jag ska bli petimäteraktig, och jag är ledsen att jag behöver bli det. Ärendet är gediget och ger en fyllig redovisning. Ärendet är skrivet för att vara en uppföljning av de mål som vi har satt upp för tillgänglighet i det handikappolitiska programmet. Men när jag läser ärendet och när jag läser vad stadsledningskontoret anger som målet ser jag att man hamnar helt snett. Det mål man beskriver är nämligen inte tillgänglighetsmålet. Det mål som man hänvisar till på tre ställen är inte tillgänglighetsmålet i det handikappolitiska programmet, utan det är målet om delaktighet när det gäller kultur, rekreation och idrott samt religion.

Det mål som ärendet egentligen borde handla om finns på s. 13 i det handikappolitiska programmet. Det är någonting helt annat, som handlar om tillgänglighet. Jag hade kunnat låta det här passera om det inte vore för att man i den tredje att-satsen ger stadens nämnder en uppmaning att till 2010 särskilt beakta den konkretisering av målet om tillgänglighet som görs i det handikappolitiska programmet. Och sedan hänvisar man till helt fel mål! Jag blir inte klok på detta. Jag kan för mitt liv icke begripa varför man sätter upp fel mål och skriver fram ärendet mot detta. Jag skulle vilja ha svar på hur det har kommit sig. Är det en lapsus eller finns det en tanke, en avsikt och en orsak? Det skulle jag vilja ha utrett, för jag tycker att det är tråkigt att det blev på det sättet.

I övrigt yrkar jag bifall till vår gemensamma reservation med v och mp.

Anförande nr 85

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande och fullmäktige! Världens mest tillgängliga huvudstad 2010 – det var ett viktigt beslut vi fattade och en stor utmaning. Målen konkretiserades inte så bra som de kanske borde ha gjorts, men hittills har över 1 miljon kronor avsatts. Mycket har hänt. Övergångsställen har byggts om till Stockholmsmodellen. Busshållplatser har anpassats. Försök har genomförts med smart card som ger möjlighet för grupper att förlänga tiden för grön gubbe vid övergångsställen i närheten av gruppboenden, till exempel.

Komplettering och utbyte av lekutrustning så att den blir mer handikappvänlig har genomförts i massor av lekparkar i staden. Jag har sett det på nära håll i min stadsdel. Nästan varenda lekpark har nu blivit handikappanpassad. Många trappor har ersatts av ramper. Men tillgänglighet är inte bara fysisk tillgänglighet. Det handlar om bemötande och om att fasa bort också de mentala kantstenarna. Det handlar om att ta

till vara innovationer och teknisk utveckling. Det är särskilt viktigt och gör att vi kan komma mycket längre. Vi har hört många exempel på vad som är på gång nu också. Det handlar om samarbete med privata aktörer och det handlar om samarbete med myndigheter.

Man kan fråga sig om Stockholm kommer att vara världens mest tillgängliga huvudstad 2010. Den frågan är förstås helt omöjlig att svara på eftersom olika länder och olika aktörer har lagt in så mycket olika saker i bedömningarna. Det går helt enkelt inte att veta vem det är som är vinnaren. Men egentligen är det själva tävlandet som är det viktiga. Det är tävlandet som stimulerar och triggar.

Jag är av uppfattningen att det som har gjorts hittills skulle ha gjorts ändå, utan den här utmaningen. Men det blir lite extra tryck i det hela. Det viktiga är att 2010 inte är ett slutmål, för staden måste ständigt jobba vidare. Tillgänglighetsaspekten måste finnas med i alla beslut som vi fattar. Men det krävs kunskap och kreativitet, lyhördhet, prestigelöshet och envishet från alla håll, inte minst från oss – vi som är med och fattar beslut på båda sidor. Jag tycker att det är viktigt att komma ihåg att 2010 är en kontrollstation och inte ett slutmål. Både Stockholm och andra huvudstäder i världen – förresten även de städer som inte är huvudstäder – kan och måste ständigt bli bättre.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 86

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Herr ordförande, ledamöter! Jag tycker att vi måste skärpa diskussionen. Det senaste inlägget var lite för defaitistiskt. Det som vi nu håller på att arbeta med gäller inte bara dem som har svåra rörelsehinder och andra plågor. Det gäller också några som är på väg att få det, det vill säga en alltmer ökande del av befolkningen i Stockholm. Det är de som håller på att bli pensionärer nu – de så kallade 40-talisterna.

När man läser programmet och ser det som har gjorts kan man naturligtvis inte tycka att det är något fel på det – absolut inte! Men vad man undrar över är varför man inte tänker på de här frågorna när man bygger nytt. Vi håller på att lappa och laga den här staden ständigt, men det verkar finnas ett fundamentalt problem när man sätter i gång med arbetet. Det räcker att röra sig ute i Stockholm för att inse att detta delvis är en katastrof. Det går inte att ta sig fram.

Anförande nr 87

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är lite svårt att veta vad jag ska svara på annat än att du tyckte att jag var för defaitistisk och att jag glömde att tala om pensionärer. Oavsett vilken ålder man är i är det lika viktigt hur höga gatstenarna är om man har någon form av funktionshinder. Det spelar ingen roll hur gammal man är då.

Men jag håller med om att det inte är bra att man inte samarbetar och inte tänker i förväg. Det är viktigt att vi alla, oavsett vilka nämnder vi sitter i, bevakar de här frågorna när de kommer upp till beslut. Det här är ju inget nytt under den här

mandatperioden, utan vi måste alla titta på de här frågorna. Jag tror egentligen inte att det handlar om en politisk fråga. Det handlar om det jag sade – fantasi, prestigelöshet och kreativitet. Det handlar också om att ha lite fantasi så att man kan sätta sig in i hur det skulle kännas att gå på olika ställen när man inte ser eller inte har knän som bär.

Anförande nr 88

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande och fullmäktige! Vi vet inte hur långt vi har kommit i arbetet, precis som Ann-Katrin sade. En av de saker vi är kritiska till är att det inte finns några kriterier så att vi kan utvärdera arbetet och se hur långt vi har kommit.

Mycket har gjorts, men jag skulle ändå vilja ta upp ett par saker som jag tycker är anmärkningsvärda. Ett av de första beslut som alliansen fattade efter valet var att i stadsbyggnadsnämnden ta bort kravet på att terrasser och altaner skulle vara handikappanpassade och tillgängliga. Det som har hänt med handikapparkeringarna är att de har blivit avgiftsbelagda. Handikapprörelsen har verkligen klagat på det, för man har inte fått någon information. Vissa beslut som har fattats har tyvärr gått emot våra gemensamma målsättningar.

Det som jag tycker och som även handikapprörelsen har uttryckt är egentligen att ni har varit lite för passiva. Jag tycker att man måste integrera de handikappolitiska mål som vi alla är överens om i anvisningarna för nämndernas verksamhetsplan. De måste in i budgetprocessen om det ska bli någonting gjort på allvar.

Precis som har sagts tidigare här behöver man en övergripande organisation på ledningsnivå som verkligen driver på, som har ansvar för utvärdering och som kan leda arbetet och rapportera till oss i fullmäktige. Det behövs en konkret tidtabell för när saker ska genomföras. Det behövs en åtgärdsplan och ordentliga, tydliga kriterier så att vi kan följa upp ärendet. Även om det händer mycket och görs många kreativa försök ute i stadsdelarna i dag vet faktiskt inte vi i fullmäktigesalen hur långt vi har kommit med att göra Stockholm till världens mest tillgängliga stad. Handikappråden och styrelserna i de olika nämnderna ska naturligtvis också vara med i arbetet. Det tycker jag är otroligt viktigt.

Bifall till vår gemensamma reservation!

Anförande nr 89

J a c k i e N y l a n d e r (v): Det här är inga hetare frågor. Alla vill vi nog sträva åt samma håll. Men jag tänker lite grann på barnen i skolan och förskolan. Jag tycker att det är konstigt att man fortfarande i dagens läge kan öppna skolor som inte är handikappvänliga så att alla barn får tillgänglighet dit. De här barnen har skolpeng, och de har till och med mer pengar med sig. Det vore ett bra mål att satsa på att utrota de icke godkända skolor som finns. Det är svårt i dag att öppna en restaurang som inte är handikappvänlig, men det är lätt att öppna en skola. Det tycker jag känns lite illa.

Jag tycker också att vi skulle kunna titta på om vi kan bistå och hjälpa de allmänna lokaler, restauranger och liknande som vill bygga om och göra lokalerna handikappvänliga. De måste kunna få lite bidrag till det, för det är många gånger svårt för små krögare och liknande som har en liten kvarterskrog där det finns trappor att bekosta en hel sådan ombyggnation. Jag tycker att vi i så fall borde kunna titta över detta och se om vi kan göra någonting.

Jag tycker även att det vore bra om vi politiker här i Stockholm kunde sätta oss ned och ena oss om målen – vart vi vill komma någonstans. Jag står för barnen. Jag tycker att det här är konstigt.

Anförande nr 90

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Vi fick höra tidigare att allt inte är pengar. Det här är någonting som jag tycker att politiker i synnerhet ska fundera på. Det är jättetrevligt att mycket pengar spenderas. Men en tendens när man spenderar pengar är att man tillför dem ett visst politiskt budskap när, som vi hörde tidigare, en hel del av det här kanske skulle ha genomförts ändå. Det skulle inte ha kallats för tillgänglighetsåtgärder, men för någonting annat – pensionärsåtgärder, barnåtgärder eller någonting sådant.

Den signal jag får från handikapprörelsen är att man inte är speciellt imponerad av det som har skett. Det finns en anledning till att de inte är så imponerade. Om man tänker sig tillbaka till för cirka 30 år sedan – 1980 – vad var det då som svenska politiker lovade? De lovade att om 20 år, det vill säga år 2000, kommer det att bli tillgänglighet i Sverige. När kom det projektet i gång? Jo, det kom i gång för cirka tio år sedan. Och vad var det som lovades då? Jo, att vi om tio år kommer att ha tillgänglighet. Visserligen ska Stockholm bli världens mest tillgängliga stad, men det finns små detaljer som jag fortfarande ser bland annat i det handikappolitiska programmet. Jag tycker inte att detta understryks.

Det här är en fråga om lika rättigheter och möjligheter. När man diskuterar arbete och människor med funktionshinder diskuterar man i första hand hur vi ska fixa särskilda arbetsplatser åt dem, och inte hur vi ska se till att inte diskriminera dem som är fullt kapabla att ta de jobb som finns.

En annan sak som jag tycker att alla partier, inklusive mitt eget, har som problem är just det här med tillgänglighet till våra partier. Det är inte precis så att det finns enormt många människor här inne i salen som har ett synligt funktionshinder. Vi har handikappråden, men de är fortfarande som en särskild sträcka där borta. Det gör att handikappfrågor inte är direkta frågor här, utan de hanteras någon annanstans. Det är något fel med det tänkandet i förhållande till idén att Stockholm ska vara världens mest tillgängliga stad.

§ 17 Anvisningar för upphandlingar inom omsorg om personer med funktionsnedsättning enligt LSS (utl. 2009:114)

Anförande nr 91

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag tror att frågan är ganska väl belyst sedan ett antal månader tillbaka, så jag ska vara rätt kortfattad. Jag vill bara understryka att det är viktigt att vi nu närmar oss ett valfrihetssystem också i de biståndsbedömda insatserna. Vi har under de senaste åren blivit vana vid att vi har valfrihetssystem i mycket av sociala eller välfärdsrättsliga insatser som betalas med gemensamma offentliga medel. Men vi har inte alls haft det i samma omfattning när det gäller de biståndsbedömda sociala insatserna. Det är en dramatisk skillnad. Det här gör att de människor som egentligen har allra störst behov av de insatser som vi har inom det offentliga också får vara med och välja vem som utför dem.

Har man väl sagt detta ska man också säga vad det *inte* fritar oss ifrån. Det fritar oss inte från att göra seriösa ackrediteringar. Det fritar oss inte från att vara otroligt noggranna när det gäller informationsgivning till såväl människor som är i behov av insatser som deras anhöriga. Det fritar oss ännu mindre från behovet av reella utvärderingar och uppföljningar av kvaliteten. Allt detta är extremt viktigt. Det är snarast så att det är den genuina kärnkompetensen i det offentliga, utöver själva finansieringen, att se till att det vi erbjuder enskilda människor i behov och det vi använder skattebetalarnas resurser för att erbjuda håller allra högsta tänkbara kvalitet. Allt detta tycker jag i grund och botten omfattas av de här förslagen, som ju är en tillämpning av nationell lagstiftning.

Allra sist vill jag bara påpeka att när det gäller klagomålshantering finns det system för detta. Det står uttryckligen att man ska använda Socialstyrelsens modeller för hur man hanterar klagomål på enskilda utförare, hur vi får oss den kunskapen till handa och vad staden som finansiär ska göra med den sortens kunskap. Den som har valt och upptäcker att han eller hon har valt fel eller är kvalificerat missnöjd är inte alls ensam lämnad i händerna på den som utför tjänsten.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 92

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter och alla andra! Vi ska prata lite valfrihet igen. På Södermalm har 55 stycken brukare velat ha kommunen som utförare av assistenttjänster. De får inte det, för den verksamheten ska läggas ut på marknaden. Är det valfrihet? Det handlar om 55 personer som ingen verkar ha frågat vad de vill för någonting. Så långt sträcker sig er valfrihet. Det är självfallet känsligt vilka assistenter man har. Har ni vägt in det? Er valfrihet verkar inte riktigt gå på djupet. Ni har fokus på att få ut det här på marknaden, till det privata, och inte fokus på brukaren. Det tycker jag är ett minus.

Valfrihet är det borgerliga signumet. Det är ert varumärke, kan man säga. Det låter retoriskt så himla fint. Valfrihet – det kan vem som helst i den här staden ställa upp på, inte sant? Men den här valfriheten handlar inte ytterst om kvalitet och innehåll,

utan den är också ett sätt att ge marknaden större utrymme. Det makabra i detta på Södermalm är att de här 55 brukarna inte får välja. Det gör ni åt dem. Det tycker jag är lite märkligt.

Vad ska utgångspunkten vara inom vård och omsorg? Det kan man fråga sig. Det ska självfallet vara rätten till god omvårdnad med fokus på individen. Att få välja innehållet – det är valfrihet. Den nya lagen om valfrihet tycks mer gagna den privata utföraren. Det blir ett självändamål. Själva målet blir att få ut det här på marknaden och inte att öka eller höja kvaliteten.

Jag tänker också på vinstintressena. Inom medierna har vi under den senaste tiden sett en del inom barnomsorgen som också finns på den privata marknaden. Hur ska man ha koll på det?

Det handlar om att kunna göra aktiva val. Om de här 55 personerna på Södermalm inte kan välja vilken typ av utförare de vill ha – är det då verkligen en valfrihet? Jag tycker att er valfrihet är ett retoriskt knep. Den valfriheten handlar inte om brukarens valfrihet utan om marknadens.

Bifall till Vänsterns och Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 93

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Karin Rågsjö! Jag tror att du och jag tolkar ordet makabert på väldigt olika sätt. Jag kan övertyga dig om något, om du inte redan visste det. Jag har en liten fråga till dig, Karin: Är du insatt i vad EU-direktivet säger vad gäller personal vid upphandlingar? Vet du om att den som vinner en upphandling måste erbjuda personalen att följa med? Vet du det, Karin Rågsjö?

Anförande nr 94

K a r i n R å g s j ö (v): Margareta Björk! Vet du om att de här 55 personerna är väldigt upprörda? Jag kan bolla tillbaka till dig genom att fråga det. Det var väl inget läxförhör om EU-direktiv vi skulle ha nu? Jag har blivit uppringd av dessa personer. Vet du om att de 55 personerna känner sig ganska lost i sin tillvaro? De ville ju ha kommunal verksamhet, men de fick inte välja det. Så är det.

Det borde finnas möjlighet också till kommunala verksamheter i den här staden. Men det verkar inte vara så längre. Har du pratat med de här 55 personerna, Margareta Björk?

Anförande nr 95

D i k r a n D i s o n (kd): Karin! Är det inte så att den kommunala verksamheten per automatik kommer under de här valen så att medborgarna kan välja även de kommunala utförarna? Jag hittar inte det just nu, men jag har läst någonstans att de kommunala verksamheterna per automatik kommer in i valsystemet. Då har man möjlighet att välja.

Anförande nr 96

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande! I min enfald trodde jag också det, Dikran, innan de här 55 personerna började ringa mig. Det har varit ganska täta kontakter. Det finns inget kommunalt alternativ på Södermalm. Så är det. De här 55 personerna får ta det som finns. Jag undrar vart valfriheten tog vägen för de 55 brukare som ville ha sina assistenter, Dikran. Det är inte säkert att assistenterna följer med till det privata företaget. Det kanske är helt andra villkor som råder där. Valfrihet är när brukarna kan välja och inte när vi väljer åt dem eller när marknaden får välja.

Anförande nr 97

M o n i k a L i n d h (s): Herr ordförande, ledamöter! Jag blir alldeles häpen när jag hör Ulf Kristersson ställa sig i talarstolen och säga att ärendet är välbelyst. Det tycker inte remissnämnderna. Jag har verkligen läst remissvaren från alla stadsdelsnämnder, även från din egen nämnd där du är ordförande – social- och arbetsmarknadsnämnden. Det är jättestora utestående frågor som de lyfter upp. Det är viktiga frågor som handlar om precis det du pratar om, till exempel vikten av uppföljning. Man saknar system för uppföljning. Det finns ingen information. Ansvarsfördelningen mellan social- och arbetsmarknadsnämnden och stadsdelarna är jättedålig.

Jag kan ta några exempel. Enskede-Årsta tycker att ärendet har stora brister eftersom det inte ens finns med vilka lagparagrafer inom LSS som kommer att omfattas. De anser sig därför vara tvungna att tala om för stadsledningskontoret vilka lagparagrafer de tycker ska ingå. Det finns inte med i dag; det går inte att utläsa. Man kan inte heller utläsa i ärendet vilken nämnd som är ansvarig för att förfrågningsunderlag för alla upphandlingarna ska tas fram. Man lyfter upp problemet med att det i ett tidigare ärende sägs att en indexklausul ska användas i avtalen för att göra uppräkningspengen när det i det här ärendet sägs att det är fullmäktige som fattar beslut om pengarna. I ett tidigare ärende har man sagt att man ska titta på en indexklausul.

Farsta menar att formerna för uppföljningen är dåliga och nästan obefintliga. Det behövs ett systemstöd. Hägersten-Liljeholmen ifrågasätter stadsledningskontorets resonemang om stadens ambition med val. De menar att det måste finnas kommunala utförare i alla kategorier och geografiska områden. Det är också en nämnd där du har dina kompisar i majoritet som tycker så. Kungsholmens stadsdelsnämnd konstaterar att krävs personella resurser för uppföljningen. Det är motstridigt mot kravet på att förvaltningen ska minska sin administration. Så här kan man fortsätta. Varje stadsdelsnämnd lyfter upp viktiga och stora frågor som är helt utestående och som fortfarande inte är lösta.

Det här systemet ska gå i gång väldigt snabbt; det borde ha varit i gång för en vecka sedan, den 1 september. Nu är vi på den 7 september. Du själv skriver i social- och arbetsmarknadsnämnden att det måste framhållas att det här är ett nytt, omfattande och ofinansierat uppdrag som läggs på din nämnd. Du bedömer att det krävs en omfattande administration, omDispositioner av resurser och personalförstärkningar för att klara uppdraget. Det är bra. Då vet du att allt detta funkar nu då, två månader efter det att du skrev det?

Bifall till vår reservation!

Anförande nr 98

S t e f a n N i l s s o n (mp): Fullmäktige, åhörare! Från Miljöpartiets sida tror vi att förslaget kan innebära en ökad valfrihet för människor med funktionsnedsättningar. Men vi har också en del förbehåll. Alla stockholmare ska kunna välja sin egen omsorg; det har väl alla partiers företrädare sagt här. Man har dock lite olika tolkningar av vad det i praktiken innebär.

Vi tycker att det är en självklar rättighet oavsett ålder, kön eller funktionshinder att ha en stor valfrihet när man väljer de här tjänsterna. Det möjliggör också för personalkooperativ, brukarkooperativ och föräldrakooperativ till exempel att bedriva verksamhet av hög kvalitet. Men man får aldrig glömma att det är brukaren som står i centrum för verksamheten. Vi tycker att en avtalstid ska sättas till ett år och att man sedan ska ha möjlighet att förlänga med ett år i taget. Det är viktigt att kunna göra en utvärdering successivt av verksamheten och att snabbt förändra om det behövs.

Verklig valfrihet innebär att kunna välja mellan alternativ som kan vara både kommunala och privata, föreningskooperativ eller andra sorters kooperativ, som jag nyss nämnde. Valfrihet är inte bara att kunna välja mellan olika utövare. Det är också att slippa välja. Om man inte aktivt väljer ett alternativ anser vi att det är en självklarhet att man får omsorg i kommunal regi. Det är logiskt för de allra flesta människor att tro att det är det man får.

Vi vill också understryka betydelsen av kommunala alternativ. Exempelvis har flera handikapporganisationer, bland andra RSMH, tryckt på att många av deras medlemmar är oroliga för att inte ha möjlighet att välja ett kommunalt alternativ eftersom det uppges ge trygghet och kontinuitet.

Vi tycker att det bästa sättet att garantera den kommunala beställarkompetensen samtidigt som man håller nere kostnaderna är att ha en väsentlig del i kommunal regi. Alla stadsdelar bör ha kvar kommunal omsorg. Det är också viktigt att möjligheten att alltid lägga egenregianbud finns. Det bör läggas egenregianbud i alla stadsdelar.

Vi vill också påpeka att minst lika viktigt som att välja utförare är det att kunna välja innehållet i insatserna. Det gäller all typ av omsorg, oavsett om det är funktionshinder eller äldreomsorg. De individuella bedömningarna är viktiga och måste ges stort utrymme. Det glöms lätt bort i debatten.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 99

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande och fullmäktige! Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Det är bra att lagen om valfrihet har trätt i kraft, och det är bra att vi i Stockholm har bestämt oss för att vara med. Det är i dag vi ska ta ställning till anvisningarna för upphandling inom omsorg för personer med funktionsnedsättningar enligt LSS. Det är ytterligare ett steg på vägen. Det blir

lättare att ansluta sig till systemet oavsett om man är en privat aktör, ett personalkooperativ, en stiftelse eller någonting sådant.

Det här ger ytterligare makt till de personer som det faktiskt angår utan att vi fritar oss från ansvaret för uppföljning, kvalitetskontroll och information till dem som ska få möjligheten att välja.

Nu hamnar vi i den här debatten igen. Vi tycker att människor oavsett om de har ett funktionshinder eller ej, om de blir äldre eller om de är föräldrar till barn i förskolan ska ha rätt att välja. Vi tror också att människor vill välja. Det är här vi skiljer oss så mycket åt. Vi litar på människor, och vi tycker att det är viktigt att man stöder och hjälper så att de har möjlighet att göra valet.

Men det finns alltid hur många invändningar som helst från framför allt Vänsterpartiet. Ni gillar egentligen inte valfrihet. Ni säger att det inte är den valfrihet som människor egentligen vill ha som vi har i Stockholm. Det är någonting helt annat, någonting som inte är valfrihet, som ni kallar för valfrihet. Socialdemokraterna är alltid emot valfrihet i det här skedet. Varenda gång vi har stått i det här läget och ska besluta om anvisningar, om hemtjänstpeng eller om boende för äldre har ni varit emot. Men sedan ska det bli intressant att se vad som händer när besluten är genomförda och man rullar tillbaka. Jag tror att vi kommer att baxa in er den här gången också. Valfrihet är någonting man inte kan ta tillbaka. Om man har gett människor makt över deras eget liv kan man gudskelov inte ta tillbaka den.

Anförande nr 100

K a r i n R å g s j ö (v): Handlar det här egentligen om valfrihet? Jag tänker på de 55 personerna på Söder. Tycker du att de hade valfrihet när det kommunala initiativet försvann? De står kvar och tittar ut och undrar: Vilka ska ta hand om oss nu då?

Jag tror också på individens möjligheter att välja, men det här har inte alls fokus på brukarna. Har ni lyssnat på handikapprådet och tagit in dess synpunkter? Icke har ni gjort det. Den här valfriheten blir som en reklamkampanj till slut – *valfrihet!* Vad händer med de 55 personerna på Söder när deras assistenter försvinner? Vem har pratat med dem? Har ni gjort någon brukarundersökning och kollat igenom läget för att se var de vill vara någonstans? Valfrihet är när brukare får välja. 55 personer fick inte välja på Söder. Det är ganska trist.

Anförande nr 101

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Karin Rågsjö! 55 personer på Söder – är det dem du känner som har någon form av funktionshinder? Är det de som kanske aldrig har haft någon personal som har slutat? Om de vill välja någon annan person finns det faktiskt kommunal verksamhet på andra ställen i Stockholm. De kan välja den, om det nu är själva driftsformen som är det viktiga.

Jag trodde i min enfald att de gillade de personer som de hade ledsagning av oavsett om det är i privat eller enskild regi därför att de tyckte att det var bra människor. Men du tror och menar – och det kanske är så, du har ju pratat med dem – att det är

själva driftsformen som är det viktiga. Om det är så finns det ledsagarservice som är kommunal i andra stadsdelar.

Anförande nr 102

M o n i k a L i n d h (s): Ann-Katrin! Jag tycker att du slarvar i väg som vanligt. Jag måste fråga på vilket sätt du har tagit hänsyn till kommunstyrelsens handikappråd när du har jobbat med ärendet och varit en del av processen. De som representerar funktionshindersorganisationerna i Stockholm säger så tydligt att det måste finnas kommunala alternativ, eljest – vilket vackert ord – är valfriheten allvarligt kringskuren. Klingar det då inga klockor hos dig så att du tycker att det är viktigt att ta till vara deras synpunkter?

Anförande nr 103

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Om du hade lyssnat på mitt anförande, som jag trodde att du gjorde, hade du hört att jag inte nämnde någonting om huruvida det skulle vara kommunal eller annan verksamhet. Däremot tror jag inte att kommunal verksamhet allena är det allra bästa överallt. Jag är av uppfattningen att det är viktigt att vi behåller en del i kommunal verksamhet så att det finns valfrihet. Det kanske inte behöver finnas i varje stadsdel, men någonstans kan det vara bra att det finns så att man kan välja det också. Men det är en helt annan sak. Man har ju också så otroligt olika behov på de boenden som finns. Nu kan man välja över hela staden, och det kunde man inte på er tid.

Anförande nr 104

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! När man lyssnar på debatten får man lätt en känsla av att om man bara har stiftat lagen om valfrihet har man i ett klubbslag fixat det där med valfrihet. Jag saknar totalt diskussionen om kvalitet i ert resonemang. Här finns ett antal människor som är väldigt beroende av en verksamhet för människor där det krävs en otrolig kvalitet.

Självfallet finns det verksamheter i kommunal regi som inte har varit så bra, och man kan ha fått byta en ledsagare som det har varit problem med. Men är problemet då att det är kommunal regi, eller är problemet att man borde se till att det finns mer resurser? Det borde finnas en kvalitetsstämpel på verksamheten. Ni angriper fel problem. Det är problemet med hela den här lagen. Därför blir anvisningarna också därefter. Egentligen borde vi prata om en rättighetslag till kvalitet i välfärden. Egentligen är det en sådan här sak som man skulle kunna se som en del av en social allemansrätt.

Vi tycker att diskussionen om valfrihet i det här rummet och i nämnder där man sitter med väldigt mycket blir en diskussion som handlar om möjligheten för olika aktörer att komma in på en marknad. Det handlar alltså om producentperspektivet och inte om kommuninvånarna i det här fallet – människor som har någon typ av handikapp. När de som företräder dem på olika sätt och som engagerar sig – handikapprådet – ifrågasätter om det här över huvud taget är möjligt att göra i en rättighetslag som LSS står det ansvariga borgarrådet och säger: Alla frågor är utredda och det här är väl inget problem, så vi genomför det!

Ni är faktiskt blinda och döva, om man får uttrycka sig så i detta fall, om ni inte ser och hör detta. Det finns en djup oro bland dessa människor, som nu blir lidande av det beslut som vi fattar här i dag. Det krävs i alla fall någon form av diskussion om kvalitet. Det är det som är det viktigaste, och det är det som människor vill vilja. Ert förslag går bara ut på att ta hänsyn till att det ska in fler producenter. Det är de villkor som gäller. Det finns en viss naivitet i att säga att det blir personalkooperativ. Vi kan se på område efter område att det faktiskt är producenternas marknad och inte den enskildas rätt att välja som har blivit konsekvensen av er politik.

Bifall till vår reservation!

Anförande nr 105

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det var intressant att höra Elisabeth här. Om det är kommunal verksamhet och det inte fungerar är det fel på personalen. Är det är privat eller någon annan utförare och det inte fungerar är det själva systemet det är fel på, inte på personalen. Det ser väldigt olika ut tydligen.

Du säger att det handlar om kvalitet. Det är självklart att det handlar om kvalitet. Men det är intressant att det enbart är du som ska bestämma kvaliteten, inte den person som faktiskt tar del av verksamheten, brukaren som själv ska avgöra om det är bra kvalitet för en. För kvalitet är olika för olika personer. Jag tycker att det är intressant att se att ni inte gillar det här, för det blir för många utförare. Det stämmer precis egentligen. Är det några företag som Socialdemokraterna gillar är det de riktigt stora. Men nu ger vi de små en möjlighet. Men om det ska vara ett företag ska det vara riktigt stort för att ni ska gilla det.

Anförande nr 106

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Jag vet inte riktigt hur jag ska kommentera, för det sista förstod jag faktiskt inte. Men själva poängen är att jag försöker föra ett resonemang om att det har blivit alldeles för mycket fokus på producenterna. Det är de som ska in på den öppna marknaden, vilket också har lett till det som inte minst Karin Rågsjö tog upp, att många gånger har man bara att välja mellan en eller ett par privata utförare i en stadsdel, oavsett vilken välfärdsverksamhet det är.

Vad jag sade var inte att jag eller du skulle välja, utan jag frågade varför ni inte lyssnar på Handikapprådets synpunkter. Det är ändå de som på många sätt är med och som kommer att ta del av detta. Det är det jag säger. Det är inte så att jag tycker att det bara är du och jag som ska bestämma. Jag säger att det är de som ska bestämma, men ni lyssnar tydligen inte.

Anförande nr 107

D i k r a n D i s o n (kd): Du säger att vi mest är måna om producenterna, att det ska bli en bra marknad för dem. Jag vill försäkra dig om att inget är mer felaktigt än det påståendet. Det är absolut inte så. Vi har inga som helst tankar på att värna om dem. Det som vi värnar om, och det är det som är viktigt, är våra medborgare, brukarna.

För resten: Det man tävlar om är kvaliteten. Här har man beslut om att alla får lika mycket betalt. Det man tävlar om är att göra det hela på bästa möjliga sätt för medborgaren, brukaren. Det är det som ger kvalitet. Grunden är att brukaren ska välja den som ger den bästa kvaliteten.

Anförande nr 108

Elisabeth Brandt Ygeman (s): Jag tror säkert att du är helt övertygad om att det är på det viset, men problemet är att den erfarenhet vi kan dra av andra verksamheter är att man inte alltid konkurrerat om kvalitet, utan man har konkurrerat med pris och antalet personal, inte med kvalitet. Vi har alldeles för dåliga utvärderingsförfaranden. Men precis som Monika Lindh är det vad stadsdelsnämnderna också säger.

Min poäng är att handikapporganisationerna säger: Det är problem, frågan är om man över huvud taget får göra så här. Det handlar om en social allemansrätt. Då säger ni: Det här är inget problem, vi kör bara på. Jag tycker att ni har blundat för verkligheten.

Anförande nr 109

Dikran Dison (kd): Ordförande! Vi kristdemokrater är väldigt glada över att vi har infört den här lagen om valfrihet. Vi är väldigt glada över att kunna ge brukarna, de vanliga medborgarna makten över sina liv när det gäller vem som ska göra vad för dem. Jag vet inte hur många av er som har varit i en situation när man känner vanmakt, där man inte kan välja utan sitter där och får hålla till godo. Det är detta som är drivkraften för oss att ge de här människorna möjlighet att välja och påverka valet av dem som är till för att hjälpa dem.

Som tydligt framgick av mitt anförande är det man konkurrerar med kvaliteten. De här utförarna ska tävla i kvalitetsarbetet. Det är A och O. Är man inte nöjd utan tycker att utföraren inte lever upp till det som är överenskommet byter man. Det är också, såsom det påpekas i ärendet, väldigt viktigt med uppföljningen och kontrollen av att man säkerställer att det som utföraren förpliktat sig att göra utförs. Det är på det viset som vi har tänkt oss.

Jag är övertygad om att väldigt många människor blir glada över att kunna välja. Det är inte bara vi politiker som ska välja åt dem, utan det är de själva som ska välja. Jag tror att det här kommer att skapa mångfald. Alla människor är olika och har olika behov. Likaså kommer utförarna att specialisera sig på olika saker så att det blir bäst för medborgarna.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 110

Jonas Eklund (mp): Kommunfullmäktige, åhörare! Miljöpartiet anser att det här i grunden är en bra sak. Vi ska besluta om att ge människor större möjlighet att välja vem som ska utföra den omsorg om man behöver. Vi hoppas att det blir en hel del kooperativa utförare – brukarkooperativ, personalkooperativ, anhängarkoope-

rativ – och att också kommersiella vinstdrivande bolag kommer att ge en bra omsorg som brukarna kommer att uppskatta.

Men framför allt tycker vi att det är väldigt viktigt att poängtera att det är kommunen som har grundansvaret. Det är vi som kommun, som stad och som politiker som ansvarar för att varje brukare får omsorg av god kvalitet och att det är omsorg som är anpassad efter den enskilda brukaren. Det går inte bara att säga: Välj mellan de här alternativen. Hur många alternativ det än är, är det ytterst kommunen som har ansvaret för att, om det inte finns något alternativ som passar, ta fram ett alternativ själv.

Att ställa brukaren i centrum handlar om att låta brukaren välja en kommunal utförare om han eller hon vill det. Där tycker jag att den borgerliga sidan har blivit svaret skyldig. Man avvecklar kommunal verksamhet enligt LSS fast det finns brukare som vill välja det, och man hänvisar till privata alternativ. Det är inte valfrihet, inte den valfrihet vi i Miljöpartiet vill ha genom det här beslutet.

Sedan är det en annan punkt där jag tycker att den borgerliga majoriteten smiter undan sitt politiska ansvar. Det är att delegera förfrågningsunderlag och andra viktiga beslut i systemet till stadsdirektören. Den som är missnöjd med hur den omsorg som man får utförs ska kunna vända sig till politikerna och säga: Varför har inte ni specificerat att de som utför omsorg ska uppfylla de och de kraven? Det ska vi som politiker vara ansvariga för. Det beslutet ska fattas i en politisk nämnd. Det ska inte vara så att vi kan säga: Det där beslutet fattade våra tjänstemän, vi har aldrig sett vilka krav de har ställt på entreprenören. Det är grundläggande kvalitetsbeslut, och de måste fattas av politiker i en politisk styrd verksamhet.

§ 18 Nya arrendeavtal mellan Stockholms kommun och koloniträdgårdar och fritidsträdgårdar inom kommunens gränser (utl. 2009:115)

Anförande nr 111

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande, ledamöter, stockholmare! För kolonirörelsen liksom för många andra viktiga verksamheter i staden är långsiktighet otroligt viktig. Om just långsiktighet är vi rörande överens, borgarna och oppositionen. Om du planterar ett äppelträd i dag kommer det ingen frukt förrän om fem sex år. Det kan komma ett äpple, men det ska man helst ta bort. Vem vill rusta upp en risig kolonistuga om man inte vet om den får stå kvar om fem år?

I en notis i Dagens Nyheter den 20 augusti i år kunde vi läsa om att borgarrådet Nordin hade bestämt att kolonister ska få arrendera lotter i 25 år. Det var ett glädjande besked, för det är precis vad kolonisterna vill. Möjligen har DN missat att läsa § 2 där det står att kommunen kan återta arrendeavtalet efter fem år.

Nu föreslås i det senaste förslaget att arrendetiden ska vara 25 år. Men vad är tanken med att samtidigt föreslå att avgälden ska omförhandlas vart femte år? Det här skulle i så fall innebära att varje koloniförening måste säga upp sitt arrendeavtal och sedan omförhandla arrendeavtalen vart femte år. Det kan inte vara rimligt.

Förslaget innebär dessutom dels en höjning av konsumentprisindexreglering från 60 till 100 procent, dels en höjning av kvadratmeterhyran men nästan det dubbla. Samtidigt kräver man att föreningarna tar det fulla ansvaret för att själva bekosta underhåll och investeringar vid gemensamma byggnader och anläggningar som vattenledningar och sådant.

Är det meningen att arrendeavtalet ska sägas upp om det ska förhandlas vart femte år? Det är min viktigaste fråga. Är inte det här att ha både livrem och hängslen för att skydda oss, det vill säga staden, mot koloniträdgårdsföreningarna?

Avtalsförslaget, som det är skrivet nu, är otydligt. Vad innebär det rent juridiskt? Är det fem år eller 25 år som gäller? Vilka övriga juridiska konsekvenser kan det få, och vilka av kolonisternas rättigheter kan riskera att försvinna om det nya avtalet träder i kraft så som det är skrivet? Vad händer med besittningsskydd, som vissa kolonistugor har? Vad händer med hembuds rätt?

Jag yrkar på återremiss.

Anförande nr 112

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Hade jag ätit kola hade jag kunnat tänka mig att avstå från ordet, men jag slutade äta kola 1980, så jag tänker inte lämna detta tillfälle outnyttjat.

Jag var också kolonist en gång, men det är säkert tio år sedan, så min jävsituation är nog obefintlig. Däremot har jag väldigt många vänner som är kolonister på olika håll i Stockholm. Senast besökte jag det från tv kända koloniområdet Iris i Bromma. Där

diskuterade kolonisterna också sina fruktträd. De diskuterade vilket plommonträd de ska satsa på. En del bär inte frukt ens på fem år, en del är lite långsammare.

Nu har majoriteten backat och bemött kolonisterna i Stockholm på många punkter, och det kan man vara glad för. Fortfarande är det dock osäkert om det är fem år eller om de är 25 år som gäller. Man vill ju förbehålla sig rätten att titta på gälden vart fem år. Jag tycker att en återremiss är på sin plats för att man ska kunna titta på det juridiska när det gäller gälden för våra kolonistugor och odlingslotterna. Jag tror också att Stockholmskolonisterna är väldigt nyfikna och vill få reda på vad som är möjligt och vad som inte är möjligt.

Jag yrkar bifall till förslaget om återremiss.

Anförande nr 113

Borgarrådet J ä m t i n (s): Jag ska lyssna på ordföranden och yrkar bifall till återremissförslaget. Jag vill bara stryka under hur viktig koloniträdgårdsrörelsen är för Stockholms stadsbild i innerstaden men också i förorten – i Sköndal, i Hökarängen, Farsta, Gubbängen. I hela staden är det här en viktig rörelse för hälsan och skönheten.

Jag yrkar bifall till förslaget om återremiss.

Anförande nr 114

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag ska göra det inte helt vanliga att hålla med Carin Jämtin, och det gäller koloniområdenas betydelse för stadsbilden. Det här är ett ärende som har remissbehandlats ganska grundligt och under lång tid. Då har det varit mycket diskussion, och jag kan förstå att många människor har känt osäkerhet. Jag kan dock understryka att från min sida och från majoritetens sida finns det ingen annan vilja än att hitta bra, stabila och långsiktiga villkor för kolonisterna.

Jag noterar att det finns förslag om återremiss med några frågor kring omkring den föreslagna femårsgränsen. Då vill jag bara understryka att det inte finns någon annan avsikt än att det ska vara 25 år när det gäller avtalet. Vi är beredda att titta på det. Det fanns frågor om besittningsskydd. Där har det kommit en ny lagstiftning, så låt oss titta på det också.

Det finns många ärenden där jag tycker att vi ska ha en rejäl politisk debatt. Det finns andra ärenden som verkligen vinner på en bred uppslutning, och jag tror att stadens avtal med kolonisterna tillhör den senare kategorin.

Anförande nr 115

M a t t i a s E r i c s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag säga att vänsterpartisten Inger Stark också äger en kolonilott och därmed riskerar jäv och kommer därför inte att delta i förhandlingarna, bara så att det blir formellt riktigt.

Nu har vi fått ganska ordentliga svar från Sten Nordin, och jag vill bara säga att en återremiss är ett måste på grund av det som tidigare sagts. Därför yrkar jag på återremiss.

Anförande nr 116

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Ordförande, fullmäktige! 25 år för ett sådant här kontrakt är en självklarhet. Det är precis som andra har sagt att man inte investerar i någonting om det är korta kontraktstider. Varför skulle man göra det?

Men jag tycker lika som alla andra att våra koloniträdgårdar, var de än finns i Sverige, är helt underbara. Jag vet inte hur många av er som har gått i sådana och sett hur det växt så det knakat. Blommorna är tre gånger så höga som de brukar vara, om inte någon har varit där och klippt dem. Jag tycker att det är helt fantastiskt.

Att möjligen ompröva avgiften vart femte år tror jag inte är någon stor fråga ens för koloniträdgårdsföreningar, men det är bara min gissning med tanke på att avgiften för en kolonilott med hus är väldigt liten. Ett arrende för fritidsdelen kostar kanske ett par hundra om året. Vem bråkar om det?

Jag har svårt att se vad det är som skulle kunna bli fel, men som Sten Nordin säger: Om det finns något i detta förslag till avtal som är oklart får vi se till att det blir klart. Det ska inte finnas några tveksamheter, för det här är en alltför viktig verksamhet, även om många kan tycka att det här är en verksamhet vid sidan om. Men det är den inte. Vi behöver de här lungorna i vår stad.

Egentligen skulle jag vilja yrka bifall till något som inte finns eftersom det blir återremiss.

Anförande nr 117

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Det låter som att vi är så rörande överens, för nu verkar till och med Folkpartiet vara med på återremissyrkandet. Nej, hör jag dem säga, men jag håller med finansborgarrådet och Folkpartiet om att det behövs långsiktighet. Vi är överens om att det är rimligt att avgifterna läggs på en högre nivå än vad de är i dag. Det som är lite konstigt är att när man i dag är överens om att det är för låg nivå och att avgifterna måste ligga på en annan nivå så indexreglerar man dem fullt ut. Då är frågan vad man vill omförhandla om fem år. Man vill så att säga ha rätten att säga att avgifterna ska upp på en ytterligare högre nivå för att sedan vara indexuppräknade. Det är för att de inte varit indexuppräknade förut som de är väldigt låga i dag.

Jag tycker att majoriteten ska ta sig en riktig funderare på det där. Jag tycker också att man ska lyssna in den här debatten där vi är överens om att koloniverksamheten är väldigt viktig i Stockholm. I borgarrådets synpunkter nämns att de är promenadstråk. Jag tror att här i debatten har nämnts både sociala band och ett kitt i staden som behövs. Vi kan också tydligt se det ekologiska sambandet i staden där koloniträdgårdarna ibland bidrar till en ofantligt viktig länk för spridningsmöjligheter för växter och insekter.

Det här är någonting där vi borde göra en avsiktsförklaring där vi tydligare nämner vad vi vill med koloniträdgårdsföreningarna och den verksamheten över huvud taget. Vad är stadens avsikt? Vad ska de här föreningarna uppfylla för gott och ge tillbaka till staden? Jag tycker inte att man bara ska säga att det är en trevlig trädgård som en individ har hand om, utan det här är en matta av trädgårdar, inte bara när det gäller att se och uppleva, utan vi har faktiskt utbyte av de här föreningarna.

Jag har uppskattat de möten som koloniträdgårdsföreningarna har haft i samband med det här ärendet, där man har sagt att man är beredd att på olika håll beroende på vilka förutsättningar som ges involvera sig, kanske ta hand om studiebesök från förskolor och vara en mer aktiv del och visa upp dessa trädgårdar, använda dem av staden för sådant som kommer alla stockholmare till del.

En sådan här avsiktsförklaring om en övergripande policy tror jag är ännu viktigare att långsiktigt ha som fundament. På grund av det kan vi anpassa de avtal och de regleringar som vi gör, inte bara tar den hårda avtalstexten och tala om att staden ska kunna ta tillbaka mark från koloniträdgårdarna efter fem år för att man anser att marken behövs för annat, som det står i avtalet, utan att ha någon avsiktsförklaring om att vi är överens om att vi ska behålla koloniträdgårdsmark i Stockholm, att vi ska ersätta om vi måste exploatera någon mark och att vi faktiskt vid nybyggnationsområden nyanläggningsgör kolonimark.

Det här är någonting som jag och Martin Michel tar upp i en motion som jag hoppas att vi kan diskutera i fullmäktige längre fram. Men jag är glad för att vi har varit så överens i de andra delarna.

Anförande nr 118

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Med koloniverksamhet kan vi uppnå mycket av det som vi i andra sammanhang önskar skulle finnas, att människor möts på ett naturligt sätt, att man inte bara odlar sin trädgård utan odlar också gemenskap. Det byggs nya möten på olika sätt. Vi är överens om att koloniträdgårdarna behövs och ska finnas. Nu finns också i ärendet att det är längre besittningsskydd.

Jag förstår att ni har frågor, och jag tycker att det är bra att vi kan gå tillbaka och titta på ärendet och förhoppningsvis få en bredare majoritet, helst över alla partier, i det ärende som kommer fram om ett litet tag.

*§ 20 Norra Djurgårdsstaden**Överenskommelse om exploatering inom detaljplanen Norra 1,**Norra Djurgårdsstaden, i stadsdelen Hjorthagen**Inriktningsbeslut och genomförandebeslut 2 (utl. 2009:117)*

Anförande nr 119

Cecilia Obermüller (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Norra Djurgårdsstaden är ett synnerligt stort projekt, ett av Stockholms största. Det är ett projekt som har goda förutsättningar att bli mycket spännande och intressant ur miljö- och hållbarhetssynpunkt. Tyvärr har Stockholm hamnat på efterkälken när det gäller energieffektivt byggande och miljöfrågor i byggandet. Nu måste vi verkligen ta ifrån tårna för att få till någonting som kan vara ett föredöme i Europa och i världen.

I detaljplanen Norra 1 som tas upp i ärendet finns det en hel del tveksamheter. Detaljplanen gäller den absolut känsligaste delen av hela planområdet. Tyvärr låser det mycket av den framtida utformningen av hela området. Mycket av bebyggelsen i Norra 1 ser ut som standardmässigt stenstadskvarter, inget speciellt nyskapande med spännande idéer. Man höjer marknivåer, man riskerar att ta bort hela ridån som vetter mot Husarviken. Man tar bort en del av värdefulla träd norr om villorna, och så vidare.

Man blir lite tveksam till miljöambitionerna i det hela, speciellt med tanke på att det inte satsats på kollektivtrafiken ännu och att vi inte har några färdiga planer för framdragning av kollektivtrafik, något som är oerhört viktigt för att göra hela området till ett högklassigt miljöområde. Och med tanke på den bilkramande majoritetens politik när det gäller höga p-normer och bilism blir det lite problem att få till en högklassig miljöstadsdel.

Men visst, investeringarna behövs för att gå vidare, men vi från Miljöpartiets sida hade gärna sett att detaljplanen för Norra 1 omformades till något bättre än vad den är i dag. Man gör väldigt stora intrång i de smala spridningsvägarna mellan Norra och Södra Djurgården, Nationalstadsparken. Här kunde man ha gjort någonting ordenligt för att åtgärda det i stället för att ytterligare försämra de biologiska spridningsvägarna. Nu är det som det är.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag i kommunstyrelsen. För övrigt anser jag att Förbifart Stockholm måste stoppas.

Anförande nr 120

Borgarrådet Alvena (m): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett ärende som kommer att kunna diskuteras i den här församlingen under de kommande tio åren, skulle jag tro. Det är det tidsperspektivet vi ser i fråga om en fantastiskt spännande stadsdel som varje år komma växa med i storleksordningen 500—600 lägenheter och så småningom bli en stadsdel med 5 000 bostäder och en rad arbetsplatser, rekreation, social verksamhet och kultur.

Det blir en väldigt attraktiv stadsdel där närheten till grönskan och vattnet kommer att bli det absolut tydligaste kännetecknet. Det är äntligen så att delar av Stockholm som har varit ganska otillgängligt för oss som lever och verkar här blir en del av visionen om promenadstaden. Äntligen kommer vi så småningom att kunna välkomna besökare som kommer med kryssningsfartygen till ett modernt Stockholm i stället för att mötas av containrar och en hamnverksamhet, som i och för sig kan vara spännande men som för besökare kan verka ganska oväntat om man har tänkt på Stockholm ur ett annat perspektiv.

Men det handlar också om det miljövänliga Stockholm. Det här kommer att vara spjutspetsen efter det som vi nu gjort tillsammans i Hammarby Sjöstad. Vi tar med oss erfarenheterna därifrån och gör denna stadsdel till ett miljöprofilsområde. Vi kommer senare i den här församlingen, kommunfullmäktige, att kunna ta ställning till flera av detaljerna som nu arbetas fram i ett miljöprogram som ska vara specifikt för den här stadsdelen.

Självklart kommer också arkitekturen att vara i världsklass i den nya stadsdelen. Vi ser redan nu i detaljplanen hur spännande alternativ till utformningarna tas till vara och spänningen i att möta nationalstadsparkens unikheter med det moderna Stockholm som kommer att kunna vara i det som nu är Värtahamnen.

År 2030 kommer stadsdelen att vara helt fossilbränslefri. Det är en utmaning som heter duga att hitta lösningar på det. Det är också spännande att se hur vi fortsätter vår goda tradition i Stockholm med att exploatera redan ianspråktagen mark. Det förpliktar väldigt mycket när det gäller att göra rent i marken. Det här är i mångt och mycket en förorenad mark.

Vi har långt gångna planer på kollektivtrafik i området. Där behöver ni i Miljöpartiet inte vara oroliga.

Jag yrkar bifall till det framlagda förslaget.

Anförande nr 121

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige! Det är roligt att Alvendal ändå nämner ordet kollektivtrafik. Det är glädjande. Men när man börjar titta på ärendet kommer man underfund med att i stort sett kommer ingenting att hända från början när folk flyttar in i området. Det är oförändrad t-bana, den är bra, men det blir ganska långa gångavstånd från lägenheterna till Ropsten. I övrigt händer ingenting för att göra området mer kollektivtrafikvänligt än tidigare områden.

Alvendal talade om miljö. Det här området ska vara en spjutspets, och det tycker jag också. Gör området till en spjutspets för miljö, men glöm inte att kollektivtrafiken ska finnas med från början. Det står på någon sida att man inte ens ska göra försvarsarbeten, det vill säga förbereda för den spårväg som man i andra sammanhang hela tiden talar om att ska komma. Det är väldigt dåligt.

Åk till Berlin till exempel, där läggs en del nya gator i de västra delarna av Berlin. Då har man lagt spårvägsspår i gatorna redan från början trots att det inte finns någon spårväg i närheten. Men det görs inför framtiden, för att man ska kunna köra på

spåren i det spårnätverk som successivt byggs ut. Jag vet inte om ni känner till den gamla fina Oberbaumbrücke som renoverades för ett tiotal år sedan. Där fick man spårvägsspår.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att kollektivtrafik finns när folk flyttar in så att folk får goda vanor och lär sig åka kollektivt. Då får man inte göra på det här sättet att inte ha någon kollektivtrafik planerad för området, inte ens förberett för kollektivtrafik. Vad får då göra? Jo, man får gräva upp gatorna igen och lägga ned spåren när spårvägen ska förlängas dit. Så kan man inte göra, det kostar väldigt mycket pengar i stället för att nu samtidigt med att man bygger ut området ordna dess gator och lägga ned spårvägsspåren.

Kollektivtrafiken ska vara klar vid inflyttningen. Det är ett viktigt krav som har ställts under många år av stockholmarna i alla möjliga sammanhang. Som ni vet har man brustit i det – först kommer förorten, sedan kommer kollektivtrafiken. Men den här spjutspetsen bör ha kollektivtrafiken med från första början.

Anförande nr 122

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande! När det gäller kollektivtrafiken är den avgörande hur vi får Stockholm att växa på ett bra sätt. Det är helt riktigt att i dag finns en tunnelbana med stationerna Ropsten och Hjorthagen. Sedan finns det busslinjer, som ju är någonting som behöver bättras. Men i detta ligger också en planering för en utbyggd tvärbana, en utbyggd cityspårväg. Det kommer att vara väldigt viktiga inslag i den nya stadsdelen och förhoppningsvis det sättet som många av de boende kommer att använda sig av för att förflytta sig med. I detaljplanerna för detta område har vi sänkt p-normen ganska dramatiskt, halverat i förhållande till våra riktlinjer i staden i dagsläget.

Vi är beroende av en bra kollektivtrafik, och den planeras tillsammans med huvudmannen, som i det här fallet är SL.

Anförande nr 123

E i e H e r l i t z (mp): Herr ordförande! Jag frågar rent ut: Varför gör ni inga försvarsarbeten inför den kommande spårvägen till området? Varför lägger ni inte ned spåren nu när ni ändå ska bygga helt nya gator?

Det har på stadsbyggnadskontoret diskuterats att även förbättra tunnelbanan och lägga ytterligare en station i berget närmare de nya bostadsområdena. Ropsten ligger lite vid sidan av den bebyggelse som kommer vid Husarviken. Där skulle man kunna tänka sig en lösning som jag har sett i Bryssel där man har så kallat triangelspår. Tunnelbanevagnen kör först upp till Ropsten, sedan backar till den nya stationen som ligger i området, och sedan går den framåt igen och så tillbaka mot Gärdet och de andra stationerna.

Det här finns i Bryssel, och det fungerar alldeles utmärkt. Vi ska inte behöva vara sämre. Vi behöver bara komplettera med ett litet triangelspår. Det är inte särskilt dyrt.

Anförande nr 124

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, ledamöter! I Norra Djurgårdsstaden byggs både hyresrätter och bostadsrätter tillsammans med offentlig och kommersiell service och kulturverksamhet i området. Det känns fantastiskt roligt att vara med och besluta om den första etappen. Det är också jättebra att det gamla förorenade industriområdet renas och bebyggs med bostäder. Man tillgängliggör ett så fint område för alla stockholmare. Det är verkligen glädjande.

Området får en miljöprofil, något som är mycket positivt för Stockholm. I budgeten för 2008 har det fastlagts att Djurgårdsstaden får en miljöprofil, och i ärendet framgår att man kommer att ta med erfarenheterna från Hammarby Sjöstad, som har blivit en succé. Vi får många besök från utlandet. Därför förstår jag inte Miljöpartiets retorik om miljöproblemen där. Snarare är det tvärtom. Vi har tillsatt arbetsgrupper, byggherrar och olika förvaltningar tittar på helheten.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 125

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Herr ordförande! Det är, Abit, väldigt trevligt att vi kan använda oss av erfarenheterna i Hammarby Sjöstad. Tyvärr urholkade ni miljöprofilen där genom att höja parkeringsnormerna ordentligt. Det blir inte alls den 0,35 p-norm som var tänkt från början utan betydligt högre. Man är lite orolig. Vad ska hända, med de bilkramande partierna, i den nya miljöstadsdelen? Kommer bilarna att dominera även i den här delen av staden?

Anförande nr 126

A b i t D u n d a r (fp): Det stämmer inte riktigt. Hammarby Sjöstad skulle inte ha haft den dragkraften, som vi får bekräftat besök efter besök från hela världen, och inte lyckats på det sättet. Det framgår i ärendet att det finns arbetsgrupper som särskilt tittar på miljöfrågorna och helheten. Det är bara allmän retorik att säga att ni är oroliga för miljön. Det är inte trovärdigt.

Anförande nr 127

P e r A n k e r s j ö (c): Herr ordförande, fullmäktige! Det här är ett ärende om ett projekt som befinner i ett mycket tidigt stadium. Men det är viktigt att diskutera Norra Djurgårdsstaden redan nu, inte minst med tanke på områdets kommande miljöprofil då staden ju nästa år kommer att vara the Green Capital of Europe.

Från Centerpartiet vill vi i det här sammanhanget slå ett slag för de så kallade gröna tak som är en företeelse som växer i världen, framför allt i storstäder som New York, Tokyo och London som har gett upp plåt, papp och tegel för att i stället använda den viktiga resurs som tak utgör till grönska och livskvalitet.

Genom de gröna taken kan man spara energi både på sommaren och på vintern, och dagvattenhanteringen blir bättre. Man minskar bullerproblematiken, och man säkerställer också ekologiska spridningsvägar för naturlivet i staden.

Samtidigt som man får alla de här positiva effekterna får man också yta för mänsklig rekreation med livskvalitet, och som vi ser det, gärna både privatägt och publikt. De finns inget skäl till att gröna tak inte kan vara ett bra alternativ till både balkonger och, som diskuterades här tidigare, koloniträdgårdar, där stockholmarna kan odla sin egen chili.

De som tycker att det här är en förträfflig idé, vilket förstås de flesta gör, kan med fördel rösta bifall till min motion om gröna tak som kommer upp i fullmäktige framöver.

Som både finansborgarrådet skriver och stadsbyggnadsborgarrådet säger finns det stora möjligheter att göra Norra Djurgårdsstaden till en stadsdel som verkligen är State of the Arts på miljöområdet. Då talar vi inte om att hålla igen, bygga glest och torftigt. Tvärtom ska man ösa på ordentligt, med byggnader, miljöteknik, smarta lösningar för energi och byggprocesser. Det gläder mig verkligen att Norra Djurgårdsstaden planeras att ha en tät exploatering, och gärna också att man tar ut svängarna på höjden. Tät exploatering är som bekant både någonting miljövänligt och klimatsmart. Därför är det mycket märkligt att Miljöpartiet ville bakläxa just den täta bebyggelsen. Det är tydligt att Miljöpartiet prioriterar bevarandevärden framför miljön. Jag tycker att ni ska stå upp för det och säga att det är så det är. Gör det medan vi andra tar ett stort kliv in i framtiden och bygger en modern och miljövänlig storstad.

Anförande nr 128

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Miljöpartiet välkomnar tät och hög bebyggelse nere vid Värtahamnsområdet, men just den här delen, Norra 1, är inte så lämplig. Där är de känsliga delarna där vi har svaga spridningszoner mellan Norra och Södra Djurgården och där vi skulle kunna passa på att göra något bättre.

Att bygga miljövänligt betyder inte alltid att bygga tätt, man måste se till sammanhanget och var man bygger. Det finns andra värden i miljövänlighet. Kan man tillbringa valborg och storhelger i staden i stället för att resa ut till lantstället är det kanske betydligt miljövänligare. Kanske är det bra att ha en liten gräsmatta eller en liten dunge utanför så att du inte behöver resa från den täta staden för att uppleva natur.

Det finns olika sätta att tänka på det här med miljövänlighet, allting behöver inte vara tätt i den här stadsdelen. Men i vissa delar, typ Värtahamnen, kan vi bygga tätt och högt där det redan är hårdjord och som inte är viktigt som spridningsområde för hela Nationalstadsparken. Det är oerhört viktigt för staden att Nationalstadsparken inte dör för att den snörs av i små delar.

Anförande nr 129

P e r A n k e r s j ö (c): Det vore trevligt om vi kunde bygga högt och tätt någon gång i alla fall. Jag hör varje gång från Miljöpartiet att de är för att man bygger tätt men inte just där. Det är tredje eller fjärde gången på något år som ni står här i fullmäktige och konstaterar detta.

Tala om var ni vill bygga högt. Var vill ni bygga skyskrapor i Stockholm, det som är miljövänligt och klimatsmart? Jag hör att ni ifrågasätter det. Jag kan säga att jag får medhåll om att det är klimatsmart att bygga tätt i storstäder, från bland annat Al Gore och den amerikanska miljöorganisationen Sierra Club, för att inte tala lokala miljöpartister i Linköping eller språkrören Gröna Ungdom som skrev en debattartikel i Upsala Nya Tidning i januari i år som förklarade att just Sverige ska bygga tätt och gärna högt.

Lär av ungdomen i ert parti!

Anförande nr 130

M a r i a H a n n ä s (v): Det är intressant att komma in sent i en debatt, och nu är det mycket som redan är sagt. Men alla är vi överens om att vi ska bygga Norra Djurgårdsstaden, och det är bra. Det är viktigt också att leva upp till att bli Europas miljöhuvudstad 2010. Jag tycker att ni på den borgerliga sidan inte verkar ta det på allvar. Man måste se till att prioritera kollektivtrafiken redan från början. Det är inte ett bra alternativ att ha till exempel bussar. Det är många som tycker att det är jobbigt att åka buss, både små barn och gamla. Det är helt nödvändigt att få en snabbspårväg och en citybana in i projektet redan från början.

Det handlar om att man bygger resvanemönster väldigt tidigt i ett område. Ska vi undvika att ha mycket bilar i staden, måste vi på en gång göra detta och även så småningom bygga ut bilpooler för dem som behöver bilar. Jag har själv varit länge med i en bilpool, och det är ett oerhört bra alternativ till att ha egen bil.

Staden och SL måste alltså gemensamt agera för att få till stånd en finansiering så att det här arbetet sätter fart. Vi kan inte vänta.

I projektet är det jätteviktigt, ja, i hela stadsdelen, att det tillsätts en miljösamordnare. Det känns som att det börjar bli lite spretigt. När det gäller Hammarby Sjöstad fanns de här personerna med, två, som jobbade aktivt, en som hade en tjänst och en som jobbade aktivt utöver det. Just stadsbyggnadskontoret har, något som Centerpartiet nu föreslog, jobbat med gröna hus och gröna tak. Vi i Vänsterpartiet brukar föreslå kolonilotter, men vi föreslår sådana även på taken. Det är bra med platta tak i vissa lägen.

Det är viktigt att sänka parkeringsnormen. Jämför projekten vid Liljeholmskajen och Telefonplan, som vi besökte häromdagen. Där står massor med parkeringsplatser tomma i garagen. Det är en alldeles för hög p-norm. Vi måste sänka den.

Vidare är det viktigt att ta vara på kulturmiljön i hela det här området. De gamla gasklockorna och de stationsbyggnader som finns i andra delar av området är jätteviktiga. Vi får inte riva några sådana byggnader. De måste vara kvar och kan bli ett jättetrevligt komplement till de moderna husen.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 131

Borgarrådet A l v e n d a l (m): När det gäller kollektivtrafiken är den en avgörande del och kommer att vara en avgörande del för alla de stadsutvecklingsområden som vi nu planerar i staden. Utan en väl fungerande kollektivtrafik kommer staden inte 2030 att kunna vara den miljonstad som jag tror att vi här är överens om och har ambitioner om att bli. Här finns därför en långt framskriden planering på till exempel cityspårvägen. Det är den som ligger först i pipeline för att komma till den nya stadsdelen utöver den befintliga tunnelbanan och de eventuella bussar som naturligtvis kommer att följa i spåren.

Detta är självklart med i planeringen. I dag är det ett genomförandebeslut. Vi har tidigare antagit detaljplaner där detta har funnits med.

Bilpooler har också debatterats, och vi har samma åsikt om dem som när vi antog detaljplanen.

Anförande nr 132

M a r i a H a n n ä s (v): Då tycker jag att du ska prata med dina kompisar i landstinget så att det verkligen börjar hända något när det gäller cityspårvägen och att den börjar planeras. Vi ser att det i vissa områden planeras i någon form. Vi vet inte det.

Jämför detta med Hammarby Sjöstad, som några här i salen var med och planerade. Jag var vice ordförande i den nämnd som hade frågan om det området då. Spårvägen var med vid ett väldigt tidigt stadium. Det var viktigt att redan tidigt planera i detalj hur det skulle se ut. Missen där var att snabbspårvägen slutar där. Det är viktigt att se till att den planeras så att man kan åka runt, att det inte blir en slutstation utan att man kan fortsätta att resa vidare. Olika kollektivtrafikslag måste knytas ihop. Det är viktigt.

Upp till bevis!

Anförande nr 133

Å s a R o m s o n (mp): Det här är ett viktigt ärende, och det är viktigt att vi nu så enligt kan uttala att vi har starka miljöambitioner i det här området. De är någonting som har diskuterats länge i staden men där vi tidigare inte kommit till skott. Det gör vi egentligen inte i praktiken ens med det här ärendet, även om jag uppskattar borgarrådets fina ord i ärendet. Men vi får återkomma när det gäller miljöplaner, program och konkreta mål. Det är egentligen då man får säga vad det betyder att de är en miljöstadsdel.

Det är väldigt tråkigt att det konkreta beslut vi tar i och med det här ärendet är en etapp som inte alls har någon miljöanalys. Tvärtom är det så att man inte har beaktat behovet av spridningskorridorer mellan Norra och Södra Djurgården. Man har lagt hus och kvartersstruktur på ett sätt som inte underlättar utan snarare hindrar Nationalstadsparken att utvecklas. Det har vi i Miljöpartiet kritiserat väldigt länge. Vi är väldigt besvikna över att man inte tidigt i processen kan få till de här miljöplanerna innan man säger ja till den här typen av projekt. Det är lite sent att

kasta in salt och jäst i degen efteråt. Det vet de som har erfarenhet av Hammarby Sjöstad och som vet hur viktigt det är.

Väldigt tråkigt att vi börjar det här positiva projektet på ett så dåligt sätt när det gäller miljöaspekterna. Det är lite patetiskt att höra Centerpartiets representant som Nationalstadsparkskramare inte kunna skilja på vilka områden som behöver vilken typ av bebyggelse. Självklart ska vi bygga på olika sätt i den här staden. Vi ska bygga högt, vi ska bygga tätt, vi ska bygga kvarter, vi ska bygga lamellstruktur. Vi måste anpassa det efter det liv vi behöver i denna stad.

Miljöpartiet har varit tydligt hela vägen att vi vill prioritera spridningskorridorerna och en lägre exploateringsgrad i den här första delen. Vi vill ha betydligt högre ambitioner än de som tidigare presenterats för exploatering i Värtahamnen. Det är däremot väldigt gulligt att Centerpartiet förordar gröna tak. Det är någonting som vi är flera som har motionerat om här i staden. Jag tycker också att det är kul att det kommer nya idéer kring alla de användningsområden som kan finnas för taken, inte minst ur rekreations- och ekologisk synvinkel.

Anförande nr 134

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Om det är någonting som är väldigt tydligt i det här ärendet, under den process som ändå har varit relativt kort för planeringen av detta område jämfört med planeringen för Hammarby Sjöstad, är det att den första detaljplanen, som du tycker inte alls tar hänsyn till Nationalstadsparken, ju verkligen har anpassats till parken. Den har omarbetats vid flera tillfällen där bebyggelsen har blivit glesare och mycket mindre än det var tänkt från början. Här fungerar verkligen institutet samråd och input från olika håll och kanter.

Dessutom är det bra att vi, även om vi har påbörjat en planering i staden, vartefter kan höja ambitionen och nu dessutom säger att det här området ska ha en miljöprofil av världsklass.

Anförande nr 135

Å s a R o m s o n (mp): När det gäller den första etappen välkomnar vi som ville strukturera om den planen att den delvis har blivit omstrukturerad. Det är på grund av lagkrav och på grund av att länsstyrelsen inte accepterade den först.

Vi gav markanvisningar, det gjorde vi under förra mandatperioden också med er goda vilja, till olika byggare som inte alls hade någon struktur på miljöarbetet. Till exempel ville en fastighetsägare ha sopsug. Det måste samplaneras. Det går inte att arbeta på det sätt som staden har gjort under hela processen med den första planen om man vill ha en hög ambition på miljöområdet. Det funkar inte så här. Det måste in strukturer för det från början. Annars sitter den här strukturen som den är, och varken byggare eller boende kommer att ha så stora möjligheter att påverka miljöresultaten.

Det måste in från början. Man ska inte vänta till slutet. Det är väldigt tragiskt att vi inte kommit längre med den första delen.

Anförande nr 136

P e r A n k e r s j ö (c): Visst är det gulligt med gröna tak, och inte bara gulligt utan också väldigt bra just i den stadsbebyggelse som Centerpartiet kan tänka sig. Här hörde vi det igen, att Miljöpartiet gärna pratar om variation, om att bygga högt och lågt. Var vill ni bygga högt någonstans? Jag har inte hört det under de år jag har suttit i kommunfullmäktige, förutom att ni vill göra det ute vid kommungränsen där det inte riktigt bär sig att bygga högt över huvud taget. Det måste finnas en marknadsekonomi i det man gör också.

Även om vi verkar vara överens om att variera bebyggelsestrukturen över hela staden, vilket skulle vara jättebra, tror jag inte att vi är det. I fråga om Norra Station säger ni nej, i västra city säger ni nej. Överallt där detta har föreslagits säger ni nej i fullmäktige. Jag tycker att det är ohederligt att inte stå upp och säga att ni inte gillar att bygga högt helt enkelt, till skillnad från era framsynta vänner i Grön Ungdom som skriver så här i Upsala Nya Tidning i januari 2009: För att bygga Sverige grönt gäller det att bygga på höjden. Att bygga högt är att utnyttja städernas begränsade utrymme mer effektivt samtidigt som det många gånger är en miljövänlig och energieffektiv lösning på dagens bostadsbrist. Lär av dem!

Anförande nr 137

Å s a R o m s o n (mp): Det är att bra att våra gröna ungdomar påverkar Centern så att ni får lite svårt att lyssna på ert eget ungdomsförbund som kanske inte är så artikulerat i de här frågorna. Det är roligt. Jag har inga problem med de diskussionerna, och vi är överens om att anpassa husen till den plats det gäller.

Jag vet inte med vilka öron du lyssnar, men både jag och Cecilia flera gånger under debatten sagt: Vi vill se höga hus i Värtaområdet. Det kan definitivt vara en lämplig plats för sådant. Vi har föreslagit det i Kista, om jag inte minns fel. Det är några få ärenden som gällt innerstaden där vi inte velat ha höga hus därför att vi tittat på de konkreta planerna. Vi ser att just i de lägena blir det varken stadsmiljömässigt eller klimatmässigt bra och drar enormt mycket energi. Men vi hoppas att se förslag för lägen där vi kan bygga både högt och piffigt och roligt, gärna med gröna tak.

Vi kanske kan mötas i vissa delar. Det är lite ensidigt att plädera för och tro att hela lösningen ligger i höga hus. Jag tror att du får studera matematiken lite bättre.

Anförande nr 138

E i e H e r l i t z (mp): Jag ställer en fråga till Kristina Alvendal: Är du beredd att ändra planeringen av Norra Djurgårdsstaden på ett sådant sätt att man lägger ned spår där med en gång när nya gator anläggs? Det frågade jag förut också, och jag vill gärna ha svar på det. Jag tycker att det är dags för er att tänka om där.

Vi kan ta Lindhagen som exempel. Där gjorde Miljöpartiet någon motion kring sekelskiftet att vi skulle ha spårvagn ut till det nya Västra Kungsholmenområdet. Men ändå beslöt kommunen i olika nämnder att göra gatan på ett sådant sätt att det inte alls passar för spårvagn, utan då måste man göra om allting. Man gjorde det till en esplanad med trädrad i mitten. Ska man ha spårvagn ska spårvägsspåren gå i

mitten. Då måste man ta bort träden, vilket är kostsamt och tråkigt för dem som har hunnit vänja sig vid dessa träd.

Sedan är det en sak som alltid återkommer, gång efter annan i denna stad, fast man tycker att ni borde skärpa er och tänka annorlunda och att miljön skulle vara mer och mer prioriterad. Det gäller Förbifarten. Här har man tagit till rejält – sex filer! Det behövs inga sex filer när ni har tänkt öppna den, utan det är en kapacitet som man vill kunna använda i framtiden ifall bilismen ökar. Då vill man ha det här redan från början. Man kan säga att det är en typ av försvarsarbete för att emotse en ökad bilism i framtiden. Varför lägger ni miljarder på denna jättebreda satsning med sex filer? Där tycker man att man åtminstone, om man prompt måste bygga denna väg, kunde ha nöjt sig med fyra filer.

Jag vill alltså fråga Kristina Alvendal: Är du beredd att ändra planeringen för Norra Djurgårdsstaden och lägga ned spårvägsspåren redan nu?

Anförande nr 139

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige och Eie Herlitz! Jag tror inte att vi ska vrida tillbaka klockan nu, utan jag tycker att det är viktigt att vi har en bra och tydlig miljöambition som håller ett högt tempo. Att nu på något sätt dra i bromsen och planera om någonting som redan är bra tror jag är helt fel väg att gå.

Sedan är det så att det finns en väldigt långtgående planering för kollektivtrafiken, och den löper nu parallellt. Om huruvida rälsen ska läggas ned från början och på vilket sätt och vilken planering som är bäst för områdena råder det olika typer av synpunkter på. Vi måste också tänka tryggt och snyggt och, också utifrån ett planeringsperspektiv, vad som är trevligt i ett stadsmiljöperspektiv. Där kan ju spårvagnen och spårvägen vara väldigt bra. Det ser vi bland annat i de planer vi har tagit fram i Ulvsundaområdet, där vi drar en spårvagn i ytläge.

Jag tror alltså att det är full fart framåt för att kunna utveckla den här miljövänliga stadsdelen.

Anförande nr 140

E i e H e r l i t z (mp): Jag tror också på full fart framåt i att bygga ut kollektivtrafik i samband med att nya områden tas i bruk. Det är inte särskilt märkvärdigt att när man bygger en ny gata göra en lätt planändring där man lägger ned spår redan från början. Vad kommer det att bli om man gör som Alvendal verkar vilja? Jo, om fem år när spårvägen kommer ska man gräva upp hela gatan igen, kanske flytta på rör och grejor som har hamnat lite för ytligt. Det är kostsamma saker. Att gräva upp en befintlig gata är fruktansvärt dyrt.

Nej, lägg ned spåren nu! Var lite framsynta, inte bara när det gäller bilismen och Förbifarten!

§ 21 Ändringar i reglementet för fastighetsnämnden (utl. 2009:118)

Anförande nr 141

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande! Jag ska inte bli långrandig i debatten. Jag vill bara att ni reflekterar tills det här ärendet kommer upp igen om vad det kan få för konsekvenser att man i fastighetsnämnden höjer beloppsgränsen från 20 miljoner kronor, som vi har i dag, till 90 miljoner kronor. Den motivering som fastighetskontoret lämnar är att man vill att de ska kunna göra där som i exploateringsnämnden och i andra nämnder. Men det tycker inte vi är okej. Det är inte tillräckligt underbyggt.

De flesta av de stora och fina fastigheter som staden fortfarande äger ligger förmodligen i det här intervallet, alltså mellan 20 och 90 miljoner, och vi vill faktiskt veta lite närmare vilka försäljningsärenden det är som ligger i pipeline, och vilka konsekvenser en sådan här kraftig höjning av beloppsgränsen får.

De här besluten ska alltså tas i fastighetsnämnden där det inte finns någon demokratisk och öppen debatt. Det finns ingen insyn från medierna mer än att de kan läsa protokollet. Fastighetsnämnden är ju en sluten nämnd, så det här tycker vi är ett riktigt dåligt förslag. Mp yrkar därför på återremissen.

Anförande nr 142

B e n g t S a n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska försöka behålla ett vårdat språk så att jag inte blir tillrättavisad. Skälet till att jag begär ordet är att jag blir lite förbenad – jag hoppas att det är okej uttryckt. Den här frågan handlar om och har sin grund i den hysteri av försäljningar som nu genomförs. Frågan har varit uppe på fullmäktige under våren, jag vet inte hur många gånger nu. Vi har haft det ena försäljningsärendet efter det andra.

Allting bygger på en politisk dogm hos den nuvarande borgerliga majoriteten i staden att staden inte ska äga. Det finns inga affärsmässiga skäl eller några andra skäl, utan det är själva äganderätten man förnekar. Det är ett mycket märkligt ställningstagande.

Det handlar också, precis som Martin sade, om att man i delegationsordningen vill försämra det demokratiska inflytandet. Eller är det så att man är rädd för den debatt som förs här? Man vill höja beloppet för vad nämnden ska kunna ta beslut om från 20 miljoner kronor till 90 miljoner kronor. Det är ett märkligt agerande från ett sådana frihetstörstande partier som ni beskriver er vara. Jag vet inte om ni har svårt att klara av den belysningen av ärenden som fullmäktige ändå ger. Märkligt! Jag frågar mig varför.

I argumenteringen för det här ärendet beskriver borgarrådet Nordin att det skulle generera ännu större effektivitet. Då ska ni veta att det handlar om att nämnden till 80 procent bara behandlar försäljningsärenden. Det är ett märkligt argument. Kontorets yttrande handlar om att man med omsorg om fullmäktigeledamöterna i den här salen inte vill belasta fullmäktige alltför mycket med så många försäljningsärenden.

den. Där borde resultatet vara självklart: Stoppa försäljningarna så slipper ni belasta oss! Det tycker jag är ett bra argument.

I raden av märkliga förslag har jag aldrig varit med om något liknande. Hela hanteringen, inte bara i sakfrågan, utan den demokratiskt formella hanteringen, tangerar även i det här fallet att bryta mot kommunallagen. Vi får ärendet en och en halv dag innan. Ärendet förändras under denna tid innan nämndens sammanträde. Vid sittande bord blir det omedelbart justering. Så får det inte gå till! Jag har svårt att fatta vad syftet är med det här. Nej förresten, det har jag inte. Jag förstår mycket väl att det gäller att köra racet så länge det går och sälja ut allt, oavsett om det är till nytta för staden eller inte.

Jag yrkar självklart bifall till återremissen.

Anförande nr 143

Mattias Ericsson (v): Ordförande! Som Bengt Sandberg var inne på: vilket omtänksamt fastighetskontor vi ledamöter i fullmäktige har! Man vill bespara oss den arbetsbörda som försäljningar i fastighetsnämnden innebär. Kanske för att man säljer hej vilt, och det är ganska jobbigt när de håller på så. Kanske är det egentligen Bengt Sandbergs, Martin Michels och mina debatter med eviga frågor om demokrati och vad kommunalt strategiskt värde är och så vidare som ni ska slippa lyssna på. Det kanske på ett mänskligt plan kan vara förståeligt, men ur demokratisk synvinkel är det så klart uselt.

För vad innebär det att bespara er våra debatter? Det innebär i det här fallet att höja gränsen för vilka beslut som vi här i det för åskådare öppna fullmäktige ska fatta och vilka beslut som den stängda fastighetsnämnden ska fatta. Effekten blir med andra ord att det, utöver att det fysiska utrymme staden råder över och detta demokratiska utrymme krymps med varje försäljning, också sker en formell minskning av det demokratiska spelrummet för hela samhället, när fullmäktige, som medborgarna kan besöka som åskådare, förlorar makt till slutna nämndsammanträden.

Det tycks vara en medveten strategi att minska demokratin i Stockholm från alliansens sida. Det är mer än beklagansvärt. Det är sorgligt och en utveckling i helt fel riktning.

Det kan inte vara omtänksamhet. Då skulle man väl som sagt stoppa försäljningarna. Säkert är inte heller tanken att inskränka demokratin. Det är bara effekten. Men det handlar så klart om att underlätta försäljningarna, att det ska gå undan. Frågan blir: Varför är det så bråttom att sälja? Vad är det egentligen som ligger bakom? Efter vad jag kan förstå är det här fastigheter som vi har förvaltat eller ägt inte kanske i århundraden, men i alla fall i decennier. Nog borde vi ha tid med den demokratiska processen, även när det gäller utförsäljningen av det offentligas egendomar, och nog har vi i fullmäktige ork med den demokratiska debatten även om den, mycket tack vare mig, blir tjugitig och en aning trög.

Därför yrkar jag på återremiss.

Anförande nr 144

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara påpeka i all ödmjukhet att företrädare från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet ägnade en stor del av förra mandatperioden åt att utarbeta ett förslag om att verkligen minska det demokratiska inflytandet när det gällde försäljningar, och det var genom att vilja inrätta en stiftelse – för att aldrig någonsin kunna ha något demokratiskt inflytande över dessa markinnehav. Nu är det kamrater till dessa företrädare som vurmar för det demokratiska inflytandet som vi har till 100 procent när det gäller alla beslut som fattas i den här salen, i alla fall i fråga om försäljningsärenden.

Detta är en fråga som det verkar gå troll från Socialdemokraternas, Miljöpartiets och Vänsterpartiets sida. Vad det handlar om är att återgå till en ordning som har varit gängse norm i staden under väldigt lång tid. Gatu- och fastighetskontoret som tidigare var ansvarigt för detta markinnehav hade ett delegationsbelopp på 90 miljoner kronor. Det är samma delegationsbelopp som exploateringskontoret har i dag. Det låter på minoriteten som om det här är det enda förslaget som finns på bordet i dag. Det är inte alls så, utan hela underlaget finns redovisat när det gäller förslaget på reglemente. Det finns en rad förändringar som redovisas väldigt tydligt. Det är så att fastighetskontoret och fastighetsnämnden därigenom har fått ökade ansvarsområden. Det måste regleras i ett nytt reglemente. Vi har också blivit av med ansvar. Det måste också ändras. Det finns alltså väl redovisat i det här ärendet.

Nog är det väl ändå en ganska torftig motivering till er återremiss i dag, vilken vi naturligtvis kommer att genomföra. Det står här att man ska ha bättre beslutsunderlag kring vilka ärenden som berörs. Men vore det inte trevligt om ni i minoriteten läser handlingarna innan ni kommer och skriker på återremiss?

Anförande nr 145

M a t t i a s E r i c s s o n (v): När det gäller det sista gäller det att vi ska få veta vilka försäljningar som ligger i pipeline. Det står väl ännu inte i några ärenden, eller? Har vi kunnat läsa oss till det har jag i så fall missat det och ska bättra mig.

När det gäller utförsäljningen av allmännyttan känner jag inte till detaljerna, för jag satt inte i fullmäktige då, men även det är i grunden en minskning av demokratin. Det är en minskning av stadens och medborgarnas inflytande över boendet. Det blir inte mer demokrati av att man splittrar och delar upp ägandet, alltså de bostadsrätter som blir, på enskilda individer. Bostadsrätterna är i sig en mindre demokratisk ägandeform, bland annat för att möjligheten att köpa en bostadsrätt är betydligt mindre än att få en hyresrätt, om man inte har pengar.

Anförande nr 146

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Vi har en ordning i den här staden, som ni gärna brukar påminna om, och det är att innan vi säljer någonting så genomför vi en värdering. Det tycker jag är en bra princip, och den lever vi efter. Då är det så enkelt att allt som är värderat till 90 miljoner kronor och som därmed kommer att säljas för 90 miljoner kronor eller mer kommer fullmäktige att ta ställning till. Det var alltså ganska enkelt, och det framgår väldigt tydligt i ärendet.

I övrigt handlar det om att vi numera ska ta hand om torgplatser och försäljningsplatser, alltså platser där folk står och säljer saker i staden.

Anförande nr 147

B e n g t S a n d b e r g (s): Det låter alltid så att vi är torftiga i vår argumentering, till skillnad från de oerhört innehållsrika argument som ni har. Det tycker jag är ett torftigt argument!

Du står och förnekar hanteringen när vi fick ärendet. Vi fick ärendet en och en halv dag före nämnd. Ordföranden informerade på nämnden – det här har jag skrivit ned jättenoga – att vi inte kunde bordlägga. Det skulle omedelbart justeras. Det sade hon vid sittande bord. En omskriven version mot den som var utskickad en och en halv dag innan skulle omedelbart justeras, och det deklarerades också på mötet. Är det ett gott demokratiskt arbetssätt? Är det den ordning som vi åberopar som gäller i den här staden?

Det tror inte jag. Jag tycker att det är pinsamt, och det är ett odemokratiskt arbetssätt som jag tycker tangerar att spotta på demokratin.

Anförande nr 148

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Bengt Sandberg! På vilket sätt ökar det det demokratiska inflytandet att lägga ungefär i storleksordningen 24 000 hektar mark utanför kommunens gräns i en stiftelse som aldrig någonsin kan få något demokratiskt inflytande? Jag skulle gärna vilja ha svar på den frågan.

När du ändå går upp i talarstolen och svarar på den frågan skulle jag vilja ha svar på vad det är som gör att 20 miljoner kronor är bättre för Socialdemokraterna. Varför föreslår ni inte ett reglemente där vi har 0 kronor till våra förvaltningar, kontor och nämnder? Då skulle vi kunna sitta här varje dag och debattera och fatta beslut för alla dem som vill komma och lyssna och på så sätt ge ett inflytande som du uppenbarligen inte tycker finns. Vad är skillnaden där? Är 0 kronor ett bud som vi ska ha med i återremissyrkandet? Jag såg ingenting om det. För övrigt tycker jag fortfarande att det är torftigt argumenterat, för alla svar finns i ärendet.

Anförande nr 149

S t e l l a n H a m r i n (v): Kristina Alvendal talar om det demokratiska i att sälja ut stadens mark till privatpersoner. Jag tycker att det demokratiska hade varit att behålla den och låta växlande majoriteter bestämma vad de här områdena ska användas till. Det hade varit en demokrati med verkligt innehåll.

Men vi har insett att det inte är det man vill. Man vill göra sig av med det, och då finns det faktiskt bara två val. Man kan sälja ut till privatpersoner som exploaterar det i nästan samtliga fall för att tjäna pengar på det. Då förlorar vi allt inflytande. Man kan göra stiftelser då vi på ett demokratiskt sätt bestämmer hur den här makten ska hanteras inom ramen för de stiftelser som då skapas. Det är ingen idealisk lösning, men vilka alternativ ger ni oss när ni säljer ut all mark som finns?

Vi kan se på de historiska erfarenheterna. Det gäller framför allt Stockholm. Hade jag stått och pratat i Jokkmokk eller Eksjö hade jag antagligen tyckt annorlunda, men nu är vi i Stockholm. Vi har Stockholms skärgård som består av två väldigt stora områden: de som finns i stiftelser och de som är privata. Det är inte så svårt att se vad de här utförsäljningarna i båda fallen har lett till, nämligen i stiftelserna till en bevarad miljö som alla stockholmare kan utnyttja till en relativt billig penning, och så en privat del där Wallenberg till exempel på en rad av de största öarna har exploaterat så att det är fyllt med hus och bostäder som kostar många miljoner och som är fullständigt omöjliga att utnyttja för de flesta personer, speciellt som även strandrätten tas bort i praktiken.

Ni ger oss alltså inte så himla många val. Behåll i stället det hela i kommunal ägo och låt oss här sitta och diskutera från tid till annan vad de ska användas till! Det tycker jag hade varit demokrati.

Anförande nr 150

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag tror att Stellan Hamrin missförstod min fråga om demokratiska beslut. Jag sade inte att jag tyckte att det var odemokratiskt med försäljningen, utan jag sade att det var odemokratiskt att lägga saker i stiftelser. Det är klart att det är väldigt bra om vi i en demokratiskt vald församling kan debattera och diskutera och fatta beslut i demokratisk ordning om vad vi ska göra med vårt markinnehav, och exakt så sker i dagsläget.

Men det som verkligen var odemokratiskt var ju att föreslå att helt och hållet bortse från hur stockholmarna röstar, att bortse helt och hållet från vilka som satt i den här församlingen och fattade beslut och i stället en gång för alla vilja lägga en konserverande hand över delar av dessa 24 000 hektar. Jag vill bara poängtera att väldigt många av dessa hektar säljer vi nu till andra kommuner som tycker att de vill besluta över sin mark och kanske inte tycker att Stockholm ska bestämma vad de ska göra med den.

Anförande nr 151

Stellan Hamrin (v): Jag vet inte om det var något svar på min fråga egentligen. Den här stiftelsen du pratar om har vi ju faktiskt inte gjort, och hur den hade sett ut om vi hade gjort den vet vi ju inte. Kvar står detta att vill vi ha demokrati och beslutanderätt för alla ska vi behålla marken i kommunens ägo, för då kan vi nämligen besluta om den. Säljer vi ut den kan vi inte det. Det kan vi vara ganska eniga om, och i det ganska dåliga läget har man att välja mellan en privatperson som exploaterar eller en stiftelse som vi kan bestämma hur den ska fungera och hur marken ska hanteras. Det tycker vi är mycket bättre, i det valet.

Anförande nr 152

Björn Ljung (fp): Fru ordförande! Jag tänker spara det mesta av det jag ska säga i det här ärendet tills vi ska ha nästa debatt. Vi brukar ha en tendens till favoriter i repris i den här salen och ta debatten flera gånger, för vi tycker ju att det är ganska kul, det här. I alla fall tycker jag det, och särskilt när det är Stellan Hamrin, för du

brukar kunna förena väldigt goda argument med, som jag brukar säga, vetenskapliga grundfakta.

Men i det här fallet finns det ingen vetenskap, och i det här fallet är det väl snarast så att du i din roll som naturvetare tänkt bort hur en stiftelse egentligen fungerar, nämligen att det är det mest odemokratiska man kan tänka sig. I svenska stiftelser bestämmer man en gång för alla att så här ska det vara i evighet amen. Stiftelser är nästan omöjliga att ändra när man en gång har stiftat dem, för de är till för exakt just det. De ska vara för evigt, och de ska vara på ett visst sätt för evigt.

Därför är det otroligt odemokratiskt att lägga saker och ting i stiftelser, såvida man inte vill att detta ska vara för evigt på ett visst sätt, nämligen att man inte ska bygga i Salems kommun. Man ska inte exploatera för hamnen i Norvik och så vidare. I så fall ska man ha en stiftelse. Men det tror jag inte att du menar.

Anförande nr 153

S t e l l a n H a m r i n (v): Nej, jag tror inte ens att jag har sagt det.

Det vi vill är att behålla marken i stadens ägo så att vi kan sitta här och debattera om hur vi ska göra med den. Det har jag sagt minst två gånger nu. Men det är det ni inte vill. Då har vi inget val, och då tycker vi faktiskt att det är mer demokratiskt med en stiftelse vars regler vi instiftar än att sälja till en privatperson som kommer att exploatera marken och göra den oåtkomlig. Men där tycker vi säkert olika.

Anförande nr 154

B e n g t S a n d b e r g (s): Vilken fråga från Kristina Alvendal – om vi tycker att det vore mer demokratiskt att sänka beloppet. Det är självklart att det är! Sätter vi beloppet till o kronor får vi självklart ännu större inflytande och en öppenhet i den här salen så att det blir debatt. Att försöka dölja är väl inget demokratiskt arbetssätt, i alla fall inte enligt vår uppfattning.

Det är ett evigt tjtande om denna stiftelse som vi ju aldrig genomförde, men det var faktiskt en idé för att rädda det vi kunde rädda av det gemensamt ägda. Det var den ambitionen vi hade, som ett resultat av den fundamentalism ni redan då gjorde politik av, det vill säga att allt skulle säljas. Det ställer vi inte upp på, för vi tror på ett gemensamt ägande och blandade ägandeformer, och inte bara en form, den förhärskade kapitalismen som ska vara halleluja i allting.

Anförande nr 155

B j ö r n L j u n g (fp): Jag lovar att jag ska skärpa mig efter det här, men det här med stiftelser... Bengt Sandberg är inte lika rolig att debattera med, du får ursäkta, Bengt. Det är kul, för du är en demagog, och det är retorik och så där, men du har så många sakfel att det blir trist på det sättet.

Det du egentligen står och säger i talarstolen är att om man fattar beslut om en stiftelse när man har en viss majoritet så talar man om hur den stiftelsen ska se ut. Då är det alltså de som inte är i majoritet vid det tillfället som absolut inte har något som

helst inflytande över någon del av stiftelsen, i evighet amen. Det är väl den sämsta formen av demokrati som man kan tänka sig.

Anförande nr 156

B e n g t S a n d b e r g (s): Vi för inte någon debatt om och ställer inga krav på några stiftelser. Det är ni som tar upp den debatten.

Anförande nr 157

B j ö r n L j u n g (fp): Vi får väl snart vädja till våra duktiga stenografer om att tala om vad som har sagts tidigare i debatten, för jag lär väl inte ha drömt det här om att ni har vurmat för en stiftelse i dag igen och försvarat hur ni tänkte göra för att rädda de här markinnehaven och husen från inflytande, både från oss och från er själva i all evighet amen. Det är ju precis det en sådan här stiftelse handlar om och ingenting annat.

Anförande nr 158

B e n g t S a n d b e r g (s): Jag begär replik och vill bara tala om att i det fall, Björn, som du har fel i den här frågan vill jag gärna att du kommer upp och ber om ursäkt nästa gång. Det var faktiskt Kristina Alvendal som tog upp det här med att vi inte var bättre utan odemokratiska klåpare, vi också, som till och med föreslog stiftelser. Vi har aldrig någon gång under den här kvällen föreslagit någon stiftelseform, så det får du ta tillbaka. Du hade fel igen.

Anförande nr 159

B j ö r n L j u n g (fp): Bengt Sandberg med flera! Ni får gärna säga mycket till mig och kalla mig för både det ena och det andra, men är det någonting som jag brukar hålla mig för god för så är det att fara med osanning från den här talarstolen. Det hör liksom inte hemma här.

Stiftelser har ni argumenterat för själva. Ni har stått och pratat om hur bra det hade varit om den här stiftelsen kommit till stånd, men det var ju bara en idé – haha. Det stod du själv och sade. Stellan Hamrin har också pratat om den här stiftelsen och om hur bra den hade varit.

Jag har inte påstått att det var ni som tog upp det i debatten, men att ni har vurmat för stiftelser, och vurma är ett gammalt uttryck som är ganska kul att använda ibland, det är när man tycker att något är bra och man talar gärna väl om det. Det var det uttrycket jag använde. Ni har vurmat för stiftelser. Så är det.

Anförande nr 160

S t e l l a n H a m r i n (v): Jag har försökt förklara den principiella skillnaden mellan stiftelser och privat utförsäljning, och jag tror att alla utom Björn Ljung har uppfattat vad jag menade.

Anförande nr 161

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande, ledamöter och eventuella åhörare! Jag lovade för tre fyra inlägg sedan att nu skulle vi inte prata så mycket mer om det här, men jag måste ändå säga att när Stellan Hamrin tar upp så låga argument tycker jag att vi lika gärna kan spara dessa debatter till utanför i kafferummet. Det är kul att debattera, men vi kan ju göra det på ett sätt som är snyggt mot varandra åtminstone. Vi kör väl igång en ny debatt nästa gång det här ärendet dyker upp.

*§ 22 Försäljning av fastigheten Klassföreståndaren I, Norrmalm, till Remulus Palantinen AB.
Hemställan från exploateringsnämnden (utl. 2009:119)*

Anförande nr 162

J a n T i g e r s t r ö m (m): Ordförande, fullmäktige! Då är vi inne i ett sådant här 90-miljonersärende. Det gäller försäljning av en fastighet där värdet överstiger den summan. Staden säljer alltså mark till en tomträttsinnehavare. Det rör en centralt belägen fastighet som är bebyggd med kontor och butiker. Ärendet är väl berett och tillstyrks av såväl exploateringsnämnden som stadsledningskontoret. Affären är till fördel både för staden och sökanden, och vi yrkar således på kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 163

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag hoppas att den här debatten inte spårar ur som den förra, för jag vill faktiskt debattera den här försäljningen.

Det här är en av många i raden av försäljningar som exploateringsnämnden fattar beslut om, men det är en av de få som kommer upp till debatt i fullmäktige, just på grund av delegationsgränsen. Det som är mitt problem är att samtliga försäljningsärenden som behandlas i exploateringsnämnden saknar analys och strategi. Vi säljer bara för att den som innehar tomträtten vill köpa.

För mig blir det oerhört fel. Jag kan ha respekt för nämndens försäljningsbeting. Det är på 500 miljoner. Vän av ordning kan räkna ut att det här ärendet innebär nästan halva försäljningsbetinget som nämnden har för 2009. I tertialrapport 1 säger exploateringskontoret att de kommer att nå försäljningsbetinget. I tertialrapport 2 är det nästan fördubblat. Vi kommer att sälja för 900 miljoner i stället för 500 miljoner.

Jag och mina partikamrater vet att vi ibland måste sälja mark för att få ihop byggprojekten. Men den här försäljningstaktiken som man nu har från majoriteten i nämnden har jag väldigt svårt att acceptera. Jag får över huvud taget aldrig någon förklaring i ett ärende vad detta betyder för staden, hur det påverkar staden, utan ni bara säljer för att någon vill köpa. Det kan vara en privatperson, det kan vara en organisation eller ett företag.

Därmed vill jag yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen och faktiskt avslå det här och alla andra ärenden i fortsättningen tills vi får en strategisk analys av stadens markinnehav!

Anförande nr 164

J a n T i g e r s t r ö m (m): Mirja, det är inte riktigt så att det här inte är genomtänkt och välbetänkt. Det är inte heller så att varje tomträttsinnehavare bara behöver ringa upp och be att få köpa sin fastighet. Så är det inte, utan har man tagit del av det här ärendet är det helt klart att vi har beaktat stadens strategiska markinnehav. Enligt

rådande försäljningspolicy sker den här försäljningen utifrån markens ekonomiska utvecklingsmöjligheter samt eventuella speciella skäl.

Den här fastigheten, har man bedömt, är nyligen bebyggd. Den är bebyggd i enlighet med plan, och det finns alltså inget ytterligare exploateringsutrymme. Då menar vi att den är möjlig att sälja.

Det finns alltså ytterligare ett värde i detta, och det är att tillmötesgå de aktörer som vill agera i denna stad och alltså få ett positivt näringsklimat. I det här fallet är det en näringsfastighet med kontor och butiker.

Anförande nr 165

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktiga och Jan! Det är fortfarande så att det som Jan säger inte beskrivs i de ärenden vi får till exploateringsnämnden. Det enda som förändras i ärende efter ärende är ärendenumret och rubriken och vad det kostar, annars är det ärenden enligt mall.

Det roliga är också när man läser tertialrapport 2, vilket jag har gjort nu i dagarna, är att vi använder inhyrd personal på exploateringskontoret vilket har ökat kostnaden bara för att vi ska kunna sälja så snabbt som möjligt. Detta står att läsa i tjänsteutlåtandet tertial 2.

Anförande nr 166

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Trygghet, rådighet och långsiktighet i fastighetsinnehavet – så står det i det här ärendet, och det tycker vi är en jättebra princip för staden. Men tyvärr står det inte att detta ska gälla staden i det här ärendet, utan det är ett argument *för* en försäljning från finansborgarrådet. Då handlar det förstås om den privata fastighetsägaren. Det är han som ska få trygghet, rådighet och långsiktighet och inte staden. Det avgörande skälet som anges till varför han ska få det är att han har anmält intresse av det här.

Vi vill förstås avslå det här förslaget. Det ger nämligen bara ett kortsiktigt klirr i kassan. Långsiktigt blir det en förlust för staden, både av intäkter och av inflytande.

Vad som också är anmärkningsvärt i det här ärendet är att man har måst ändra i exploateringsnämndens begränsningsregel för att genomföra försäljningen. Det är en förutsättning. Då är det väldigt uppenbart att högermajoriteten här gör vad som helst för att bli av med vår gemensamma egendom. Det är inte så förvånande, men vi tycker att det är för bedrövligt.

Vi yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 167

J a n T i g e r s t r ö m (m): Förvisso är det så att tomträttsinnehavaren har gjort en framställan, men det förtar inte synsättet i det här fallet. För vår del är det viktigt att tillmötesgå sådana saker som långsiktighet och rådighet, och som jag sade nyss, att verka för ett positivt näringslivsklimat i vår stad. Det har stora värden det också.

Vi har alltså gjort denna bedömning. Förvisso har vi fundamentala skillnader i synen på det här med äganderätt. I det här fallet är det en tomt som vi har värderat och bedömt kan säljas till en näringsidkare. Det är helt enkelt svaret på frågan.

Anförande nr 168

A n n M a r i E n g e l (v): Jag har fortfarande inte förstått varför det är viktigt med långsiktighet och rådighet för en privat fastighetsägare när det inte är viktigt för staden. Det är ju staden som äger det här i dag, och om man gick på den principen skulle självklart staden fortsatt vara ägare så att man skulle ha långsiktighet och rådighet. Skälet till att man inte ser det så är bara att det finns någon som har bett om att få köpa det här. Bevare oss för den politiken!

Anförande nr 169

E i e H e r l i t z (mp): Fru ordförande, fullmäktige! Vi vill också avslå den här försäljningen. Vad det handlar om är att det här är en fastighet som innehåller mycket kontor och handel och andra verksamheter, och det är mycket bättre om den ägs av det allmänna. Då får vi rådighet att i framtiden kunna styra hur vi vill utveckla den här typen av fastighet. Den ligger också mycket nära Västra City, så det är viktigt för oss i kommunen att kunna ha kontroll på skeendena i närheten av city. Det är ett viktigt område inför framtiden.

Jag yrkar avslag, alltså.

Anförande nr 170

B e r i t K r u s e (s): Fru ordförande, fullmäktige! Det här är första gången jag är uppe i en debatt om exploateringsärenden. Jag är ny i nämnden och vill börja med att instämma i vad Mirja sade. Det var väldigt tydligt, tycker jag.

Jag blir alltså förvånad när jag ser att det finns ett löpande-band-system, där samma text är identisk med bara lite förändringar i namn, summor och så vidare, och så kör man. Då kommer min tanke också upp, som i tidigare inlägg: Vad är egentligen er målsättning med markägandet? Ska varenda liten plätt säljas ut och ägas av företag och privatpersoner? Man får det intrycket. När man läser ärendena får man liksom inte bilden av något som är genomtänkt, precis som Mirja sade tidigare, utan vi kräver här att man gör om policyn för markanvisningar så att det blir tydligt och klart. Den frågan har varit uppe på markanvisningsnämnden, och man säger att man följer den policy som är beslutad – ja. Men den är dålig. Vi vill ändra den. Det här är inte bra, och man ser att det går med en rasande fart, precis som vid andra försäljningar här i staden.

Anförande nr 171

J a n T i g e r s t r ö m (m): Jag kan bara konstatera att nej, alla markplättar ska inte säljas ut, utan vi gör den här utvärderingen som vi precis har talat om. Jag ställer en motfråga: Vad är det för skillnad mot de framtida fastighetsaffärer som Socialdemokraterna själva skriver att vi inte kan möjliggöra för om vi förlorar rådigheten över marken genom att sälja den nu?

Anförande nr 172

B e r i t K r u s e (s): Problemet som vi ser det är att vi säljer faktiskt på löpande band, och jag kan se att det saknas långsiktighet. Det saknas en helhetsbild. Vad vill ni egentligen med Stockholms framtida utveckling? Det är det det handlar om. Vi måste stanna upp och faktiskt ta en debatt om detta. Vad vill vi egentligen? Ska vi ha ett enskilt ägande rakt över, eller ska vi ha möjlighet att vara med och bestämma om hur vi stockholmare ska ha det? Det är vad det handlar om för oss.

*§ 23 Införande av gemensam växelfunktion för stadens nämnder och bolag
(utl. 2009:120)*

Anförande nr 173

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Dagens ärende rör telefonväxeln och ingen annan växlings- eller växelfunktion. Det är bara att konstatera att den som söker staden i dag har ett väldigt stort antal telefonnummer att minnas. Jag satt själv nyss och försökte för mig själv räkna upp de nummer jag känner till som går till Stockholms stad. Jag tror jag landade någonstans kring 23, och jag vet att det finns betydligt fler.

Jag tror att dagens ärende med det som det i huvudsak handlar om, det vill säga att öka tillgängligheten med hjälp av ett gemensamt telefonnummer, kommer att uppfattas mycket bra av stockholmarna. Det blir enklare att nå staden. Det blir enklare att kopplas till rätt ställe på en gång. Jag är säker på att medborgarna, med kombinationen av kontaktcenterfunktioner och den typ av medborgarsupport som beskrivs i ärendet att med den här funktionen, får en god tillgång till sin stad. Vi tar ett steg för en ytterligare tillgänglighet, och det är möjligen vårt viktigaste uppdrag.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till det här ärendet och ser fram emot att höra de argument *mot* en ökad tillgänglighet som vi nu ska få från oppositionen.

Anförande nr 174

M a t s L i n d q v i s t (mp): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Vi tycker generellt att det är en bra idé att försöka göra någonting åt stadens telefonsystem och svårigheterna för medborgarna att nå in fram till stadens olika funktioner. Det har tyvärr blivit allt svårare och mer komplicerat de senaste åren beroende på olika omständigheter.

Stadens olika växeltelefonister anser vi är en enorm tillgång för staden, och det krävs stor erfarenhet och stora insikter i hur staden fungerar för att kunna vara en bra växeltelefonist. Därför tror jag att alla sätt att omorganisera det här och försöka göra det bättre är bra.

Det vi inte är med på är att sälja ut och lägga ut det här utanför staden någonstans så att det kanske hamnar i Arjeplog eller i Lettland. Det vet man inte på förhand. Det kan bli som när man ringer till Fortums växel och får prata med en massa glada människor som är jättetrevliga och egentligen inte kan något om någonting. Den delen stöder vi alltså inte.

Därför yrkar jag på Miljöpartiets förslag i kommunstyrelsen.

Anförande nr 175

M o n i k a L i n d h (s): Fru ordförande och ledamöter! Det är till att vara förutseende och tro att man vet vad den här debatten kommer att handla om. Men så är det inte, Joakim. Man ska aldrig vara för säker.

För det första har du fel när du står i talarstolen och säger att nu inför vi ett gemensamt telefonnummer. Så är det ju inte. Stadsledningskontoret säger i ärendet att det för att kunna erbjuda god service är nödvändigt att ha flera ingångar till staden, alltså flera telefonnummer, i första hand under en övergångsperiod. Det är alltså inte så att det i och med att vi fattar det här beslutet blir ett enda telefonnummer. Det tycker jag du ska vara tydlig med.

För det andra är det här ärendet osedvanligt illa förberett. Det finns många tunga centrala nämnder som pekar på det, men jag ska bara läsa det som idrottsnämnden säger: Det finns mycket obesvarade saker i det här ärendet. Till exempel har inte stadsledningskontoret räknat ut eller talat om vad man kan förväntas få för nytta av att införa detta och lägga ut det på entreprenad, jämfört med hur man har det i dag. Det framgår inte alls om det har gjorts någon beräkning av detta, och det man vet är att nämnderna kommer att få ökade kostnader eftersom man också ska utse telesamordnare och dessutom effektivisera och utveckla teleanvändningen på varje nämnd och bolag.

Ärendet är alltså rätt illa berett, och i och med att man gör detta med avrop på befintliga avtal kastar man ut växeltelefonisterna som vi har och som är en kvalitets-säkring. Därför blir det lite märkligt när Joakim Larsson under Våra synpunkter säger så här: Staden måste ha en människa som svarar på andra sidan när man ringer.

Samtidigt säger han att våra egna växeltelefonister inte ska vara dessa människor, för de försvinner i det här systemet som han vill ha. Jag tycker att det är riktigt skamligt.

Anförande nr 176

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag vill börja med att tala om varför vi skriver att det är viktigt att en människa svarar på andra sidan. Just när man diskuterar gemensamma växellösningar blir det ofta en talsvarsfunktion som kommer upp som första tanke. Vi har velat betona, och det har vi gjort också i servicenämnden, att den som ringer Stockholms stad ska ha en möjlighet att nå en person på andra sidan och inte hänvisas till talsvarstjänster med knapptryckningar. Men det är mer en funktion som vi vill poängtera i våra synpunkter, att det är viktigt att en människa finns på andra sidan.

Låt mig ändå säga att självklart är det så att under en övergångsperiod måste människor som har inarbetade och inlärd nummer få använda sig av dessa. Det är en självklarhet, men målet är ett gemensamt telefonnummer.

Anförande nr 177

M o n i k a L i n d h (s): Det är fantastiskt att ni vill behålla eller utveckla den mänskliga röstens funktion. Nu finns de här mänskliga rösterna redan i Stockholm, och det är stadens anställda växeltelefonister som gör ett fantastiskt jobb och är de som i dag bär ett jättestort serviceansvar och som man mycket väl skulle kunna använda sig av även i fortsättningen. Men ni väljer att använda er av en metod i det här avtalet med avrop på befintliga avtal som gör att de här människorna inte kommer att kunna följa med till eventuella nya arbetsgivare.

När du lyfter upp servicenämnden vill jag dessutom bara påminna om hur väldigt kritisk servicenämnden är till det här förslaget. Läs på sidan 224!

Anförande nr 178

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja haka på där Monika slutar, och jag skulle faktiskt vilja be att Joakim kom upp och förklarade varför man gör genomför just den här konkurrensutsättningen, denna verkligt ogenomtänkta privatisering, på ett sätt så att stadens personal inte följer med – stadens personal som de olika förvaltningarna i nästan vartenda remissvar höjer till skyarna och talar om vad bra de är och vad viktiga de är för just den service till stockholmarna som detta ärende ju syftar till att förbättra. Där tycker jag att du är mycket motsägelsefull, Joakim.

Förutom det som jag tycker är otroligt skandalöst, att göra sig av med kompetent och erfaren personal i staden, skulle jag också vilja ha en kommentar till varför vi inte har fått en ordentlig kostnadsanalys. Det är ju ingenting i det här ärendet som säger att kvaliteten ska bli bättre eller att kostnaderna ska minska. Jag har i alla fall inte sett någon sådan analys. Jag vet inte om någon annan har gjort det. Flera förvaltningar påpekar ju i sina remissvar risken för dubbelarbete och byråkrati. De lokala stadsdelsförvaltningarna, till exempel Bromma, säger att nu finns det en jättestor risk att andra kommer att få göra det telefonisterna nu gör vid sidan av sitt vanliga jobb. Det kommer att öka arbetsbelastningen för de människor som arbetar där.

Jag tycker att det här är ett ganska hafsigt och ogenomtänkt privatiseringsförslag som bara har ett ideologiskt syfte: att privatisera så mycket som möjligt. Det finns ingenting genomtänkt. Därför vill vi förstås avslå förslaget och behålla stadens växlar och utveckla dem på personalens villkor.

Anförande nr 179

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det är ändå så att vi måste utgå från stockholmarnas bästa, och de som söker staden kommer att få ett enklare sätt att nå den de söker genom denna funktion.

Sedan stämmer det mycket väl att vi har fantastiska växeltelefonister i många delar av staden. Vi har också fantastiskt många telefonnummer, så jag tror att vi är inne på rätt spår. Det är en omförhandling av redan befintliga avtal som vi nu går in med som gör att det blir den lösning som beskrivs i ärendet. Enligt denna omförhandling innebär det i praktiken att vi sänker kostnaden med ungefär 1 krona per samtal.

På det sätt som ärendet är beskrivet kommer man att använda mer av möjligheten som finns i kontaktcenter och få den funktion som kontaktcentret har varit tänkt att ha från början, nämligen att den som behöver extra hjälp ska kunna få ett personligt bemötande av en person som är utbildad att bara sköta den typen av kontakter. Det tycker jag är jättebra för stockholmarna.

Anförande nr 180

Borgarrådet L i v h (v): Du säger att kostnaderna per telefonsamtal minskar, men i remissvar efter remissvar pratar ju förvaltningarna om att andra kostnader kommer att öka, och den analysen finns ju faktiskt inte.

Du svarade inte på min fråga om varför ni inte har gjort en sådan konstruktion att vår kompetenta personal kan följa med. Vi kommer att få en stor övertalighet av kompetent personal som alla förvaltningar i princip höjer till skyarna och säger att de i dag gör ett utomordentligt jobb. Är det den personalen vi ska göra oss av med i Stockholms stad, Joakim?

Anförande nr 181

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Det här ärendet har vi haft i äldrenämnden, och vi, det vill säga s, v och mp reserverade oss och ansåg att stadens telefonväxlar bör ligga kvar i kommunal regi.

Förslaget i remissen utgår från att en gemensam växel på entreprenad ska sänka kostnaderna och ge bättre telefoni, men begränsning och underlag saknas som styrker de här antagandena, vilket tidigare har sagts här. Vi ansåg i äldrenämnden att bristande information leder till osäkerhet om framtiden för stadens växeltelefonister vars erfarenhet och kompetens inte heller tagits tillvara i utvecklingsarbetet.

I remissen föreslås att en gemensam växel ska omfatta alla nämnder och bolag och att växeln läggs ut på entreprenad genom avrop på stadens befintliga avtal för telefoni. Entreprenören tar då inte över befintlig personal, vilket leder till att växeln förlorar den kompetens som finns i dag. Dessutom riskerar personalen att bli övertalig.

Utöver gemensam växel föreslås en stadsgemensam synpunkts- och klagomålshantering hos servicenämnden. En annan fråga är hur offentlighetsprincipen påverkas. Det måste också noggrant utredas, och ett utarbetat förslag måste remitteras till nämnden innan beslut tas.

Vidare föreslår servicenämnden också att ansvaret för gemensamma medborgarsupporter för alla e-tjänster på stadens webbplats vilket vi ställer oss tveksamma till. Frågan är om förvaltningen kan ge stöd och support till alla e-tjänster, eftersom många tjänster kräver ingående kunskaper för att ge bättre service och information.

Vi motsätter oss inte samordnade växelfunktioner mellan olika förvaltningar och bolag i staden. Däremot motsätter vi oss att lägga ut den gemensamma växelfunktionen på entreprenad.

Det här ärendet innehåller också sju blad med namnunderskrifter, sidan 271–282 från handläggare i Södermalms stadsdelsförvaltning angående att man vill lägga ut Stockholms stads växlar på entreprenad utanför Stockholms stad. I tre av de sju bladen är två meningar understruckna, nämligen: Det tar längre tid för telefonisten i Avesta att förstå vem de ska koppla samtalen till, vilket vi redan har erfarenhet av. Det blir felkopplingar som leder till ökad irritation hos dem vi arbetar för att hjälpa.

Det finns också en skrivelse på sidan 272 i detta ärende från SKTF:s sektion 12 där de är kritiska på vissa punkter.

Anförande nr 182

K a r i n H a n q v i s t (s): Fru ordförande! Jag skulle vilja inleda med att säga några ord om Bromma, och jag vill göra det för att vi var lite av pionjärer när vi för fem sex år sedan inrättade vårt kontaktcenter.

Vi fick projektpengar för det här, och det var spännande att följa hur det skulle utvecklas. Det blev, visade det sig, väldigt bra. Vi fick nästan tillbaka lite grann av det vi hade under medborgarkontorens tid som vi lade ned under förrförra mandatperioden, med så kallade generalister, alltså personal som på telefon snabbt kunde ge svar på olika frågor som människor ringde om. Detta gjorde också att vi fick en väldigt hög svarsfrekvens, vilket man kan vara mycket tveksam om vi fortsättningsvis har. 98 procent av samtalen kunde besvaras. Dessutom underlättade det här för våra tjänstemän inom de olika avdelningarna, eftersom man kunde ge svar på frågor direkt i telefonen. Vi hade också en väl fungerande barnomsorgsskö som nu har havererat totalt. Att man nu går in centralt på nätet och bokar plats har inte fungerat sedan det togs bort.

Det kan inte heller förbises att lokalkännedom är väldigt viktig i sådana här sammanhang. Man får både lokal- och personkännedom när man sitter lokalt i en växel och svarar på frågor. Det kommer säkert att försvinna, för vem vet hur människor kan svara som är utlokaliserade. Det är klart att också vi är för en effektivisering, Joakim Larsson, och för att man enklare ska ta sig fram, men blir det så med det här förslaget? Det är vi naturligtvis oerhört tveksamma och kritiska till. Man kan bara se som ett avskräckande exempel vad som hände när färdtjänsten hade sin telefonväxel i Moldavien. Vad fick det för konsekvenser för medborgarna? Och vem vet var vår växel hamnar? Hur vet man i Avesta och Arjeplog var olika tekniska funktioner finns här i Stockholm? Det är mycket tveksamt att det här blir bättre.

Som många andra har påpekat är det som vanligt lite väl snabbt genomfört och lite väl dåliga konsekvensanalyser av vad det här innebär. Så har vi inte minst övertaligheten. Här är människor som inte har en jättemarknad att söka nya jobb på, och övertaligheten kostar pengar om man ska köpa ut folk. Det tycker jag är dåligt använda skattepengar när man pratar om arbete i stället för bidrag!

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 183

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Det finns en risk för att ett antal boende i Avesta snart kommer att höra av sig och undra varför de jämförs på detta sätt. Låt mig säga att det inte är första gången som man använder sig av en gemensam växelfunktion. Det är inte första gången som Tietoenator eller någon annan har den här typen av uppdrag.

Jag kan däremot konstatera att det finns väldigt många telefonnummer i dag som man skulle kunna undanröja med det här systemet. När jag hör dig argumentera låter

det som om du inte är emot att lösa det problemet. Den princip som man har i Stockholms stad i det här förslaget, där vi också låter människor som behöver ytterligare information kopplas till kontaktcenter, är den modell som ni använde i Bromma. Det är någonting bra. Då ökar servicen till stockholmarna, och det måste väl ändå stå i första rummet i stället för att diskutera den teknikaliteten vem det är som driver detta.

Anförande nr 184

Karin Hanqvist (s): Jag berättade om detta kontaktcenter enbart av den anledningen att det var lokalt. Det var det enda kontaktcenter som fanns i staden för fem sex år sedan. Nu är det centraliserat, och servicen har blivit sämre. Det är konstaterat att det har blivit så.

Jag har naturligtvis ingen annan uppfattning när det gäller att effektivisera. Det är bra med så få telefonnummer som möjligt. Jag tycker själv att de allra flesta känner till 508 29 000. Sedan begär man i växeln att få komma dit man vill, och man hamnar rätt. För att effektivisera måste man väl inte nödvändigtvis lägga ut detta på entreprenad. Det kan vi väl göra inom våra egna verksamheter för att få det bättre och fortfarande kunna styra över det själva?

Anförande nr 185

Berit Kruse (s): Fullmäktige! Vi hade faktiskt kontaktcenter i Hässelby-Vällingby också, Karin. Det var Hässelby-Vällingby och Bromma som prövade det. Det visade sig vara ypperligt, men det fordras också lite tid att lära sig de olika områdena och hela tiden hålla sig ajour med de olika verksamheterna.

Det är inte så, Joakim Larsson, att vi pratar annorlunda än vad du gör i det här ärendet på grund av att vi vill försämra servicen. Vi är för tillgänglighet och service för medborgarna. Det är därför vi värnar detta. Jag förstår inte din cyniska inledning, måste jag säga.

Jag ska fatta mig kort. Jag har inte så mycket att säga efter dem som har varit uppe i talarstolen, men jag ser några frågetecken. Jag tycker, som många har sagt, att det inte är riktigt genomtänkt. Ekonomin verkar inte riktigt stadig och realistisk. Det känns som om det är en ytterligare centralisering och privatisering i första hand. En fråga som dyker upp i mitt huvud är: Hur ska den här centrala växelpersonalen som sitter på detta enda nummer skaffa sig kunskap och vidmakthålla kunskap om alla de verksamheter som staden har. Det handlar om allt från stadsdelarnas mångfaldsverksamheter till nämnder, styrelser och bolag. Frågetecknen är många.

Jag kan också ge exempel på en episod. Jag sökte ett telefonnummer för att komma i kontakt med apoteket i Hässelby gård. Efter många om och men hamnade jag i Uppsala där de hade en sådan här funktion. Jag sade att jag ville komma i kontakt med apoteket i Hässelby gård. Var ligger det någonstans? Den kunskapen fanns inte. Jag är lite rädd för vad vi utsätter våra medborgare för. De söker oss av olika skäl, och del är ganska utsatta människor som behöver komma till tals med någon.

En sista punkt som jag vill nämna handlar om när man anmäler att man är missnöjd. Hur ska man komma fram med den synpunkten till respektive förvaltning? Hur lång tid kan det ta innan det åtgärdas? Har man känslan för den och så vidare? Det är sådant som dyker upp i mitt huvud när jag läser det här ärendet.

Anförande nr 186

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Nu tycker jag att ni ska bestämma er, Berit Kruse. Är ni för att man har en gemensam växelfunktion eller ej? När utredningen var klar, för övrigt före valet, konstaterades det att det fanns väldigt fördelar med att ha en gemensam växelfunktion och ett gemensamt telefonnummer. Sedan argumenterar du emot det på olika sätt. Nu får du bestämma dig. Är du för det eller är du emot det? Om du nu är för det, är du bara emot att det är en entreprenör som ska göra det. Då är du emot att någon annan ska få uppgiften att sköta detta. Jag tycker inte att det är ett bra argument.

De entreprenörer som på olika sätt har skött den här typen av verksamheter, den här typen av växlar, kan också göra det. De har goda erfarenheter av det. Det finns möjligen inte riktigt så många företag som har så stor personalstyrka som Stockholm, men de kommer att få all den hänvisning, den databas och så vidare som man använder sig av i sådana här sammanhang. Det är på det sättet man arbetar. Det kommer att fungera även nu, Berit Kruse.

Anförande nr 187

B e r i t K r u s e (s): Då, borgarrådet Larsson, säger jag så här: Jag är inte för det här ärendet som det ligger nu. Det finns en hel del som man måste prata om och fundera mer på. Jag tycker i princip att det är bra att man ser över organisationer och att man hittar en effektivitet som är bra. Det ställer jag mig utan vidare bakom, men det finns en del frågetecken. Vi opponerar inte bara för att opponera, utan vi tycker att det är en allvarlig och viktig fråga som rör oss stockholmare.

Anförande nr 188

B a r r y A n d e r s s o n (s): Fru ordförande! Jag har egentligen bara en fråga till Joakim om vi nu är så obegåvade att vi inte förstår detta. Du har gått ut till remissinstanserna. Du har bland annat frågat de två bolag där du är ordförande, Svenska Bostäder och Familjebostäder. De är oerhört oroliga för detta. De vill inte ha detta. De tycker att servicen blir försämrad. De flesta remissinstanser är oroliga för detta. Kan man då inte tänka sig att det ligger något i det? De är tydligen klokare än vad vi är. De är ändå oroliga för att detta inte blir så bra som du tror.

Jag tror också att du underskattar människorna där ute om du tror att vi inte är kapabla att ta kontakt med staden. Jag tror att staden och de olika bolagen får tusentals samtal varje dag. Jag tror inte att folk har några problem med detta. Det finns bra kataloger och en bra information från staden på det viset. Jag tror inte att man ska underskatta medborgarna. Det borde finnas lite reson i resonemanget. Oron från vår sida är befogad, framför allt när man också ska lägga ut det på entreprenad.

Anförande nr 189

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Detta var i alla fall ett tydligt klargörande från Barry Andersson. Ni är inte för att vi har en gemensam växelfunktion. Ni är inte för att vi har ett gemensamt telefonnummer. Ni anser inte att det behövs.

Jag tror att du har fel, Barry Andersson. Jag tror att det kommer att visa sig att det blir lättare för medborgarna med det här systemet. Det kommer att infasas under en period. Det kommer att innebära att stockholmarna har lättare att komma i kontakt med allt det som ligger inom Stockholms stad. Det innebär att även våra bostadsbolag och de fackförvaltningar som har hyst oro i frågan kommer att infattas i ett och samma telefonnummer. Jag tror att det är viktigt i första hand utifrån medborgarens synvinkel. Sedan kan man naturligtvis av ideologiska skäl tycka att det ska drivas på det ena eller andra sättet.

Anförande nr 190

B a r r y A n d e r s s o n (s): Jag tror inte att direktörerna och ledningen på Svenska Bostäder och Familjebostäder är organiserade socialdemokrater, vänsterpartister eller miljöpartister. De är oroadе för sin verksamhet och den fina service som man har i dag. De oroadе för att man inte vet hur man kommer till Familjebostäder och Svenska Bostäder. De har ingen ideologisk synpunkt på detta.

Jag ställde en fråga till dig som du aldrig svarade på. Förstår du inte att vi är oroliga för detta när de är så oroliga? Nästan alla remissinstanser har tyngdpunkten i detta. Då är det väl inte så konstigt, Joakim, att du får den här debatten om oron.

Jag kan säga direkt att oavsett vilket system man har tycker jag inte att man ska lägga det utanför kommunen. Det har du rätt i, men jag tycker att du borde ta den andra oron på allvar också.

Anförande nr 191

Borgarrådet L i v h (v): Låt mig fortsätta där Barry slutade. Om man läser remissvaren, Joakim, kan man se att nästan alla förvaltningar är oroliga för att det ska bli dyrare, det vill säga att man ska få de här dubbelkostnaderna. Man frågar hela tiden hur de här kostnaderna ska täckas. De säger att det inte är ordentligt utrett, och det håller jag faktiskt med om.

Exploateringskontoret använder sig till exempel av Tekniska nämndhuset. De är väldigt nöjda med det. Då kan man undra varför stadens förvaltningar inte själva kan få utveckla det samarbete som man anser att man behöver, vilket man har gjort i Tekniska nämndhuset.

En annan sak som är väldigt tydliga i alla de här remissvaren är att alla säger att behovet av växeltefonister som kan staden och kommunen är grundläggande. Det sägs genomgående i alla remissvar. Därför vill jag återigen ställa en fråga till dig som du inte har svarat på: Varför har ni inte gjort en sådan konstruktion att vår kompetenta personal följer med? Det är ju det som alla remissinstanser efterfrågar.

Anförande nr 192

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Låt mig klargöra en sak för Barry Andersson i första hand. Ideologin står du, jag och andra i den här salen för, Barry. Vi är alla fullständigt medvetna om att man blir oroliga ute i verksamheter när det ska ske en omorganisation. Det sker en förändring. Jag menar att man måste kunna läsa de remissvar och synpunkter som kommer från alla förvaltningar och bolag och fundera på vad det är som är syftet med det förslag som kommer. Om du funderar på det ser du att själva syftet handlar om att sätta medborgaren i fokus. Medborgaren ska lätt kunna komma fram till den man söker. Man ska få den information man behöver för att lotsas rätt i denna stora stad med 45 000 anställda. Jag tycker att det är viktigt att vi har ett sätt att nå medborgarna, och jag tycker att det är viktigt att medborgarna har ett sätt att nå oss, som är enkelt. Det är det som ligger i förgrunden.

Att det sedan finns olika uppfattningar om detta ska ligga på entreprenad eller ej tycker jag att debatten har klarlagt tillräckligt. Jag tror att det här kommer att bli en utmärkt funktion när vi på sikt har fått ett telefonnummer som medborgarna kommer att ha mycket stor nytta av.

Vi har här i fullmäktige diskuterat de 35 personer som i dag gör ett fantastiskt arbete inom Stockholms stad. Jag vet vad en växeltefonist arbetar med. Det handlar inte bara om att svara i telefon. Det finns en rad olika uppgifter som den personen utför. Varje fackförvaltning och varje nämnd som i dag har en gemensam växel, de som inte redan har ett avtal av det slag som vi i dag diskuterar, kommer att diskutera individuellt med alla de personer som blir berörda.

Vi måste till syvende och sist sätta medborgarna i första rummet, och det tänker jag göra så länge jag sitter i den här salen.

Anförande nr 193

B a r r y A n d e r s s o n (s): Jag tror att alla i den här salen har medborgarna i fokus. Det råder ingen tvekan om den saken. Men jag tror att du har fel om du tror att ni löser hela den här problematiken genom ett enda nummer. Jag vet att i de bolag och förvaltningar där jag har varit verksam lägger man otroligt stort fokus på just växeltefonisterna och receptionen som folk kommer i kontakt med först. Det har man jobbat med på vartenda bolag och på varenda förvaltning. Jag har inte hört så många klagomål. Jag har aldrig hört någon medborgare i staden klaga på detta. De ringer och klagar på det mesta, men de har aldrig sagt till mig att de vill ha ett nummer och att de har jättesvårt att komma fram. Det är tvärtom så att man kommer väl fram till både bolag och förvaltningar som det är i dag tack vare att de har skött det väldigt bra. Jag tror inte på det här förslaget, men jag hoppas att du har rätt.

Anförande nr 194

Borgarrådet L i v h (v): Du pratar om att sätta medborgarna i fokus, Joakim. Men nästan varenda remissinstans har medborgarna i fokus, och just därför säger de att man måste ha växeltefonister som har kunskaper om kommunen och lokala kunskaper. Du svarar inte på frågan om varför ni inte har sett till att denna kompetenta personal kan följa med.

Anförande nr 195

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Jag har ett kort svar på det. Det står också i ärendet att man ska arbeta med verksamhetsinriktad kompetens för dem som ska jobba inom den gemensamma växelfunktion vi diskuterar. Dessutom ska man ha tillgång till en liknande databas som den som vi har i dag inom våra förvaltningar, det vill säga hänvisningsdatabasen. Där ska man beskriva verksamhetsområdet. Någon på varje förvaltning och varje bolag ska vidare ansvara för att hänvisningsdatabasen hela tiden kontinuerligt är uppdaterad. Med inkörningsproblematik och annat är det självklart att man filar på hela systemet så att medborgarna får den växel de förtjänar, nämligen en bra växel.

§ 24 Försäljning av Malmsjö Gård, fastigheterna Malmsjö 1:4, Vårsta 1:4 och del av Snäckstavik 3:94 i Botkyrka kommun (utl. 2009:121)

Anförande nr 196

M a r t i n M i c h e l (mp): Fru ordförande, ledamöter och stockholmare! Vi miljöpartister har inga problem med att köpa eller sälja fastigheter, men det finns en hel del att säga om det sätt som den moderatledda majoriteten säljer värdefulla jordbruks- och skogsfastigheter. Mottot nu är: Sälj allt utom Stadshuset! Det handlar alltså om ideologiska försäljningar av stadens stora och värdefulla markegendomar.

För borgarna är privat ägande den enda tänkbara förvaltningsformen, oavsett vilka kvaliteter eller egenskaper försäljningsobjektet har som skulle kunna vara till nytta för staden långsiktigt. Att Socialdemokraterna tidigare under 1900-talets goda år köpt egendomar för att säkra tillgången på utvecklingsbar mark både för stadens tillväxt och för att värna människors hälsa och välbefinnande innebar en mycket framsynt och klok politik.

Produktiv jordbruksmark ska ses som en ändlig resurs som minskar ute i världen och som vi måste värna. Skogsmarken eller de gröna kilarna är viktiga för att syresätta och rena luften som vi andas i staden. Dessutom utgör skogen och naturen en källa till inspiration, avkoppling, motion och annat som vi behöver för att fungera som människor på jobbet och i det sociala livet. Detta har sagts många gånger, men det är väldigt svårt för vissa att förstå.

Att äga dessa fastigheter kostar staden förhållandevis lite. Det flesta arrendatorerna har varit nöjda tills nu när borgarna tvingar dem att köpa fastigheten eller flytta därifrån. Just den fastighet som nu finns på beslutslistan har höga vetenskapliga naturvärden med nyckelbiotoper för växter och djur samt ett antal fornlämningar i form av gravar och rösen. Fastigheten är stor, den är på 430 hektar mark varav 300 hektar är skog. Den föreslås säljas för 39 miljoner kronor. Denna fastighet bör därför stanna i stadens ägo.

Bifall till Miljöpartiets förslag!

Anförande nr 197

B e n g t S a n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det kan upplevas som lite tjatigt, men försäljningsdogmen är också tjatig. Hade det här handlat om ett enstaka ärende hade vi inte reserverat oss. Då hade vi haft en annan uppfattning. Men försäljningen grundas återigen på den försäljningspolicy man antog i mars 2007. Det handlar om att allt som staden äger ska säljas och att allt som kan privatiseras ska privatiseras. Vi tycker att det är ett dåligt skäl för försäljning.

Vi saknar också en analys av värdet av det. Det gäller bland annat ekonomin. I och för sig går det back just nu, men det går väl att ändra på. Det är ett arrende, och det går att göra det lönsamt också. Affärsmässigheten finns inte. Jag undrar varför ni gör det. Det är ett märkligt agerande. Ni hänvisar hela tiden till det strategiska ägandet i alla beslut. Då vill jag fråga vad det finns för strategiskt värde för kommunen i att

inte äga. Vad har icke-ägandet för värde för kommunen och för medborgarna? Det svaret tycker jag att ni ska ge någon gång. Vad beror icke-ägandet på? Vad handlar det om?

Jag yrkar bifall till vår gemensamma reservation.

Anförande nr 198

Mattias Ericsson (v): Ordförande, fullmäktige! I ett tidigare ärende pratade jag om hur jag kan bli lite tråkig och träig. Jag tänkte försöka få till lite mer stuns den här gången. Det här gäller alltså ännu en försäljning från fastighetsnämnden, men jag ska inte prata om demokrati. Fastighetskontoret har en riktlinje om att vara en aktiv fastighetsförvaltare som långsiktigt ska förvalta och utveckla sitt fastighetsbestånd. Det borde rimligtvis innebära ett utvecklande och långsiktigt förvaltande. Att sälja ter sig inte nämnvärt långsiktigt i mina ögon.

I stället kunde man kanske tänka sig att man använde sitt innehav av mark och fastigheter som ett sätt att framtidssäkra staden. Det vore en långsiktig förvaltning. Med de stora klimatförändringar vi nu ser framför oss i kombination med stora befolkningsökningar framstår försäljningshysterin alltmer, ja just det, hysterisk. Med dessa stora förändringar framför oss vore det rimligare att ta det lite varligt i stället för att kränga av marken. Man borde i stället se över vad man kan göra med den här marken, till exempel bygga bostäder själva eller bygga miljövänliga elanläggningar eller annat som kan vara medborgarna till gagn i en inte alltför avlägsen framtid.

Man kunde kanske tro att alliansens försäljningstakt skulle dämpas en aning efter revisionens skarpa kritik i slutet av förra året om brister i försäljningspolicyn. Det rimliga hade naturligtvis varit att införa ett moratorium för försäljningar till dess att en fungerande försäljningspolicy har antagits, men det har man inte gjort.

I sedvanlig ordning yrkar jag bifall till reservationen.

Anförande nr 199

Borgarrådet Alval (m): Herr ordförande, fullmäktige! Det här är ytterligare en affär, en försäljning av mark som ligger utanför Stockholms kommun. Det är en bra affär för Stockholm och för Stockholms skattebetalare. I det här fallet är det också en bra affär för den arrendator som under lång tid har arrenderat den jord som vi nu säljer.

Staden gör en reavinst på 30 miljoner kronor och kommer att kunna förbättra fastighetskontorets och fastighetsnämndens resultat med över 200 000 kronor per år. Det innebär, liksom någon av er tidigare talare har sagt, att det här är en verksamhet som staden inte har skött på ett bra sätt. Vi har inte tagit betalt för hyran av marken. Arrendatorerna har haft det väldigt förmånligt. Nu har man som arrendator möjlighet att fortsätta att äga och bruka marken och därmed också råda över marken.

Det som möjligen är intressant och som skiljer det här ärendet från en del tidigare är – det säger jag också i polemik mot dem som tidigare har varit uppe i debatten – frågan om kommunens ägande eller inte. I det här fallet är inte Botkyrka kommun,

som är den kommun där marken ligger, intresserad av att äga marken. Jag tycker att det säger ganska mycket och ger en fingervisning till oss här i Stockholm. Om inte ens kommunen där marken ligger är intresserad av att äga tycker inte jag att det är ett självändamål att Stockholms stad ska äga mark i den kommunen. Därför är det här en bra affär för Stockholm och för stockholmarna som jag yrkar bifall till.

Anförande nr 200

Å s a R o m s o n (mp): Det är en replik till Kristina Alvendal som står och säger att det är självklart för henne att om kommunen där marken ligger inte är intresserade av att själv äga marken är det också en tydlig fingervisning om att inte heller Stockholm ska göra det. Det är synd att ni på den sidan av salen inte har beaktat möjligheterna till kommunalt samarbete när det gäller de här rekreations- och friluftsmarkerna, som det handlar om när vi ser det ur stockholmarnas perspektiv. Det är mark man vill ha tillträde till. Det är mark vill kunna njuta av. Man vill veta att man också i framtiden har tillgång till goda rekreationsområden i Storstockholmsområdet. Det här är ett samarbete som kommunerna i Stockholm skulle kunna ha. Jag tror att man i Botkyrka skulle vara betydligt mer intresserade av ett sådant samarbete. Nu har man bara ställt dem inför ett ultimatum och sagt: Nu säljer vi marken, och köper inte ni så säljer vi i alla fall. Det blir ett helt annat upplägg på det hela.

Sedan kan vi bara tacka och ta emot att just i det här ärendet var arrendatorn intresserad och verkar vara en långsiktig och seriös figur. Men vi vet inte hur långsiktigt det blir i slutändan. Han kan också få ekonomiska problem och behöva avyttra detta senare. Då kan en helt annan karusell starta.

Det är tråkigt att ni har avslagit möjligheterna till samverkan mellan kommunerna när det gäller rekreationsintressena. Den lyser helt med sin frånvaro i er retorik om varför ni säljer de här markerna. Ni vill helt enkelt bara ha in pengar kortsiktigt för att förbättra fastighetsförvaltningens siffror.

Anförande nr 201

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Vi har väldigt många, ibland gemensamt ägda, naturområden i form av naturreservat. Stockholm äger fortfarande en hel del naturreservat, och det gör även andra kommuner. I många fall har vi också instiftat reservaten tillsammans med andra kommuner. Det är inte så att det råder brist på rekreationsområden i Stockholmsregionen. Det finns det väldigt gott om.

Botkyrka är en kommun som tidigare har visat intresse för en del av de markområden som vi har sålt. Vi har också genomfört affärer med Botkyrka, men i det här fallet tycker inte ens Botkyrka att det är kommunens uppgift att äga marken.

Anförande nr 202

Å s a R o m s o n (mp): Jag tycker att det vittnar om en oerhörd okunskap från stadsbyggnadsborgarrådets sida om hon menar att det inte finns någon som helst brist på friluftsmark i Stockholmsregionen. När man lyssnar på friluftorganisationerna, utomhusidrottsorganisationerna och andra tycker jag att man kan höra att de är rejält

oroliga för att den framtida, växande staden, som vi vill fortsätta att ha en hög livskvalitet i, inte har någon som helst gemensam strategi. De kommuner som är bäst på detta är faktiskt de som samverkar kring de gröna kilarna, Hanvedenkilen, Rösjökilen och andra. Där går man ganska långt i samverkan mellan kommunerna, men i Stockholm är man fullständigt ointresserade av något slags regional samverkan i de här stora frågorna. Det finns jättemånga stockholmare, det vill säga sådana som bor även i vår kommun, som är intresserade av de här friluftsfrågorna.

Jag tycker att det är slående hur stadsbyggnadsborgarrådet har ett väldigt inskränkt perspektiv och inte ser att det råder brist på framför allt friluftspolitik i den här staden. Därmed kommer det även att råda brist på mark i framtiden.

Anförande nr 203

S t e l l a n H a m r i n (v): Nu ska vi fatta ett nytt odemokratiskt beslut där vi avhänder staden och dess invånare möjligheter att påverka vår omgivning, vilket vi tycker är väldigt dåligt. Som vi har sagt många gånger förr förlorar vi då möjligheten att styra det här på ett miljövänligt sätt. Vi förlorar möjligheten att gå före och göra någonting bra för vatten, luft och miljö, men det är så ni vill ha det.

Ni säger att vi gör vinst på det här. Det tror inte jag. Det visar också att ni inte har satt in det här i ett lite större perspektiv och gjort en så kallad ekosystemanalys, vilket man numera oftast gör. Det gör bland annat vår borgerliga regering som håller på att utarbeta system för handel med utsläppsrätter när det gäller till exempel koldioxid, kväve och fosfor. Det tror jag i huvudsak är bra om man tillämpar det på rätt områden och på rätt sätt, och det tror jag man kan göra här. Det innebär att möjligheten att använda mark för att minska utsläpp av koldioxid, fosfor och kväve får ett ekonomiskt värde. Det värdet är ganska stort. När markerna är ganska stora blir summan av det också betydande.

Vi kan alla se att den analysen inte finns här, och den kan inte göras i detalj, för systemet är inte klart. Men man hade faktiskt kunnat reflektera lite över detta. Vi har diskuterat det här tidigare utan att få någon grogrund på den borgerliga sidan. Stockholm kommer att åläggas att minska utsläpp av koldioxid, klimatgaser, kväve, fosfor och mycket annat. Det kommer naturligtvis att kosta pengar. Kommunerna är inte de största syndarna och kommer säkert inte att drabbas av de största utgifterna, men det blir säkert en hel del pengar i alla fall.

Vi hade kunnat göra detta genom att använda den här marken på ett bra sätt och till en låg kostnad. Naturvårdsverket har visat att det är väldigt billigt att fixa de här problemen genom att förändra vår miljö, skog, åkermark, hagar, sjöar och sådant på ett sätt som minskar de här utsläppen. För varje område vi säljer ut, säljer vi också ut den möjligheten och vi säljer ut det ekonomiska värde som detta kommer att få. Det innebär att vi gör en stor ekonomisk förlust genom detta. Jag tycker att ni skulle titta på det vid nästa utförsäljning och se efter vilka värden vi förlorar också i ekonomisk mening på det här viset. De är faktiskt ganska stora.

Anförande nr 204

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag tycker att det var ett märkligt uttalande från en folkvald vänsterpartist att hävda att detta är en odemokratisk församling. Jag tycker inte att det hör hemma i denna demokrati att hävda att vi som är folkvalda sitter i en odemokratisk församling. Det är möjligt att det var en felsägning, och då går det bra att säga det.

Anförande nr 205

S t e l l a n H a m r i n (v): Det tycker jag var en märklig reaktion. Jag sade att innehållet i det här är odemokratiskt, och det tycker jag fortfarande. Det tar bort möjligheten för stadens invånare att påverka den här miljön och de här områdena. Formen för det är inte odemokratisk, och det har aldrig sagt.

Anförande nr 206

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande! Vi har fått veta att de allra flesta arrendatorerna av de här jordbruksfastigheterna helst hade velat slippa köpa dem. De hade velat fortsätta arrendera av Stockholms stad. Det tar väldigt lång tid för dem att få hem de här pengarna igen som de ska betala för fastigheten.

Sedan tog borgarrådet Alvendal upp detta att om Botkyrka kommun hade meddelat intresse för att köpa den här fastigheten skulle de möjligen ha kunnat få göra det. Det är intressant att höra. Jag tyckte i alla fall att du gjorde den vinklingen av det du sade. Då drar jag mig gärna till minnes det ärende som vi hade före sommaren, nämligen ärendet om Fituna. Där hade Nynäshamns kommun sedan länge meddelat intresse för att få köpa Fituna gård, men då skriver man ett avtal som gör att kommunen inte får använda sin förköpsrätt. Det är helt skandalöst. Det argument som borgarrådet kom med, att om Botkyrka kommun hade varit intresserad hade det här beslutet möjligen sett annorlunda ut. Det skulle vara intressant att höra något om det.

Anförande nr 207

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Nej, Martin Michel, jag konstaterade bara att inte ens de socialdemokratiska, miljöpartistiska och vänsterpartistiska politikerna i den aktuella kommunen, det vill säga Botkyrka kommun, tyckte att det var nödvändigt att äga marken. Jag höjde på ögonbrynen över att samma nämnda församling här i Stockholms stad tyckte att det var nödvändigt att äga den.

Anförande nr 208

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag är lite krassare än mina kolleger som är mer intresserade av miljövärden och sådant som är lite besvärligare att sätta siffror på. Jag undrar helt enkelt över det affärsmässiga i en sådan här affär. Om jag förstår det rätt kommer vi att spara 200 000 kronor per år. I dag säljs fastigheten för 39 miljoner mitt i en konjunkturedgång just för fastigheter. Om man tänker väldigt försiktigt och värdet går upp 1 procent per år hade man tjänat 390 000. Egentligen kommer vi att förlora 200 000 per år. Var ligger det affärsmässiga i det?

Anförande nr 209

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Fullmäktige, ordförande! Med den logiken är jag rätt glad att det inte är du som är finansborgarråd och gör affärer i den här staden, Paul Lappalainen. Om den säljs för 39 miljoner kronor och vi gör en reavinst på 30 miljoner kronor står jag gärna upp och förklarar varför det är en bra affär.

Anförande nr 210

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Du kan också gärna förklara om det är ett skriftligt avtal den här gången.

§ 25 Motion om Kungsträdgården till en grön oas (utl. 2009:91)

Anförande nr 211

M a r i a H a n n ä s (v): Det är rätt kul att gå upp och prata om en motion som är åtta år gammal. När man läser den tycker man inte att det stämmer riktigt med den verklighet som vi ser i dag. I dag är Kungsan en, som jag tycker i alla fall, väldigt fin park. Det finns en mångfald av bra och öppna aktiviteter. Jag var där senast i fredags och tänkte just på hur de nya träden växer. Jag tycker att det ser bra ut. Jag tror att folk trivs där. Det är viktigt att vi har en fin, stor park för stockholmarna själva, för landets befolkning och för turisterna. Man känner sig som i Paris fast i underbara Stockholm.

Men det är också viktigt att man har kvar barnperspektivet på Kungsan. Det är lite få aktiviteter för barn. Det är lite fler på vintern och lite färre på sommaren. Det är viktigt att vi verkligen satsar på det. Den kommersiella prägelns får inte heller breda ut sig för mycket enligt vårt sätt att se det. Därför tycker vi att vi skulle ha ett större inflytande över Kungsans totala användning och köpa över aktiemajoriteten i Kungsträdgården. Det skulle också kunna innebära att man bestämmer sig för att prioritera barn och ungdom till exempel och att man alltid prioriterar aktiviteter som är gratis.

Därför yrkar vi bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 212

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Viviann Gunnarsson sitter inte längre kvar i fullmäktige, och det var ett tag sedan hon skrev den här motionen. Hon har motionerat om en väldigt viktigt plats, vilket Kungsträdgården är i Stockholm. De beskrev ju också Maria här. Det är ett viktigt offentligt rum. Det också ett offentligt rum där det naturligtvis uppstår konflikter när vi är så många. En del av de konflikter som Viviann beskriver i motionen tycker jag att man fortfarande ser tydliga spår av. Den avvägning som man måste göra när det finns konfliktintressen på samma markyta är inte riktigt medvetandegjord. Jag tycker kanske inte att den här hamnat på rätt ställe, om den nu är medvetandegjord.

Innan debatten försökte jag faktiskt få reda på var fullmäktige ger sitt direktiv till det här bolaget, och några sådana ägardirektiv står i alla fall inte med i den senaste budgeten som framlades av den borgerliga majoriteten. Vi har inte heller kunna hitta något annat ställe där man ger dessa direktiv. Det var någon som påstod att det kanske var sossarna och moderaterna som sitter som representanter för staden som tar direktiv direkt från sina grupper. Det kan man känna är lite otillfredsställande. Det är kanske inte helt demokratiskt.

Men inte kunde väl Viviann ana att man skulle debattera den här motionen åtta år senare och dessutom dagen efter att de rödgröna partierna hade haft ett större evenemang i Kungsträdgården, som för övrigt var väldigt trevligt. Ni som missade det missade möjligheten till politik, musik, hoppborg, ponnyridning och annat skojsigt.

Det viktiga med motionen, som vi vill poängtera, är att vi har en plan för vad vi vill med Kungsträdgården. Ska det verkligen vara en yta för de allra största evenemangen? Då klarar man inte parkintressena och de lugna rekreationsintressena. Stadens förvaltningar klarar inte heller ett sådant intresse som vi tycker är självklart, nämligen att det ska finnas en lekpark. Det är helt uppenbart. Vi tycker att det ska finnas lekmöjligheter för barn på sommaren. Nu vill man inte investera i det därför att det kommer att förstöras vid de stora evenemangen. Då får man kanske göra en avvägning mellan vilka typer av evenemang man ska ha här. Det kanske inte är sådana där det är hur många människor som helst som står och hoppar. Det kanske ska vara sådana evenemang som i går där det fanns möjlighet och gå avsides från musiken och i stället njuta av parken och rabatterna.

Det finns fortfarande utrymme för en bättre avvägning mot den lugna och gröna parken. De gröna utrymmena har inte blivit större sedan den här motionen skrevs. Träden har föryngrats en generation, och det är vi väldigt glada och tacksamma för. De blir ju större för varje år, men de kommer också att behöva föryngras igen. Jag tror att det är på sin plats att vi här i fullmäktige får ta lite mer ansvar för den här parken. Kanske behövs det då att vi heläger Kungsträdgården.

Jag yrkar bifall till motionen i enlighet med den reservation som Miljöpartiet har lagt fram i kommunstyrelsen.

Anförande nr 213

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande! Jag vet inte om motionären tänkte på gårdagens jippo när hon skrev att Kungsträdgården har utvecklats till en alltmer sliten festplats med reklamjippon och högljudda kommersiella arrangemang. Men vad vet jag? Jag var ju inte där.

Visst är uppdraget på sätt och vis ganska tydligt. Det handlar om att det ska vara en självfinansierande verksamhet som använder de pengar man får in på olika typer av verksamheter till andra verksamheter. Sedan kan vi alltid ha synpunkter på det. Jag delar till viss del Viviann Gunnarssons åsikt att det kunde vara en mer grön oas. Däremot tror jag inte, till skillnad från Miljöpartiet, att det är rätt sätt att gå att överta aktiemajoriteten i ett bolag. Vi har ett bra samarbete med Stockholms Handelskammare. Där har vi en engagerad part som verkligen vill bidra till att Stockholm har spännande evenemang.

Man kan säga vad man vill om gårdagens aktivitet, men jag tycker att det är bra att Kungsträdgården har den mångfalden att en sådan typ av aktivitet kan varieras med olika typer av familjedagar, matarrangemang och allt som finns där. Det är verkligen en mångfald. Jag har sett några undersökningar om allting som händer där. Det visar sig att om det är någonting som Kungsträdgården lyckas med så är det att ständigt ha evenemang för olika målgrupper till skillnad mot hur det skulle vara om det bara var en vanlig lekpark. Det kommer resande från hela Stockholm, och i går var det ju från hela landet. Det är jättebra att vi kan fylla Kungsträdgården med utsocknes tillresta också. Men om det hade varit en lekpark hade det sett ut som i Humlegården eller Vasaparken, och det är ju fantastiskt för oss barnfamiljer. Men jag tror att det är bra att vi har en plats som ser ut som Kungsträdgården.

Sedan kan jag också ha samma synpunkt som ni andra, nämligen att den här motionen har legat i många år. Det är synd att den hann ligga hela förra mandatperioden när ni hade möjlighet att göra någonting. Men det handlar alltid om detta med de svarta listorna och motioner som ska betas av. Nu får vi äntligen ta ställning till motionen. Vi kan dock ta med oss att förtydliga vad vi vill med Kungsträdgården. Det tycker jag är helt rätt och riktigt. Det tar jag med mig från den här motionen och den här debatten. Däremot tror jag inte att vi ska ta över aktiemajoriteten.

Bifall till det framlagda förslaget!

Anförande nr 214

Å s a R o m s o n (mp): Jag får väl tacka för handsken om att vi ska få möjlighet att förtydliga, kanske inom ramen för budgeten eller på något annat tydligt sätt, vad vi vill med parken. Det är i alla fall otydligt för mig som fullmäktigeledamot på vilket sätt vi kan göra den här avvägningen. Sedan behöver inte hela parken bli en lekpark bara för att man vill att det ska finnas något ställe för barnen under de här familjedagarna där de kan gunga eller hoppa.

Slutligen kan jag försäkra stadsbyggnadsborgarrådet om att man inte kunde se någon kommersiell aktivitet i Kungsträdgården i går. Det var rent okommersiellt och till vissa delar antikommersiellt beroende på hur man tolkar en del av talen.

Anförande nr 215

M a r i a H a n n ä s (v): Jag tänker på när jag hade yngre barn. Då fanns det en liten lekpark i Kungsan som fungerade hyfsat bra. Den var också inhägnat på ett sådant sätt att man kunde vara där med ungarna när man var i parken. Som jag minns det var den mer lämplig för ganska små barn. Det kändes ganska bra. När man var där på något evenemang kunde man gå dit med sina små barn och göra något annat ett tag. Jag tycker faktiskt att det trots allt är en god idé att åstadkomma detta.

Anförande nr 216

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Låt mig säga något apropå detta med en lekpark. Jag vill bara poängtera att den här motionen inte föreslår att det ska vara en lekpark, utan den föreslår att det ska vara mer av en grön oas. Den visionen ställer jag absolut upp på. Det står också i Mina synpunkter, och det har jag framfört. Jag håller inte med motionären, som anser att vägen dit är att överta aktiemajoriteten. Men jag tycker fortfarande att vi absolut ska jobba för att göra det till en grönare oas. Det tror jag också kan kombineras med den stora repertoaren. Sedan kanske det är svårt att ha en gräsmatta med tanke på att människor går och trampar och liknande, men vi kan absolut jobba för en grönare Kungsträdgården.

Anförande nr 217

M a r i a H a n n ä s (v): Visst ska det vara en grön oas. Nu har det gått åtta år, och nu är vi i nuet. När vi ändå pratar om detta tror jag att det skulle vara bra om det fanns en lekplats även om det inte står i motionen. Den lekplatsen kan också vara

grön. Jag tror att nästan alla minns hur grönt det var med väldigt många blommor som inramade den här lekplatsen på ena sidan. Det var jättefint på den tiden.

§ 26 Motion om Stockholms första idrottscentrum vid Eriksdalsbadet (utl. 2009:109)

Anförande nr 218

Ulf Friedebäck (fp): Herr ordförande! Den här motionen är bara fem år gammal. Jag skrev den 2004 tillsammans med Caroline Silverudd Lundbom. I den här motionen föreslår vi att gatu- och fastighetsnämnden, som inte finns längre, och idrottsnämnden får i uppdrag att undersöka möjligheterna att skapa ett idrottscentrum vid Eriksdalsbadet. Vi ser framför allt två skäl för detta. För det första handlar det om folkhälsoskåpet. Vi tycker att vi allihop, både unga och gamla, behöver röra oss mer. Tyvärr blir vi fetare och fetare. Det andra skälet är att många av våra idrottsföreningar inte kan ta emot alla de ungdomar som vill börja träna, och det mycket på grund av hallbristen.

I många andra städer finns det exempel på idrottscentrum som byggts. I vår motion nämner vi Köpenhamn som ett gott exempel. Det finns flera idrottscentrum där. Det är områden där det finns simhallar, idrottshallar, curlingbanor och skyttebanor tillsammans. Genom sådana här idrottscentrum kan man samordna personalinsatser och driftskostnader så att allt blir billigare, bättre och tillgängligare för många fler.

Vid Eriksdalsbadet finns i dag Sveriges nationalarena för simidrott. Som de flesta av oss vet är det en fantastiskt fin och välskött anläggning. Jag såg häromdagen en uppgift i tidningen om att det är den anläggning som ligger på tredje plats när det gäller antalet besökare. Nummer ett är Liseberg, nummer två är Vasamuseet och nummer tre är Eriksdalsbadet. Det badet utnyttjas verkligen. Det är också ganska stort.

Vi anser att det borde kunna finnas plats för ytterligare en idrottshall, en ishall och en inomhusskyttebana. Vi föreslog en plats i området norr om Eriksdalsbadet, det vill säga i slänten upp mot hotellet ovanför järnvägsspåren. Det tyckte vi att man kunde titta närmare på.

Under den här mandatperioden har jag glädjen att sitta i idrottsnämnden. Där har vi ett bra samarbete med Stockholms Idrottsförbund. Tillsammans med dem har nämnden anordnat så kallade rådslag. Vid ett av de här rådslagen diskuterade vi detta med idrottscentrum. Det visade sig att så gott som alla de här förbunden i Stockholmsidrotten tycker att det är en bra idé som borde vara någonting för oss i den här församlingen att satsa på. Där har vi ett starkt stöd från idrotten.

Det har ju gått några år sedan vi skrev motion, och en del saker i motionen har också ändrats. Exempelvis, och det kan man läsa i ärendet, har exploateringsnämnden lämnat en markanvisning för utveckling av kontors- och konferenslokaler i precis det här området som vi föreslog att man skulle titta närmare på. Därför går det helt enkelt inte att bygga där.

När det gäller ersättningshallen för den rivna Åsöhallen vill jag säga att bygget med Skanstullshallen har startat. Det första spadtaget togs bara för några veckor sedan. Det pågår för fullt. Det blir naturligtvis ett värdefullt tillskott för Stockholmsidrotten. I övrigt satsas det mycket pengar på idrottsanläggningar i staden. Jag hoppas att vi i

den här församlingen i höst kan fatta beslut om att bygga en ny stor fotbollsarena, Stockholmsarenan, i Globenområdet. Men, och det är viktigt, den här stora investeringen måste också följas upp med lite mindre satsningar på våra unga. Det kan inte vara så att barn och ungdomar ska ställas utanför idrottsgemenskapen bara för att det inte finns hallar.

Bifall till kommunstyrelsens förslag, som innebär att den anses besvarad som ni säkert har läst.

Anförande nr 219

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Du kan nästan yrka bifall till vårt förslag till beslut. Då ligger du närmare din motion. I den här motionen vill ni skapa Stockholms första idrottscentrum vid Eriksdalsbadet. Jag tror inte heller att man ska underskatta värdet av sådana här stora, synliga anläggningar. Det blir ett slags uppmaning till motion och rörelse. Det är inte minst viktigt mot bakgrund av att vi faktiskt rör oss mindre. Det börjar bli ett riktigt folkhälsoproblem. Våra unga rör sig allt mindre.

Nu tror vi ändå på en delvis annan strategi, men de behöver inte utesluta varandra. Vi vill att man också försöker bygga tillgängliga anläggningar, hallar och idrottsytor, gärna ute i våra förorter och i anslutning till skolor så att de är lätta att komma till för spontanidrott. Det handlar om ett brett arbete på det här området.

Vi tycker ändå att det finns yta kvar vid Eriksdalsbadet som man skulle ta i anspråk för ytterligare idrottsyta. Vi vill låta förvaltningarna titta lite på om det ändå inte är möjligt.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 220

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande! Ni vet ju vilken majoritet som satt i den här salen 2004, Jari Visshed. Ni hade kunnat bifalla min motion 2004. Då hade vi fått se hur det hade kunnat vara. När jag har läst oppositionens yrkanden tycker jag sammantaget att detta är positivt för Stockholmsidrotten. Det finns en bred samsyn om behovet av anläggningar för idrotten, och det tycker jag är bra. Det tycker jag att vi ska ta fasta på. Nu går det inte av praktiska skäl att göra just det som vi föreslog, men jag kan försäkra er om att vi i idrottsnämnden jobbar för att hitta nya lösningar.

Anförande nr 221

J a r i V i s s h e d (s): Ni var inte så snabba ni heller, Ulf.

Anförande nr 222

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att hänvisa till Vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen. Vänsterpartiet välkomnar satsningar på idrottsanläggningar för att öka

tillgängligheten och för att förebygga ohälsa hos dagens och morgondagens stockholmare.

För att öka tillgängligheten till idrottsanläggningar runt om i Stockholm har vi i vårt budgetförslag för i år bland annat föreslagit ett byggande av en badanläggning i Skarpnäck, vilket inte har blivit av trots att det fanns en stor enighet om det i den här församlingen när vår kamrat Maria Hannäs motionerade om ett byggande av den badanläggningen.

Vi har också föreslagit ett idrottshallsbygge i Rågsved i vårt budgetförslag för innevarande år. Vi har inte föreslagit några skrytbyggen utan så kallade multifunktionsanläggningar runt om i Stockholm för att öka möjligheten till spontanidrott för barn och ungdomar främst.

Dessutom har vi en del andra attraktiva förslag för att främja folkhälsan. Det handlar om att införa gratis bad för barn och ungdomar och personneutrala kort för vuxna.